

ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ
ΟΡΓΑΝΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

ΙΔΡΥΤΑΙ

ΝΙΚ. ΑΒΡΑΑΜ
ΑΓΓ. ΒΑΡΒΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΑΛΕΞ. ΒΕΡΔΕΛΗΣ
ΜΙΧ. ΓΕΩΡΓΑΝΤΑΣ
ΦΩΚΙΩΝ ΖΑΪΜΗΣ
ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ
ΣΠΥΡΟΣ ΜΕΛΑΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

ΛΕΩΝ ΜΑΚΚΑΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΒΟΥΛΗΣ 1

ΑΡΙΘ. ΤΗΛΕΦΩΝΟΥ 65-84

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ ΔΡ. 200.—

ΕΞΑΜΗΝΟΣ » 100.—

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΤΗΣΙΑ Λ. Α. 1.—

ΕΞΑΜΗΝΟΣ ΣΕΛ. 10.—

ΤΙΜΗ ΤΕΥΧΟΥΣ ΔΡ. 5

Ε

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1930

ΑΘΗΝΑΙ-ΕΤΟΣ Α'-ΤΕΥΧΟΣ 25

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ:

Ὁ ἐπίλογος τῆς μικρασιατικῆς τραγωδίας

Π. Α. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΥ:

Περὶ τρόπου ἐκλογῆς δημοτικῶν συμβούλων

Π. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗ:

Ἡ κρίσιμος καμπὴ τοῦ στρατοῦ μας

Π. ΜΑΜΟΠΟΥΛΟΥ:

Τὸ διεθνὲς πνεῦμα ἐν Εὐρώπῃ

ΣΠ. ΚΟΡΩΝΗ:

Τὸ διεθνὲς σιδηροδρομικὸν κογκρέσσον

Δ. ΔΕΛΙΒΑΝΗ:

Τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς

Β. ΓΑΝΩΣΗ:

Ἡ ὑποτίμησις τῶν γεωργικῶν προϊόντων

Μ. ΚΑΛΛΙΦΡΟΝΑ:

Ἡ ἐξαγωγή τῶν ἑλληνικῶν καρπῶν

Α. ΑΡΒΑΝΙΤΗ:

Ἡ λησμονημένη ἀποστολὴ τῶν συνεταιρισμῶν

Ν.

Ἡ κτηνοτροφία καὶ τὰ συνέδρια

Φ. ΚΑΧΡΑΜΑΝΟΥ:

Ἡ ἑλληνικὴ ταπητουργία

ΤΡ. ΑΝΔΡΙΑΝΑΚΟΥ:

Τὸ δικαστικὸν μέγαρον Ἀθηνῶν

Π. Ι. ΜΑΖΑΡΑΚΗ:

Ἐπὶ τῆς διδασκαλίας τῆς μέσης ἐκπαιδεύσεως

Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ:

Αἱ μεταφράσεις τῶν κλασσικῶν ἔργων

Ε. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ:

Γύρω ἀπὸ τὴν τέχνην τῆς ἀνατροφῆς

ΛΑΚΩΝΙΚΑ — ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ — ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ —

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑ — ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΝ



ΓΕΩΡΓ. ΣΤΑΙΟΥ
ΙΔΡΥΤΗΣ

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

Κεφάλαιον μετοχικόν και άποδεμαλικόν Δρχ. 1.205.000.000
Καλαδέσες (Κατάσταση της 31ης Δ/βρίου 1929) » 6.550.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

Ι. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

Η ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Αγοράζει και πωλεί μετοχές και χρεώγραφα εις τὸ ἐν Ἀθήναις και τὰ ξένα Χρηματιστήρια διὰ λογαριασμόν τρίτων.

Παρέχει δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ δημοσίων χρεωγράφων, μετοχῶν και ὁμολογιῶν ἐταιριῶν.

Δέχεται πρὸς φύλαξιν χρηματόγραφα παντὸς εἴδους και κιβώτια ἀδήλου περιεχομένου.

Ἐπιμελεῖται τῆς ὑπὲρ τοῦ καταθέτου ἐγκαίρου εἰσπράξεως τῶν μετοχο-μεριδίων και τοκομεριδίων τῶν κατατεθειμένων παρ' αὐτῇ χρηματογράφων ὡς και τῶν κληρουμένων ὁμολογιῶν.

Ἐνοικιάζει χρηματοκιβώτια πρὸς φύλαξιν τίτλων και τιμαλφῶν ἀντικειμένων.

Τὸ Ταμειυτήριο
τοῦ Λαοῦ
Ἡ ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Ἀσφάλεια χρημάτων-Συμφέροντες ὅροι
Ταχίστη διεκπεραίωσις τῶν συναλλαγῶν

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΠΡΟΤΕΚΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ

ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΕΙΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ

ΔΩΡΕΑ 4.5.92

ΗΜΕΡΟΜ.

ΑΡΙΘ.

45667



ΤΑ ΖΩΝΤΑΝΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΧΩΡΑΣ

Ο ΕΠΙΛΟΓΟΣ ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗΣ ΤΡΑΓΩΔΙΑΣ

Ἡ ΕΛΛΑΣ, μετὰ τὴν Τουρκίαν ἐκύρωσε τὴν ἑλληνοτουρκικὴν συμφωνίαν τῆς 10ης Ἰουνίου. Ἡ Ἑλληνικὴ Βουλὴ διὰ ψήφων 191 ἐναντίον 19 (ὅλων ἀντιπολιτευομένων). Ἡ Ἑλληνικὴ Γερουσία, μετὰ τὴν ἐπιβλητικότητά. Καὶ ἤδη ἐγράφη, ἔτσι, εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας, ὁ ἐπίλογος μιᾶς τραγωδίας ποὺ ἐκτυλίσσεται ἀπὸ πεντακοσίων ἐτῶν, ποὺ ἐφθάσε εἰς τὸ κατακόρυφόν της κατὰ τὴν τελευταίαν δεκαετίαν καὶ ποὺ δὲ ἐμφανίζεται, εἰς αἰῶνας τοὺς ἅπαντας, βαμμένη μετὰ ἡρώων καὶ μαρτύρων αἷμα καὶ ἐμπνευσμένη ἀπὸ τὴν γιγαντιαίαν πάλην μεταξὺ τῆς ιδέας τῆς ἐλευθερίας καὶ τῶν δεσμῶν τῆς δουλείας, μεταξὺ τῶν δικαιωμάτων τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῆς βίας καὶ δικτατικῆς τοῦ τυράννου ἀυθαρεσίας.

Μετὰ τὰς ἐλευθερωτικὰς μας νίκας τοῦ 1830, τοῦ 1881, τοῦ 1912, καὶ τοῦ 1920, ἡ ἑλληνικὴ ὁρμὴ ἐκάμφθη, πρὸ ὀκταετίας, δι' οὗς λόγους ὅλοι γνωρίζομεν, καὶ ἐνῶ καὶ τότε, ὅπως εἶναι πλέον ἀναμφισβήτητον, — καὶ ὅπως ἀπέναντι τῆς ἱστορίας κατὰ καθήκον τὸ ὑπέμνησαν εἰς τὰς συνταρακτικὰς συνεδριάσεις τῆς παρελθούσης Τριτῆς καὶ Τετάρτης οἱ κ. κ. Βενιζέλος καὶ Παπαναστασίου, — ἡ καταστροφὴ ἤμπορούσε νὰ ἀποσοβῇ. Καὶ πάλιν ὅμως, ὁ θριαμβευτὴς τῶν Σεβρῶν ἐδέχθη, τὴν ἐπομένην τῆς συμφορᾶς, νὰ περισυλλέξῃ τὰ ἐρείπια. Καὶ ἐπῆγε εἰς τὴν Λωζάννην. Καὶ ἔσωσε τὴν Δυτικὴν Θράκην καὶ τὰς νήσους. Καὶ κατώρθωσε καὶ ἐκεῖνο τὸ κολοσσαῖον: τὴν μὴ πληρωμὴν ὑπὸ τῆς Ἑλλάδος εἰς τὴν Τουρκίαν πολεμικῆς ἀποζημιώσεως...

Ἄλλ' ὑπέγραψε, τότε, καὶ τὴν περίφημον σύμβασιν τῆς ἀνταλλαγῆς, διὰ τοὺς ἑλληνικοὺς πληθυσμοὺς τῆς Τουρκίας, οἱ ὅποιοι εἶχαν ἤδη ἐκρῖνωθῇ, ἀπέναντι τῶν μουσουλμανικῶν πληθυσμῶν τῆς Ἑλλάδος, οἱ ὅποιοι, μόνον καὶ μόνον πρὸς κάποιαν ἰσοφάρισιν τῆς ἐκρῖσεως τῶν ἄλλων, ἤχθησαν καὶ αὐτοὶ εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν μετανάστευσιν. Καὶ ἔτσι, ἀπὸ τὰ βάθη τῆς συμφορᾶς, ἐβγήκε τοῦλάχιστον καὶ τὸ ἀνταλλακτικὸν κεφάλαιον διὰ τοῦ ὁποίου αἱ παμμέγισται τῆς συμφορᾶς προσφυγικαὶ ζημίαι θὰ ἐκαλύπτοντο. Καὶ ἐθεσπίσθη ἡ κατ' ἄτομον ἐκτίμησις τῆς ἐκεί ἐγκαταλειφθείσης ἑλληνικῆς καὶ ἐδῶ ἐγκαταλειπομένης μουσουλμανικῆς περιουσίας, πρὸς ἀμοibaίαν ἀποζημίωσιν τῶν ἀνταλλασσομένων, οἱ ὅποιοι θὰ ἐδικαιού-

το ἐπὶ πλέον νὰ λάβουν καὶ τὸ χρεωστικὸν ὑπόλοιπον ποὺ τυχὸν θὰ προέκυπτεν ἀπὸ τὴν ἀντιπαραβολήν, εἰς βάρος τῆς χώρας ποὺ ἐγκατέλειπεν. Καὶ ἐδημιουργήθη ἔτσι τὸ τεράστιον πρόβλημα τῶν ἀνταλλαγῶν.

Οἱ σταθμοὶ τοὺς ὁποίους διήνυσεν ἡ ἐφαρμογὴ τῆς πολυπλόκου αὐτῆς συμβάσεως, καθὼς καὶ ἡ ἐξέλιξις τῶν ζητημάτων τῶν ἀφορώντων ἄλλας κατηγορίας Ἑλλήνων καὶ Τούρκων ὁμογενῶν ἢ ὑπηκόων διγομένων ἀπὸ τὰ ἐν Λωζάννῃ ὑπογραφέντα, εἶνε γνωστοί. Τὴν κατεύθυνσιν τῆς ἐξελίξεως ταύτης ἔδωκαν, ἀφ' ἐνὸς μὲν ἡ δυναμικότης ἐνὸς Κράτους νικητοῦ ἀπέναντι τῆς ἀσθενείας ἐνὸς Κράτους ἡττημένου, ἀφ' ἑτέρου αἱ δυσχερεῖαι εἰς τὰς ὁποίας ἡ Ἑλλὰς εὐρίσκετο προκειμένου νὰ ἀποδώσῃ πλείστα μουσουλμανικὰ κτήματα, ἐνεκα τῆς ἐν αὐτῇ ἐγκαταστάσεως προσφύγων, ἐξ ἄλλου δὲ καὶ ἡ συντόμως ἐλεγχθεῖσα ἀδυναμία ἐφαρμογῆς τῆς κατ' ἄτομον ἐκτίμησης τῶν ἀνταλλασσομένων περιουσιῶν. Καὶ ὑπὸ τὴν πίεσιν τῶν τριῶν αὐτῶν ἀμειλικτῶν συντελεστῶν, τοὺς ὁποίους ἐν τῇ ἀντιπολιτευτικῇ τῶν μονομερείᾳ δὲν παρεδέχθησαν εἰς τὴν Βουλὴν οἱ κ. κ. Τσιμάρης καὶ Καφαντάρης, ἰδίως δ' ὁ τελευταῖος, κατελήξαμεν εἰς τὰ ἤδη ἀναλυθέντα ἐν τῇ «Ἐργασίᾳ» ἀποτελέσματα, καὶ διὰ τὴν ἀνάγκην τοῦ ἀπροσβέσιμου συμφητισμοῦ παντὸς χρέους προκύπτοντος ἀπὸ τὴν παρακράτησιν τῶν ἀνταλλαγῶν περιουσιῶν.

Ἀλλὰ μέσα εἰς τὸ πλαίσιον τῆς πραγματικότητος ὑπερόχως πάντοτε κινούμενος, ὁ κ. Βενιζέλος ἀπέδειξε, μετὰ τὰ κείμενα ἀνὰ χεῖρας, καὶ κατ' ἄλλο: ὅτι ἀπὸ τὸν λογαριασμόν τῶν ἐγκαταλειφθέντων ἐν Τουρκίᾳ ἑλληνικῶν κτημάτων, ἡ σύμβασις τῆς ἀνταλλαγῆς ἐξαίρει πλείστα ὅσα, καὶ ἰδίως τὰ ἐκ πολεμικῶν λόγων καταστραφέντα. Ὑπ' αὐτοὺς τοὺς ὅρους, ὁλόκληρον ἴσως τὸ περιθώριον κατὰ τὸ ὁποῖον ἡ ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ἐγκαταλειφθεῖσα περιουσία ὑπερῆχε τῆς ἀνταλλασσομένης μουσουλμανικῆς, ἐξηφανίσθη. Ὅπως ὥστε, καὶ ἂν ἀκόμη ἐγίνετο ἡ κατ' ἄτομον — ἢ καὶ μία συνολικὴ — ἐκτίμησις, εἶνε ἔρημα ἂν θὰ ἀπέμενε ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων δικαιούχων πιστωτικῶν ὑπόλοιπων. Πὼς λοιπὸν νὰ μὴ δεχθῶμεν — καὶ ἀνεξαρτήτως τῶν ἄλλων λόγων ποὺ μᾶς τὸν ἐπέβαλαν — τὸν συμφητισμὸν ποὺ ἐνεφανίσθη εἰς τὸ τέλος ὡς ἡ μόνη πραγματοποιήσιμος

τοῦ προβλήματος λύσις;

Ὁ κ. Καφαντάρης πεισιμόνως ἠθέλησε νὰ ἀποστρέψῃ τὸ πρόσωπόν του ἀπὸ τὴν ἀντιμετώπισιν αὐτῆς τῆς πραγματικότητος. Ἀλλὰ τότε ὥφειλε νὰ μᾶς εἴπῃ καὶ τί ἐπρεπε νὰ κάμωμεν. Ἀναμοχλεύσας ὅμως τὴν φαντασίαν του, δὲν εὗρεκε ἄλλην διέξοδον ἀπὸ τὴν διαιώνισιν τῆς ἐκκρεμότητος. Καὶ ἐνεφανίσθη ὡς ἄλλος βουδιστής, τὴν παθητικὴν μόνον ἀντίστασιν ὑποστηρίζων, ἀπέναντι τοῦ πανθομολογουμένου τῆς ἐκκρεμότητος κακοῦ, καὶ ἐκ τοῦ ἀπὸ μηχανῆς θεοῦ προσδοκῶν τὴν ἐξοδὸν τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ τὴν ἀμηχανίαν! Καὶ ἠλέγχθη ἔτσι δυστυχῶς ὁ κ. ἀρχηγὸς τῶν Προοδευτικῶν ὅχι μόνον κατὰ παρασάγγας κατώτερος τῆς μέχρι τοῦδε εἰς αὐτὸν ἀποδομένης πολιτικότητος, ἀλλὰ καὶ παραβλέπων τὸν κίνδυνον τῆς ἀσφαλοῦς διαρροῆς εἰς τὴν ὁποίαν, ἂν παρελκυστο ἡ κατάστασις, θὰ κατεδικάζετο ὁ ἐναπομένων ἐν Κων) πόλει Ἑλληνισμός.

Παραβαλλομένη εὐτυχῶς μετὰ τὴν ἀπογοητευτικὴν αὐτὴν ἐδελουσίαν τύφλωσιν τοῦ κ. Καφαντάρη, ἡ στάσις τῶν ἐν τῇ Βουλῇ ἀντιπροσώπων τῶν προσφύγων ἀπέδειξε τοῦναντίον ὅτι, ἂν τὸ ἀντιπολιτευτικὸν πείσμα ἀπαγορεύει κάποτε καὶ εἰς τοὺς εὐφροσύνους Ἑλλήνας πολιτικούς νὰ προσαρμόζωνται εἰς τὴν πραγματικότητα καὶ νὰ αἰρῶνται εἰς τὸ ὕψος τῶν περιστάσεων, τοῦτο ὅμως κατορθώνουν εἰς τὸν τόπον μας ἀκόμη καὶ οἱ δυσασχόμενοι. Διότι ὑπῆρξεν αὐτόχρονα συγκινητικὸν τὸ ἄκουσμα τῶν δηλώσεων διὰ τῶν ὁποίων οἱ ἐκπρόσωποι τῶσων καταργούντων προσφυγικῶν συμφερόντων ἦλθαν εἰς τὴν Βουλὴν νὰ τονίσουν ὅτι, μοιαιαυτά, θὰ ψηφίσουν τὴν σύμβασιν! Τὴν αὐταπαρνήσιν αὐτὴν δὲν θὰ λησμονήσῃ ποτὲ ὁ ἑλληνικὸς κόσμος, ἐντείνων ἀκόμη — κατὰ τὸ μέτρον τῆς οικονομικῆς του ἀντοχῆς — τὴν πρὸς τοὺς προσφύγας ἐπικουρίαν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ὑπαγορεύει τὸ κοινὸν αἶσθημα τῆς ἐθνικῆς καὶ κοινωνικῆς μας ἀλληλεγγύης.

Ἐπὶ τῶν ὑποχρεώσεων ἄλλως τε ποὺ καὶ εἰς τὸ παρελθὸν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἐνέπνευσε καὶ θὰ ἐμπνεύσῃ ἀκόμη τὸ αἶσθημα αὐτὸ τῆς ἀλληλεγγύης, ὁ κ. Βενιζέλος ἐστήριξε κατὰ τὰς ἱστορικὰς του ἀγορεύσεις τῆς παρελθούσης Τετάρτης ὁλόκληρον τὴν ἀνταπαράστασιν αὐτοῦ ἐπιχειρηματολογίαν. Καὶ ἐὰν οἱ ἀναγνώσταί μας δὲν περιμένουν, βέ-

βαία, ούτε να αναλύσωμεν ούτε να εξάρωμεν τὰ ὅσα εἶπεν ὁ κ. Πρωθυπουργός, — ἡ ἀνάλυσίς των εἶνε ἀδύνατος καὶ ἡ ἐξαρκίς των περιττή, — θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ σημειώσωμεν ἐδῶ, διὰ τὴν ἱστορίαν, ὅτι ὁ κ. Βενιζέλος τῆς 25ης Ἰουνίου 1930 κατώρθωσε καὶ εἰς ὕψος ἐμπνεύσεως καὶ εἰς δεινότητα λογικῆς καὶ εἰς δεξιότητα τακτικῆς καὶ εἰς θάρρος πολιτικὸν καὶ εἰς κυβερνητικὴν εὐλαρίειαν, νὰ ὑπερβῇ οἰανδήποτε προηγούμενην του ἐμφάνισιν. Ὁ κ. Βενιζέλος ἀπέδειξε τὴν ἐπιτυχάνειν ἡ περὶ ὅταν ἐξυπηρετεῖ τὴν ἀλήθειαν: ἀνατρέπει τὰ πάντα, φωτίζει τοὺς πάντας, κατευθύνει τὰ γεγονότα, καὶ ἀποτελεῖ ἀλεξικέραυνον κατὰ τῆς συμφορᾶς ποὺ ἐξάπολυνε ἡ κατηλιεία ἡ ἡ σοφιστεία, ἀλλὰ καὶ πηγὴν νέας ἀνεξαντλήτου ζωῆς.

Πρὸς αὐτὴν μᾶς ἐξωθεῖ ἡ πραγματιστικὴ πολιτικὴ τοῦ Ἑλληνος πρωθυπουργοῦ. Πρὸς αὐτὴν μᾶς φέρεται τὸ φαινόν του προγράμμα τῆς μετὰ τῆς Τουρκίας — τώρα ποὺ ἐξεκαθαρίσθησαν αἱ μεταξύ μας διαφοραὶ — συνεννόησεως καὶ συνεργασίας. Πρὸς αὐτὴν μᾶς ἐνισχύει καὶ ἡ συνεπίκουρος ἐνθάρρυνσις τοῦ κ. Παπαναστασίου, τοῦ ὁποῖου ἡ ἀγόρευσις τῆς παρελθούσης Τρίτης ἀπεκάλυψε καὶ πάλιν ὅλην τὴν ὑψηλὴν εἰρηνοφιανὴν ἰδεολογίαν καὶ ὅλην τὴν ἀνέκδοτον πολιτικὴν εὐθύτητα. Πρὸς αὐτὴν μᾶς ὀδηγεῖ τὸ κοινὸν συμφέρον τῆς Ἑλλάδος καὶ τῆς Τουρκίας ἐν Ἀνατολῇ. Καὶ εἶνε παρήγορον ὅτι τοῦλάχιστον αὐτὸ τὸ συμφέρον, οὐδεὶς ἐν τῇ Βουλῇ, κατὰ τὰς σχετικὰς συζητήσεις, παρεῖδε ἡ παρενώρισε. Τί καὶ ἂν τὸ Αἰκὶδὸν κόμμα ἐπιλήσμον τῆς τραγωδίας εἰς τὴν ὁποίαν τὸ 1921 — 1922 ἐβύθισε τὴν Ἑλλάδα — τὴν φιλικὴν αὐτὴν πρὸς τὴν Τουρκίαν πολιτικὴν διευδικεῖ ὡς ἴδιον του μονοπόλιον; Εὐτυχῶς τὴν πολιτικὴν αὐτὴν θὰ ἀσκήσῃ ὁ κ. Βενιζέλος. Θὰ μᾶς ἐπιτραπῇ δὲ — καὶ ὡς πρὸς τοῦτο ἰδίως ὡς πρὸς τοῦτο — νὰ ἔχωμεν εἰς αὐτὸν περισσοτέραν παρὰ εἰς τὸν κ. Τσαλδάρην ἐμπιστοσύνην.

Καὶ ἥδη ἡ καθάρσις τοῦ δράματος συνετελέσθη. Κοστίασα εἰς τὸ ἑλληνικὸν Κράτος, ὑπὲρ τῶν προσφύγων, — κατὰ τοὺς ἀποκαλυπτικούς ὑπολογισμοὺς τοῦ κ. Βενιζέλου — ὑπὲρ τὰ 30 δισεκατομμύρια, ἡ ἐκκαθάρισις τῆς μικρασιατικῆς συμφορᾶς μᾶς ἀφῆκε εὐτυχῶς ὁρμήους, παλλόμενους ἀπὸ ζωὴν, διαρκῶς τελειότερα ὀπλιζόμενους διὰ τοὺς ἀγῶνας τῆς εἰρήνης, ἐτοιμοὺς νὰ συνεχίσωμεν τὴν ἐκπολιτιστικὴν τῆς Ἑλλάδος ἀποστολήν, τὴν ὁποίαν ἀνέκοψαν πέντε αἰώνων ἀπελευθερωτικαὶ τάσεις καὶ προσπάθειαι. Ἐμπρὸς λοιπόν! Καὶ εἶθε ἡ Μοῖρά μας νὰ μᾶς χάριση τοῦτο ἐπὶ ὅσον τὸ δυνατόν μακρότερον χρόνον, ὑπὸ τὴν φωτεινὴν καὶ ἀκατάβλητον καθοδήγησιν ἐκείνου ποὺ ἀφοῦ ἀνήχθη πρὸ δεκαετίας εἰς τὸν ἐνδοξότερον ἐλευθερωτὴν, ἀπέδειξε προχθὲς ὅτι εἶνε καὶ ὁ μεγαλοφύστερος εἰρηνοποιός!

ΠΕΡΙ ΤΡΟΠΟΥ ΕΚΛΟΓΗΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΩΝ

ΠΡΟ ὀλίγων ἑβδομάδων, ἀπαρτήρητα σχεδόν, ἐδημοσιεύθη ἕνας νόμος «περὶ μεταρρυθμίσεων εἰς τὴν νομοθεσίαν περὶ δήμων καὶ κοινοτήτων», τὸν ὁποῖον εἶχα ὑποβάλῃ ὡς σχέδιον νόμου πρὸς ψήφισιν εἰς τὰ Νομοθετικὰ Σώματα τὴν 18ην Δεκεμβρίου 1929. Ὁ νῦν ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν κ. Σιδερῆς υἱοθέτησεν ἐν μέρει τὸ νομοσχέδιον, παραιτηθεὶς ὅμως ἀπὸ διατάξεως τινῆς, ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἤθελα ἰδιαίτερώς νὰ ἐπιστήσω τὴν προσοχὴν τοῦ ἀθηναϊκοῦ κοινού.

Τὸ νομοσχέδιον εἶχε ὡς σκοπὸν νὰ ρυθμίσῃ τὴν λειτουργίαν τῶν δήμων καὶ κοινοτήτων, νὰ κανονίσῃ τὰς σχέσεις τοῦ τοπικοῦ ἀρχόντος καὶ τῆς ὑπαλλήλικας του, ἀλλὰ κυρίως νὰ φέρῃ μεταρρυθμίσεις τινὰς εἰς τὴν διαχείρισιν τῶν δήμων καὶ πρὸ πάντων εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐκλογῆς τῶν δημοτικῶν συμβούλων. Δὲν ἀποκρύπτω ὅτι διὰ τῆς ὑποβολῆς τοῦ νομοσχεδίου εἶχα κυρίως ὕπ' ὄψιν τῶν δήμων Ἀθηναίων, καὶ τὰ μέτρα τῶν ὁποίων ἐζητοῦσα τὴν λήψιν ἦσαν τὰ πρῶτα μᾶς σιναῶς μέτρων τὰ ὁποῖα νομίζω ὅτι πρέπει τὰ Νομοθετικὰ Σώματα ἀπαραιτήτως νὰ λάβουν ἐὰν θέλωμεν νὰ ἀποκηρύξωμεν μίαν πρωτεύουσαν μετὰ περὶχωρὰ, ἀνταποκρινόμενα εἰς τὴν ἐννοίαν καὶ τὰς ἀπαιτήσεις πρωτεύουσας συγχρόνου κράτους, καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων θὰ ἀσχοληθῶ προσεχέως, εἰς ἄλλην μελέτην.

Τὸ σχέδιον νόμου, τὸ ὁποῖον εἶχα ὑποβάλῃ πρὸς ψήφισιν εἰς τὴν Βουλὴν, περιελάμβανε τριῶν εἰδῶν διατάξεις:

α) Διατάξεις καθαρῶς διοικητικῆς περὶ ἀναπληρωτοῦ τοῦ Δημάρχου (ἄρθρον 1ον), περὶ ἐκλογῆς τῶν μελῶν τῆς διοικήσεως τῶν ἀγαθοεργῶν καταστημάτων (ἄρθρον 2ον) καὶ περὶ πενταρχικῆς ἐξουσίας τοῦ προέδρου τῆς κοινότητος ἐπὶ τῶν κοινοτικῶν ὑπαλλήλων (ἄρθρον 8ον).

β) Διατάξεις οικονομικῆς φύσεως, περὶ αὐξήσεως τῶν τελῶν διαφημίσεων (ἄρθρον 3ον) καὶ διαθέσεως τῆς περιουσίας τῶν εἰδικῶν ταμείων τὰ ὁποῖα ἔχουν συσταθῇ διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ σχεδίου τῶν πόλεων.

Αἱ διατάξεις ἀμφοτέρων τῶν κατηγοριῶν αὐτῶν ἐψηφίσθησαν ὅπως εἶχαν διατυπωθῇ εἰς τὸ σχέδιον νόμου. Εἶνε μᾶλλον ὑπερσυνεκτικῆς φύσεως, καὶ δὲν ὑπάρχει λόγος ν' ἀσχοληθῶμεν περὶ αὐτῶν.

γ) Ἀντιθέτως, δύο διατάξεις ἔχουν μεγίστην, κατὰ τὴν γνώμην μου, σημασίαν ἢ μία πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς πρακτικωτέρας διαθέσεως τῶν δημοτικῶν ἐσόδων, ἢ ἄλλῃ διὰ τὴν σοβαρώτεραν συγκρότησιν τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου.

Ἡ πρώτη διαταξὶς ἡ ὁποία καὶ ἐψηφίσθη παρὰ τῶν Νομοθετικῶν Σωμάτων, διαίρει τὰς συνόδους εἰς δύο κατηγορίας, καθορίζουσα (ἄρθρα 3 καὶ 4) ὅτι τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια συνέχονται εἰς τακτικὰς καὶ ἐκτάκτους συνόδους: εἰς μὲν τακτικὰς τὴν 1ην Φεβρουαρίου καὶ τὴν 1ην Νοεμβρίου, εἰς ἐκτάκτους δὲ ὡς ἂν τις παρίσταται ἀνάγκη, ὡς καὶ ἐπίσης εἰς τὰς εἰδικὰς περιπτώσεις, τὰς ὁποίας προβλέπει ὁ νόμος. Ἡ διάρκεια τῶν τακτικῶν συνόδων εἶνε μηνιαία, καὶ εἰς τὰς συνόδους αὐτὰς ψηφίζεται ὁ προϋπολογισμὸς τοῦ δήμου (κατὰ Φεβρουάριον) καὶ ὁ ἀπολογισμὸς (κατὰ Νοέμβριον).

Εἰς τὴν αἰτιολογικὴν ἐκθεσιν ἐξήγησα τοὺς λόγους ποὺ μοῦ ἐπέβαλον νὰ προτείνω τὴν διαρρυθμίσιν αὐτὴν τοῦ δημοτικοῦ νόμου. Τοὺς ἐπαναλαμβάνω. Παρετήρηθη δυστυχῶς ὅτι τὰ Δημοτικὰ Συμβούλια βιαστικὰ καὶ ἐπιπολαιῶς συζητοῦν καὶ ψηφίζουν τὸν δημοτικὸν προϋπολογισμόν, ὁ ὁποῖος δὲν ὑποβάλλεται καὶ ἐγκαίρως ὑπ' ὄψιν τῆς τοπικῆς βουλῆς. Ἡ μελέτη τοῦ πλάνου τῆς ὑποβολῆς τῶν προϋπολογισμῶν καὶ ἀπολογισμῶν τοῦ Δήμου Ἀθηναίων π.χ. κατὰ τὰ τελευταῖα 15 ἔτη (ἡ περίοδος αὐτὴ ἦτο βεβαίως ἀνώμαλος) θὰ μᾶς πείσῃ ὅτι σπανίως ὑπεβλήθησαν ἐμπροσθέντως πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Νομαρχίαν. Ἐξ ἄλλου ἡ μὴ ἐμπροσθεσμός ὑποβολῆς εἰς τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον συνεπάγει σχεδὸν πάντοτε καὶ τὴν βεβιασμένην συζήτησιν, τὴν ἐπὶ τοῦ συνόλου, ὅσον καὶ ἐπὶ τῶν σοβαρωτέρων κεφαλαίων τοῦ προϋπολογισμοῦ.

Καὶ ὅμως τὸ κυριώτερον ἔργον τοῦ Δ. Συμβουλίου εἶνε ἡ καλὴ διάθεσις τῶν δημοτικῶν ἐσόδων, καὶ ὁ τακτικὸς ἐλεγχος τῶν δαπανῶν. Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν ἐσκέφθημεν ὅτι ἔπρεπε ὁ προϋπολογισμὸς καὶ ὁ ἀπολογισμὸς νὰ ὑποβληθῶν καὶ νὰ ψηφισθῶν καθ' ὁρίσμενας ἐποχὰς τοῦ ἔτους. Ἡ καθιέρωσις τοῦ θεσμοῦ τῶν συνόδων θὰ θεραπεύσῃ κατὰ μέγα μέρος τὸ κακόν, ἀλλ' εἶνε λυπηρὸν νὰ παρατηρήσῃ κανεὶς ὅτι ἡ διαίρεσις αὕτη ἔχει καθιερωθῇ ἤδη ἀπὸ τοῦ 1836 διὰ τοῦ πρώτου δημοτικοῦ νόμου, ὅτι κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου ΔΝΖ' τοῦ 1912, καὶ ὅτι ἀναγκάζομεθα σήμερον νὰ ἐπανέλθωμεν ἀπλῶς εἰς μίαν παλαιότεραν διάταξιν.

Μερικοὶ φρονοῦν ὅτι πρέπει νὰ προχωρήσωμεν ἐτι μᾶλλον. Πρὸς ἐπίτευξιν σοβαρωτέρας συζητήσεως καὶ μελέτης τῶν κοινῶν τοῦ δημοτικοῦ προϋπολογισμοῦ ὑποβάλλουν τὴν σκέψιν νὰ συγκληθῇ δημοτικὴ συνέλευσις ἐκ τῶν ἀντιπροσώπων τῶν ἐμπορικῶν, ἐπαγγελματικῶν κλπ. ὁργανώσεων, οἱ ὁποῖοι καλοῦμενοι εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου κατὰ τὴν ψήφισιν τοῦ προϋπολογισμοῦ, νὰ λαμβάνουν μέρος εἰς τὴν συζήτησιν χωρὶς ὅμως νὰ ἔχουν δικαίωμα ψήφου. Ὅσον θελτικὴ καὶ ἂν εἶνε ἡ ἰδέα αὕτη, δὲν εἶμαι διατεθειμένος, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας τοῦλάχιστον, νὰ τὴν ὑποστηρίξω. Χωρὶς νὰ ἰσχυρίζομαι ὅτι ἡ συνέλευσις αὕτη θὰ εἶνε ἀντισυνταγματικὴ, ἀφοῦ οἱ ἀντιπρόσωποι τῶν ὁργανώσεων δὲν θὰ ἔχουν δικαίωμα ψήφου, φοβοῦμαι ὅμως ὅτι ἡ παρουσία μὴ συμβούλων κατὰ τὰς συζητήσεις θὰ μειώσῃ τὸ κύρος τοῦ Δημοτικοῦ Συμβουλίου καὶ θὰ μετατοπίσῃ τὰς εὐθύνas, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ φέρουν ἀεκαίρως οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ λαοῦ.

Ἐὰν οἱ δημοτικοὶ σύμβουλοι δὲν εἶνε πάντοτε οἱ καταλλήλοτεροι, ὑπάρχει μία θεραπεία, δηλαδή ἄλλος τρόπος ἐκλογῆς τῶν συμβούλων, τὸν ὁποῖον εἶχα προτείνει, καὶ λυποῦμαι ποὺ δὲν υἱοθέτησε τὴν διατάξιν αὐτὴν ἡ Κοινοβουλευτικὴ Ἐπιτροπή. Ὁ τρόπος αὐτὸς εἶνε ἡ ἐκλογὴ τῶν δημοτικῶν συμβούλων τῶν μεγάλων πόλεων κατὰ τμήματα, ἀποτελοῦντα ἰδίως ἐκλογικὰς περιφέρειας.

Πράγματι τί παρατηρεῖται σήμερον εἰς τὰ μεγάλα ἀστικά κέντρα, ἰδίως εἰς τὰς

Ἀθήνας; Ἐκτὸν δέκα χιλιάδες ἐκλογεῖς καλοῦνται νὰ ἐκλέξουν 30 δημοτικούς συμβούλους, μετὰ 120 — 150 ὑποψηφίων, πρὸς θεραπείαν καὶ προαγωγὴν τῶν γενικῶν συμφερόντων τῆς πόλεως ἀλλὰ καὶ ἰδικώτερα τῶν συνοικιῶν. Πῶς εἶνε δυνατόν ὑποψήφιους νὰ γνωρίζῃ, ἀφοῦ εἶνε ἀντιπρόσωπος τῆς ὁλόκληρης, τὰς ἀνάγκας καὶ ἐκείνης συνοικίας; Τοῦτο εἶνε ἀδύνατον.

Ἀλλὰ παρουσιάζεται καὶ ἄλλο ἄτοπον. Οἱ ὑποψήφιοι δημοτικοὶ σύμβουλοι εἶνε σήμερον κυρίως πολιτικοὶ παράγοντες τῶν διαφόρων ὑποψηφίων δημάρχων, οἱ ὁποῖοι καταρτίζουν τοὺς συνδυασμοὺς των (παρὰ τὴν ἀπαγόρευσιν τοῦ νόμου) μὲ πρόσωπα τὰ ὁποῖα φυσικὰ θὰ διευκολύνουν τὴν ἱδικὴν των ἐπιτυχίαν ὡς δημάρχων, ἀδιάφορον ἐὰν τὰ πρόσωπα αὐτὰ εἶνε πάντοτε τὰ καταλλήλοτερα διὰ νὰ ζητήσουν ἀπὸ τὸ Δημοτικὸν Συμβούλιον τὴν θεραπείαν τῶν ἀναγκῶν τῆς πόλεως. Καὶ ὡς φυσικὴ συνέπεια, πρόσωπα λίαν κατάλληλα διὰ δημοτικούς συμβούλους, ποὺ χαίρουν τῆς ἐκτιμήσεως μιᾶς συνοικίας, δὲν ἐκτίθενται, ἢ ἐκτιθέμενα δὲν ἐπιτυγχάνουν.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῆς ἀνωμαλίας ταύτης, ὁ νόμος Δ.Ν.Ζ'. τοῦ 1912, διὰ τοῦ ἄρθρου 194 ὥριζεν ὅτι ἡ ἐκλογὴ τῶν δημοτικῶν συμβούλων, εἰς τοὺς δήμους τοὺς ἐκλέγοντας 18 καὶ ἂνω συμβούλους, ἐνεργεῖται κατὰ τμήματα ἀποτελοῦντα ἰδίως ἐκλογικὰς περιφέρειας.

Ἡ διάταξις αὕτη κατηργήθη διὰ τοῦ νόμου 132 τοῦ 1914 διὰ τὸν λόγον ὅτι αἱ πόλεις δὲν ἦσαν τότε διηρημέναι εἰς τμήματα ἀποτελοῦντα ἰδίως ἐκλογικὰς περιφέρειας μὲ ἴδιον ἐκλογικὸν κατάλογον ἐκάστη, καὶ ἐπομένως ἡ διάταξις ἦτο ἀνεφάρμοστος.

Σήμερον ὅμως τὸ ἐμπόδιον αὐτὸ δὲν ὑφίσταται, ἀφοῦ ὁ νόμος 3355 τοῦ 1925 περὶ ἀνασυντάξεως τῶν ἐκλογικῶν καταλόγων καθιέρωσεν ὅτι ἡ ἐγγραφὴ τῶν ἐκλογέων γίνεται κατ' ἐνορίας, συνοικισμοὺς καὶ προάστεια. Ἐπομένως ὁ ἐκλογικὸς κατάλογος, δηλαδή ἡ ἐκλογικὴ βᾶσις, ὑπάρχει καὶ μένει νὰ ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν νόμον τοῦ 1912. Ὁ δὲ διαίρεσιν τότε τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν εἰς 30 ἐκλογικὰς περιφέρειας, ἀποτελουμένας ἀπὸ 2-3 ἐνορίας, ἐκάστη δὲ τῶν 30 περιφερειῶν θὰ ἐκλέγῃ ἕνα σύμβουλον.

Εἰς τὴν διαρρυθμίσει αὐτὴν τοῦ νόμου σκέπτομαι νὰ ἐπιμείνω ἀπολύτως καὶ ἐλπίζω, ὅτι πισθέντες καὶ οἱ συνάδελφοι βουλευταὶ Ἀθηνῶν, θὰ ὑποβάλουν μαζί μου σχετικὴν πρότασιν νόμου, ἐάν, ἐν τῷ μεταξύ, ὁ ὑπουργὸς τῶν Ἑσωτερικῶν δὲν κρίνῃ σκόπιμον, αὐτὸς ὁ ἴδιος νὰ υἱοθετήσῃ τὴν πρότασιν αὐτὴν.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Α. ΑΡΓΥΡΟΠΟΥΛΟΣ
Βουλευτὴς Ἀθηνῶν

ΓΡΑΦΕΙΟΝ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
(ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΑ-ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ)
ΙΩΑΝΝΟΥ Γ. ΜΑΝΩΛΛΑ
ΣΤΑΔΙΟΥ ΑΡ. 37
(ΝΕΑ ΣΤΟΑ)



Η ΕΘΝΙΚΗ ΜΑΣ ΑΜΥΝΑ

Η ΚΡΙΣΙΜΟΣ ΚΑΜΠΗ ΤΟΥ ΣΤΡΑΤΟΥ ΜΑΣ (*)

Γίνεται εἰς τὸν στρατὸν καὶ εἰς τοῖαν κατάστασιν εὐρίσκεται αὐτός, παρ' ὅλας τὰς ἐπισημοὺς διακηρύξεις, ἀπὸ ἀπόψεως προσωπικοῦ, τὸ εἴπαμε καὶ τὸ συνοψίζομεν: Οὐσιαστικῶς πλήρης μαχητικὴ ἀνικανότης, ἰσοῦ τί εἶνε ὁ ἀρμόζων διὰ τὴν κατάστασιν τοῦ στρατοῦ μας χαρακτηρισμός. Στρατὸν δὲν ἔχομεν. Τὰ στελέχη εὐρίσκονται ἐν πλήρει ἡθικῇ διασπάσει. Οἰκονομικῶς εἶνε εἰς ἀξιοθρήνητον κατάστασιν. Διὰ τὸν ζῶντα ἀλλαν καὶ τρῶγον μόνον ὅσον χρειάζεται διὰ νὰ ζοῦν εἰς τὴν λέσχην των, κρύβοντες μὲ κάθε τρόπον τὴν φτώχειαν εἰς τὴν ὁποίαν τοὺς ἔχει καταδικάσει μία τυφλὴ ἐναντίον των προκατάληψις. Ὅλοι φωνάζουν ὅτι παίρνουν πολλὰ. Ὅλοι τοὺς συγκρίνουν μὲ τοὺς ἄλλους ὑπαλλήλους. Κανεὶς ὅμως δὲν ἐσκέφθη ὅτι οἱ ἀξιωματικοὶ δὲν ζοῦν μὲ ἐνοικιοστάσιον, οὔτε ὅτι ἔχουν δαπάνας ἱματισμοῦ χιλιάς δραχμῶν τὸν μῆνα καὶ τοὺς λαλοῦντες (τὸ πανταλόνι τοῦ ὑπαλλήλου δὲν λυώνει σὲ δύο μῆνες ὅπως ἡ κιλίττα τοῦ ἱππύοντος πέντε ὥρας ἀξιοματικοῦ ἢ τὸ χιτὼνιον τοῦ ἀνθυπολοχαγοῦ κυλιόμενου εἰς τὸ χῶμα διὰ νὰ διδάξῃ τὸ πρηνήδον, οὔτε τὰ σκαρπίνια τοῦ γραμματέως θέλουν ἀντικαταστάσιν ἀνὰ τρίμηνον ὅπως τὰ ὑποδήματα τοῦ διαρκῶς ἀλάνθοντος τὸ πεδῖον τῶν ἀσκήσεων διμοιρίτου). Ἀκόμη κανεὶς δὲν λογαριάζει ὅτι ὁ ἀξιωματικὸς δὲν ἀμείβεται συμπληρωματικῶς ἐργαζόμενος ὥρας νυκτερινὰς καὶ εἰς ἡμέρας ἑορτῶν καὶ Κυριακῶν, ὅτι δὲν ἔχει ὀκτώωρον καὶ ὅτι ὅταν μετέχῃ εἰς ἐπιτροπὰς καὶ συμβούλια δὲν ἀμείβεται ἰδιαίτερος ἐπιπροσθεῖως οὔτε ἔχει (καὶ ἀλλοίμονον ἂν εἴχε) δημοσπονδίας καὶ συνομοσπονδίας, ἀκριβῶς διότι ἡ ἰδιότης του δὲν τοῦ ἐπιτρέπει ἐπειδὴ ἴσως δὲν εἶνε ὑπάλληλος, διότι ἄλλως θὰ ἐφθάνομεν εἰς τὸ συμπέρασμα τῆς ὑπάρξεως ἐν δημοκρατομένῃ συγχρόνῳ πολιτείᾳ ὑπαλλήλων πρώτης ζώνης μὲ μεγαλότερα δικαιώματα (ὀκτώωρον, συμπληρωματικῶς πληρωνόμενα ὑπὲρ τὸ ὀκτώωρον ὥρα ἐργασίας, δικαίωμα τοῦ συνεταρξίσεσθαι καὶ ὑπαλλήλων δευτέρας ζώνης — τῶν ἀξιωματικῶν — μὲ μειωμένα δικαιώματα.

Ἐν μέσῳ αὐτῆς τῆς ἀτμοσφαιρᾶς τῶν προκαταλήψεων καὶ τῶν ἀδικιῶν ζῶν-

τες οἱ ἀξιωματικοὶ ἀσφυκτιοῦν. Θεωροῦντες ὅτι παραμελοῦνται καὶ ἀφίνονται συστηματικῶς ἀπροστάτευτοι ἐκ μέρους τῶν φυσικῶν των διοικητῶν, αἰσθάνονται ἐναντίον των πικρίαν, καὶ ὑπὸ τὸ κράτος ταύτης συζητοῦν καὶ ἀνευρίσκουν τὰ τραγὰ των συνέπεια θάνατος τῆς ἀπαραίτητου διὰ τὴν ὑπάρξιν πειθαρχίας καὶ στρατοῦ ἡθικῆς συνοχῆς, μεταξύ κατωτέρων καὶ ἀνωτέρων, ἐναντι τῶν ὁποίων ἐκδηλοῦται σαφῶς ὡς ἀρεαμένην νὰ σχηματίζεται καὶ ἀτμόσφαιρα μίσητος ἀπὸ τὸν ὅσον. Συμπέρασμα: Πλήρης χαλάρωσις τῶν ἡθικῶν δεσμῶν. Κατώτερα καὶ ἀνώτερα στελέχη σφοδρὰ ἐπαγγεληματικῶς πολλὰ, ἱκανὰ τὰ πλεῖστα, ἀπὸ ἀπόψεως θεωρητικῆς, μὴ ἔχοντα ὅμως οὔτε τὰ μὲν οὔτε τὰ δὲ τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκπαιδευθοῦν εἰς τὸ πρακτικόν, τὸ κύριον μέρος τοῦ ἐπαγγελματικοῦ των καταρτισμοῦ, τὴν διοίκησιν μονάδων. Ἀνώτερα στελέχη καὶ ἰδία ἀνώτατα, σοβαρὰς καθυστεροῦν ἐπαγγεληματικῶς. Πολλὰ δὲν ἔχουν πολέμησιν ἀντιστρατηγὸν δὲν ἔχουν διοικήσιν ἐν πολέμῳ καὶ εἰς μάχας ἀξίας τοῦ ὀνόματος, οὔτε καὶ αὐτὸν μὲρ ἀρχιαν. Ἀνώτατοι ἡγήτορες ὑπηρεσιῶν ἔχουν ὑπάρξει αἰχμάλωτοι, ὄντες καὶ μόνον ἐκ τοῦ γεγονότος τούτου μειωμένοι πᾶσι εἰς τὴν γενικὴν συνειδήσιν. Διοικηταὶ προτείνοντες πρὸς προαγωγὴν καὶ ἀντιστρατηγὸν θεωροῦντες προκατέτους, ἔστω καὶ κατ' ἀρχαιότητα, ἀξιωματικῶς καθ' ὅν ὑπάρχουν κατηγορία ἐκκρεμῆς ἐπὶ δειλίᾳ, καὶ ἄλλους μὴ δευθέντας, οὔτε ἐκ περιεργείας, νὰ ἴδουν καὶ τὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Τέλος ἀνδρὲς ὑπηρετούντες 14 μῆνας (ἐκ τῶν ὁποίων μόνον ἕξ διατίθενται διὰ τὴν ἐκπαίδευσιν) ἀπολυόμενοι ἀξιοθρήνητοι, ἀνάσκητοι, διὰ νὰ χάσουν κάθε ἐπαφὴν μὲ τὸ στρατεύμα ἀφοῦ οὐδέποτε ἀπὸ τοῦ 1922 ἔγιναν μεγάλα γυμνάσια καὶ ὅλος ὁ ἐφεδρικός πληθυσμὸς τῆς χώρας ἔχει ἀποβῇ ἀμαχος.

Ἄλλ' ἂν αὕτη, ὡμὴ μὲν ἀλλὰ ἀσπληγὴς πρᾶγματικὴ ἐκτιθέμενη, εἶνε ἡ κατάστασις τοῦ στρατοῦ ἀπὸ ἀπόψεως προσωπικοῦ, εἶνε, εἰ δυνατόν, ἀκόμη χειρότερα ἀπὸ ἀπόψεως ὅλικοῦ. Διότι, ἰδίως τὰ τελευταῖα χρόνια, ἐλαττώσθη οἰονόηποτε, καὶ ἔχοντες ἀπλοῦν ἀκόμη, μίαν γενικὴν γραμμὴν εἰς τὸ ζήτημα τοῦτο. Ἡ αἰτία εἶνε ὅτι τὸν τὸν διὰ λόγους οἰκονομικοῦς οἱ διάφοροι κυβερνήται — ἀπὸ

(*) Καὶ τὸ παρὸν ἄρθρον δημοσιεύεται μὲ τὰς γνωστὰς ἐπιφυλάξεις μας. Σ. Σ.

της Οικουμενικής και έντεθεν — δεν διέθεσαν ούτε δι' απαραίτητως έδει να διαθέσουν αν πράγματι ήθελον να έχουν στρατόν, όσο προ πάντων το ότι αϊ άρμόδια στρατιωτικά άρχαι ποτέ δεν είχαν μίαν πολιτικήν προμνησίαν. Διά τόν άνεφοδιασμόν του στρατού ή- κολουθήθη ή μόνη μέθοδος που ένεδείκνυτο. . . δια να μείνη ό στρατός μονίμως και όριστικώς χωρίς τίποτε, ή έξης: "Εγινεν ένα σχέδιον έπιστρατεύσεως και ένας λογαριασμός των άναγκαζούντων ύλικών τού κόστους των ύλικών αυτών τού κατένειμαν εις ένα αριθμόν έτών. Έπληραν ένα κομμάτι χαρτί, έτράβηξαν κατακόρυφες στήλες και έγραψαν επάνω από την κάθε μίαν 1910, 1911, κ. τ. λ. Έτράβηξαν έπειτα όριζόντιες και έγραψαν εις την κάθε μίαν: χιτώνια, περισκελίδες, πιλίκια κτλ. "Ορίζονται στήλαι, όσα τά άναγκαία είδη. Κατακόρυφοι, όσα τά χρόνια έντός των οποίων πρέπει, κατά τού σχεδίου, να συμπληρωθή ό έφοδιασμός, χρόνια έστω άλφα. Και έγραψαν σε κάθε στήλη χρόνο και έναντι της σειράς έκάστου είδους αριθμόν έκατομμυρίων 1) Α, ούτως ώστε ξεοδεύοντες δια τού είδους τούτου ποσόν 1) Α έτησίως να έχουν εις Α χρόνια διαθέσει τού προϋπολογισθέν ως απαιτούμενον δια την προμήθειαν της όλης άναγκαίας εκ τού είδους τούτου ποσότητος, προς συμπλήρωσιν των έπιταγών του σχεδίου έπιστρατεύσεως. Μεθ' ό άθροισμα. Προκύπτει εξ αυτής ότι δέον κάθε χρόνο να διατίθεται δια τας έκτάκτους δαπάνας ποσόν π. χ. Β. έκατομμυρίων. Αίτησις — δια τού προϋπολογισμο—ποσοδ Β έκατομμυρίων έκτάκτων δαπανών. "Επέμβασις τού ύπουργού των Οικονομικών: «Δέν μπορώ δέν έχω Β έκατομμύρια. Έχω ήμισυ Β, έν τρίτον Β. Κακά και ψυχρά. Διότι είνε άξιοθρήνητος κατάστασις δι' ένα τόπον, ένφ δέν δύναται να θεωρήση ότι δέν έχει άνάγκην στρατού να ξεοδεύη 1200 έκατομμύρια τού χρόνο δια να έχη ένα όμοίωμα τούτου και να νομίζη ότι κάνει. . . οικονομίας διότι δέν ξεοδεύει 1500. Ένφ αν ξεώδευσεν αυτά τα 1500 θα είχε στρατόν και ξεοδεύει 1200 δέν έχει τίποτε. "Οχι μόνον δέν οικονομεί, ούτω σκεπτόμενος ό τόπος, 300 έκατομμύρια όπως πιστεύει, αλλά τούναντιόν σπαταλά 1200 έκατομμύρια δωρεάν, άφοδ είνε σάν να τά πετάς στη θάλασσα, έφ' όσον τά ξεοδεύει χωρίς να έπιτυχάνη εκείνο δια τού όποιον τά διαθέτει.

✱

Όποιοδήποτε όμως, έφ' όσον ή υπεύθυνος Κυβέρνησις βρίσκει ότι ό καλύτερος τρόπος να κάμη οικονομία, είνε αυτός ό σπαταλώτατος, ή άρμόδια στρατιωτική άρχή έχει καθήκον άφ' ενός μόν να διευκολύνη την Κυβέρνησιν άνευ ούσιαστικής ζημίας του συνόλου, άφ' έτέρου δέ να διαθέση κατά τόν καλύτερον δυνατόν τρόπον τά διατιθέμενα δια τόν έφοδιασμόν ελάχιστα έστω ποσά. Διά να κάμη τού πρώτον ή στρατιωτική άρχή θα έπρεπε από τού σύνολον του άναγκαίου δια τόν κατά τού σχεδίου ύλικού έφοδιασμόν ποσοδ, να έκπέση όλα τά ποσά τά όποία χρειάζονται δια την προμήθειαν ειδών που ή μπορεί να τά βρούμε έν ώρα άνάγκης στον τόπο ή μπορεί να γίνουν έξω

ταχέως και να έλθουν εύκόλως. Αυτό εγινεν. "Εγινεν όμως έν μέτρο άνεπαρκεστάτω. Πρέπει να γίνη εύρύτατα. "Ετσι θα γίνη δυνατόν ό τόπος να διαθέτη μόν κάθε χρόνο όλιγώτερα, να άποκτήση δέ έντός των προκαθορισμένων αριθμών έτών τά είδη εκείνα που γίνονται δυσκόλως και βραδέως και δέν δύναται να άνευρεθούν εις τόν τόπον.

Αυτό θα ήτο μία λογική πολιτική στρατιωτικών προμνησίων ικανοποιούσα κατά τού δυνατόν και τας άνάγκας διαθέσεως όλλγων ποσών και την μη ούσιαστικήν έγκατάλειψιν του στρατού άνευ των βασικών έφοδίων χωρίς τού όποια, έν ώρα άνάγκης, θα εύρεθι έθροισμα ενόπλιων ανθρώπων, άμαχον στίφος, κρέας δια τά τηλεβόλα.

Μία τέτοια πολιτική δέν έφαινε μ ό ζ ε τ α ι. Και όχι μόνον δέν εφαρμόζεται αυτή ή πολιτική αλλά και τά ελάχιστα διαθέσιμα ποσά ξεοδεύονται κατά τρόπον ά ξ ι ο θ ρ η τ ο ν. Και δέν πιάνουν διόλου, μά διόλου τόπο. Τί νόημα έχει, αφνης, ή άγορά μιας άντιαεροπορικής πυροβολαρχίας, και δύο χιλιάδων βλημάτων, γενομένη μάστιχα κατά τρόπον τοιοϋτον ώστε να άποτελή ή σχετική προμήθεια από μακροδ ήδη άντικείμενον πάν άλλο ή εύαρέστων σχολίων; Μία άντιαεροπορική πυροβολαρχία ίσον καμμία. Την έπληραν, λέει, δια να άποκτήση τού στράτευμα... «ένα πυρήνα». Είς τόν όποιον «πυρήνα» θα εκπαιδευθούν — για έξ μήνες — οι κληρωτοί πυροβοληταί που θα φύγουν αύριο να πάν πίσω στα σπίτια τους χωρίς όχι να μάθουν πώς να ύπηρετούν άλλ' ούτε πώς να χειρισθούν καν μηχανήμα και βολήν τόσο περίπλοκα όσο τά άντιαεροπορικά. "Αλλά, καλοί μου χριστιανόι, με τάς δεκάδας χιλιάδας των λιρών που ξεοδεύσατε δια τά βλήματα αυτά και τά κανόνια αυτά, γιατί δέν στέλνετε επί άπειρα χρόνια 10 αξιωματικούς τού χρόνο εις έναν άντιαεροπορικών σύνταγμα ώστε να έχετε εις πέντε χρόνια τού προσωπικών δώδεκα πυροβολαρχιών εις στελέχη και να άγοράσατε, όταν μπορέσετε, τού άντιαεροπορικών ύλικόν που θα έκλέξετε μεταξύ όλων των ύποδειγμάτων που θα έχουν βγή και που θα έλθουν, αν πρόκειται για δέκα πυροβο-

λαρχίες, να διαγωνισθούν, ένφ τώρα σφίζαντες την προθεσίαν του διαγωνισμού έντός έξ μηνών και δια μίαν πυροβολαρχίαν, έπήρατε τού μοναδικού ύποδειγμα που βρέθηκε έτοιμο και που θέλησε ένας οίκος να σας στείλγη;

✱

Τί νόημα έχει ή άγορά 4 τάνκς, τά όποια σ' ένα χρόνο άφ' ότου θα έχουν έλθει θάχουν. . . πάει περίπατο και τά όποια, μόνον αυτά, θα είνε όλοτελώς άνεπαρκή δια να άποτελέσουν μίαν πραγματικήν μονάδα, έν σύνταγμα άρμάτων, που μόνον αυτό θα μπορούσε να εκπληρώση τόν σκοπόν της έκπαιδεύσεως των στελεχών εις την χρήσιν και ύπηρέτησιν του τρομερού τούτου όπλου; Τί νόημα έχουν τά πεντέμιση Στόκς Μωραίτ; Πώς δέν έννοείτε ότι ένεργούντες κατ' αυτόν τόν τρόπον έχετε μόν λίγα άπ' όλα, δέν μπορείτε όμως να ίσχυρισθίτε ότι έχετε πολιτικήν προμνησίων και ότι τά διατιθέμενα ποσά δέν πηγαίνουν κατ' ούσίαν χαμένα; "Ενφ άντιθέτως γύρω μας ή Σερβία, ή Τουρκία, ή Ρουμάνία, διαθέτοντας, κατ' αναλογίαν, ποσά όχι έπίσης πολύ μεγάλα έχουν έπιτύχει άποτελέσματα άσυγκρίτως ύπερτερα. Πώς ένήργησαν όμως; "Αρχισαν από τά κανόνια και τά όπλα. Θέλω τόσα τά θέλω σε τόσα χρόνια αλλά μπορώ να τά πληρώσω μόνον χρόνια διπλασίως τόσα. Κύριοι κατασκευασταί, τούς όρους σας: αυτό θέλω: έτσι τού θέλω: τόσα μπορώ να διαθέσω τού χρόνο: δέν μπορώ να δίνω τόκους τί λέτε; Και είπαν. . . ναί. "Όταν έλύθη αυτό, ήλθεν ή σειρά των πυρομαχικών. Χωρίς τά όποια, τά όπλα είνε κούτσουρα και τά κανόνια παληοσίδερα. Και τά όποια πυρομαχικά: 1) Είνε μηχανήματα άκριβείας δέν γίνονται λοιπόν ούτε άμέσως, ούτε εύκόλα και δια να παραληφθούν χρειάζεται χρόνος: άλλοιώςτικά, αν γίνουν βιαστικά και παραληφθούν, με άνογας άναγκαστικώς μεγάλας, θα συμβή, ότι και εις την Γαλλίαν κατά τόν πόλεμον, όταν έσπαζαν οι σωλήνες των πυροβόλων από προάρους διαρρήξεις σάν καρυδόφλουδες. 2) Είνε πολλά. Οι σημερινοί στρατοί θέλουν άπθανον αριθμόν όβιδων. "Ενας στρατός είνε καμικός αν ίσχυρίζεται ότι είνε έπιστρα-

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΠΝΕΥΜΑ ΕΝ ΕΥΡΩΠΗ

τεύσιμος έφ' όσον δέν έχει εις τας άποθήκας του βλήματα δια τρεις, τούλάχιστον δύο έβδομάδας άγώνος. "Η τοι έ κα τ ο ν τ ά δ α ς πολ λ ά ς χιλιάδων όβιδων κάθε διαμετρήματος.

"Αφ' έτέρου μία παραγγελία όβιδων, διδομένη σήμερα εις τού καλύτερον οργανωμένον έναν ειδικόν εργοστάσιον, είνε αδύνατον να άρχισι έκτελούμένη πρό της παρελεύσεως όκταμήνου άφ' ής θα δοθι, και αδύνατον να άρχισι φθάνουσα εις τας άποθήκας πρό της παρελεύσεως τού ελάχιχιστον 14 μηνών άφ' ής θα δοθι (πρόκειται για μάς που δέν έχομεν έδω σχετικά εργοστάσια). Ποίος δύναται να ίσχυρισθι ότι θα προδιδι άρκούντως έγκαίρας τά πράγματα δια να μη βρεθι ό τόπος άμαχος εις την κρίσιν ώραν; Τίνος πολέμου ή ήμερα της έκκρήσεως προεβλήθη όχι 14, αλλά έξ, τέσσαρας μήνας προτήτερα;

Αί λοιπόν! αυτά τά στοιχειώδεις λογικά πράγματα είνε δια την Έλλάδα και τόν Έλληνικόν στρατόν μυστήρια. "Οχι μόνον αυτό δέ, αλλά και από μανία έπινοήσεως ή από εύθυνοφοβίαν άχαρητήριστον καταντ, και όταν έπι τέλους μπαίνουμε καμμία φορά στον ίσιο δρόμο και άποφασίζομεν να διαθέσωμεν — όπως έφέτος — μίαν και είκοσι δι' όβιδας, λαμβάνομεν την. . . μεγαλοφυά έμπνευσιν να προκηρύξωμεν διαγωνισμόν μεταξύ οίκων οι όποιοι ουδέποτε έχουν κατασκευάσει βλήματα ως τά ίδια μας, δια να έπιτύχωμεν ώστε, όταν θα γίνη μετά 8 — 10 μήνας ό διαγωνισμός, να έχη λήξη ή οικονομική χρήσις και να έχουν, ένδεχομένως, άναληφθι αϊ άντιστοιχοι πιστώσεις δια την πλήρωσιν άλλων άναγκών, ύπόθεσις που όσον και αν φαίνεται νομικώς άποκλειομένη, εις την πράξιν είνε πάντοτε δυνατή.

Τό συμπέρασμα; ότι υπό τας συνθήκας τούτας ή κατάστασις τού στρατού μας εις ύλικόν είνε άξιοθρήνητος, έπίσης όπως και από άπόψεως προσωπικού. Ποίος παύει; Τό λέγω καθαρά. Και ή Κυβέρνησις, αλλά πρό πάντων οι έπι κεφαλής των άρμόδιων στρατιωτικών ύπηρεσιών. Δέν πρόκειται όμως περί τούτου, τού όποιον θα ήτο εύθυνολογία. Πρόκειται περί τού ότι εξ αιτίας είνε τού γιατρού Κυβερνήσεως, εις της μαφής Έπιτελείου και διεθύνσεως τού ύπουργείου, τού παιδι — στρατός — χάνεται. Κυβέρνησις, βουλή, λαός, πρέπει να τού ξέρουν. Δικαίωμα των να τού άνεχθούν. Δέν είνε όμως δικαίωμα των διόλου να φονάζουν γεωρδς αύριον εάν συμβή συμφορά και εύρεθι ό στρατός αυτός δυνάμενος να κάμη μόνον έν πράγμα: να σκορπίση εις την πρώτην κρούσιν. Διότι ό φρόνιμος άνθρωπος έχει τού δικαίωμα και την έλευθερίαν να μη βάλη τού δάκτυλό του στο άναμμένο κάρβουνο, δέν έχει όμως κανέν δικαίωμα, αν δέν είνε τρελλός, να έκπλησσει διότι έκάηκε όταν τού έβαλε.

Π. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ

Οδδεμία απόδειξις άναγνωρίζεται εάν δέν φέρη την σφραγίδα του περιουτικού και την υπογραφήν κ. Ι. Παριανώλη

ΕΠΗΓΑΙΝΑ, όμολογώ, εις την Γενεύην, ως μέλος της Έλληνικής αντιπροσωπείας εις την 14ην γενικήν συνέλευσιν της Διεθνούς Ένώσεως των Συλλόγων δια την Κ.τ.Ε., όχι χωρίς άπαιον σκεπτικισμών. Γενικά, άλλως τε, νομίζω, ήμεις οι Έλληνες, κλεισμένοι εις τόν στενόν και κάπως άποκέντρον βαλκανικόν μας όρίζοντα, δέν άποβλέπομεν κατά βάθος με ιδιαιτέρην έμπιστοσύνην εις τούς μεταπολεμικούς διεθνείς οργανισμούς, έπι κεφαλής των οποίων ίσταται ή Κοινωνία των Έθνών. "Ισως μερικαί πιερίαι, θετικά ή άρνητικά, που έδοκιμάσαμεν όχι και πρό πολλών έτών, να συνέβαλον εις την δημιουργίαν του συναισθήματος τούτου.

"Αρκετα διαφορετικά βλέπουν τά πράγματα οι άνθρωποι στην Εύρώπη. "Υπάρχει άναμφισβήτητως ένα διεθνές πνεύμα που ήρρισε να έκδηλωται από τινων έτών, ήδη δέ δυναμώνει και ριζώνει εις την συνείδησιν των λαών της Δύσεως, ή τούλάχιστον της σκεπτομένης μερίδος αυτών. Και δια την ένίσχυσιν και διάδοσιν τού πνεύματος τούτου εργάζονται με ένθουσιασμόν πολλοί οργανισμοί, ως οι κατά πόπους σύλλογοι δια την Κ.τ.Ε., ή «Πανευρωπαϊκή Ένωσις» και άλλοι.

"Η Εύρώπη κατέχεται σήμερα από βαθύ συναίσθημα άνησυχίας. "Ο πόλεμος συνεσώρευσεν έρεβντα. "Η κανονική σχέσις μεταξύ παραγωγής και καταναλώσεως ύπεστη ριζικήν διατάραξιν, έξ ου και ή γενική κρίσις και ή μοιραία ταύτης συνέπεια, ή άνεργία. "Ο πόλεμος άφηνε, προς τούτοις, και μερικά διδάγματα και δημιουργήσε ψυχολογικάς τινας καταστάσεις. "Απεδείχθη ότι ή νίκη στέφει εκείνον που μπορεί να κρατήσει περισσότερον. "Αλλά προς τούτο χρειάζεται πρό παντός οικονομική αὐτάρκεια. "Ετσι ήχησαν τά διάφορα έθνη εις την προσπάθειαν να έντείνουν την παραγωγή των εις κάθε είδος, παρά πάντα οικονομικόν νόμον, άδιαφορούντα σχεδόν δια την καταναλώσιν. Εις ταύτα προσέθεσαν τόν οικονομικόν ανταγωνισμόν μεταξύ της κούρασμένης Εύρώπης και της σφριγώσης "Αμερικής και θά έχστε σαφή περίπου εικόνα της καταστάσεως.

Κοινωνία των Έθνών, Πανευρώπη, Όμοσπονδία ευρωπαϊκών κρατών, Συνεργασία των εθνών, είνε όλα θεσμοί, ή ιδέαι προς τού παρόν, άπόστολοι των άνωτέρω άνησυχιών. Διά να οργανωθι οικονομικώς ή Εύρώπη — διότι κατ' ούσίαν πρόκειται περί ζητήματος πρό παντός οικονομικού — πρέπει να λείψι τού φάσμα του πολέμου, άπαιτείται γενικότερα πολιτικήν οργανώσιν δημιουργήσιν στενωτέρους δεσμούς μεταξύ των διαφόρων κρατών.

Αυτή είνε ή βασική άρχή και δέν ήρραται ν' άφήσθι άσυγκίνητον και τόν πλέον ψυχρόν άκμή θεατήν ή συγκεντρωσιν των άντιπροσώπων είκοσιτριών ευρωπαϊκών εθνών συνηγορούντων όμοφώνως ύπερ της πραγματοποίησεως των άνωτέρω ιδεών.

"Αναμφιβόλως υπάρχουν ακόμη πολλά γνῶμαι ως προς την ακολουθητέαν μέθοδον. Οι Γερμανοί και οι "Αυστριακοί π.χ. θεωρούν ότι ή προσπάθεια, προς τού παρόν, πρέπει να στραφί έπι τού οικονομικού έπίπεδου, διότι έπ' αυτού δύναται εύκολώτερον να εύρεθόν ικανοποιητικά λύσεις. Έξ έναντίας οι Γάλλοι, με έπι κεφαλής τον κ. Μπριάν, ρίπτουν πανηγυρικά την ιδέαν της ευρωπαϊκής Όμοσπονδίας δια τού πε-

ριφήμου ύπομνήματος της 1ης Μαΐου. Τέλος, οι Έλβετοί καίτοι άπολύτως σύμφωνοι έπι της άρχής, ύποστηρίζουν ότι έν- περιττή, έπιβαλβής μάστιχα, ή δημιουργία, παρά την Κ.τ.Ε., και άλλου πολιτικού οργανισμού. "Η Κ.τ.Ε., καταλλήλως ένισχυομένη, είνε, κατ' αυτούς, άπόλύτως εις θέσιν να παράσχη τας ύπηρεσίας που προσδοκούνται από την Όμοσπονδίαν που προτείνει ό Μπριάν.

"Εκείνο που εκπλήττει είνε ότι ό Γάλλος ύπουργός των Έξωτερικών βασιζει τού οικοδόμημα του έπι της άρχής της άπολύτου κυριαρχίας των διαφόρων κρατών, έπι της όποιας και έπιμένει με κάποιαν φιλαρέσκειαν. "Αλλ' ό κ. Μπριάν είνε διπλωμάτης της παλαιάς σχολής, εις άκρον δέξυς, και γνωρίζει πολύ καλά, ότι ύπάρχουν μερικαί άρχαι που είνε πολύ έπικίνδυνον να τάς θέξη κανείς, τσόν πλέον έπικίνδυνον όσον είνε σαθρά και έτοιμόρροποι. "Αλλά τά άνθη με τά όποια στολίζει τού δόγμα της κυριαρχίας δέν είνε άρα γενήματα της κυριαρχίας. Διότι δεν πράγματι νεκρικός στέφανος. Διότι δεν ήμποτε βέβαια να τού διαφεύγη ότι από λυτος και ζήλότυπος κυριαρχία άφ' ενός και όμοσπονδία άφ' έτέρου άποτελούν έννοιας άντιφατικές.

* *

Είνε, τή άληθεία, καιρός να παύση να πρυτανεύη ως δόγμα ιερόν μία ιδέα ή όποια ύποθάλλει τας έγωιστικές και ένθικιστικές τάσεις των λαών και ή όποια άποτελεί παράγοντα χωρισμού και όχι ένώσεως των διαφόρων εθνών. Ποιον, άλλως τε, είνε τού κράτος τού όποιον δύναται να κυνηγή ή σήμερα ότι διετήρησεν άνεράϊαν και άπόλυτον την κυριαρχίαν του όταν δεσμεύεται από τσας και τσας διεθνείς πράξεις, έκάστη των οποίων κατ' ούσίαν περιορίζει αυτήν; Είδομεν, τέλος, συχνά τού περιήρημον τούτο δόγμα να χρησιμεύη, κατά διεθνείς διαπραγματεύσεις, ως όπλον εις χείρας κακοπιστών κυβερνήσεων, προβαλλουσών αυτό με πείσμα, δι' έλλειψιν ούσιαστικών έπιχειρημάτων. "Η ιστορία έπαναλαμβάνεται. "Επαναρχήματα προφανώς εις τούς πρό τού 16ου αιώνος χρόνους, όπότε τού δόγμα της κυριαρχίας δέν είχε άκμή άποκτήσει τόν μετέπειτα άνεγρόν του χαρακτήρα. "Αλλ' αυτήν την φορέν όχι ένεκα της έσωτερικής αδυναμίας των κρατών, αλλά δια της θελήσεως των εθνών και έν όνόματι τού γενικωτέρου της άνθρωπότητος συμφέροντος.

Θα περάση άναμφιβόλως χρόνος πολός άκόμη μέχρις ότου τά ιδανικά της διαρκούς και οργανωμένης ειρήνης, της διεθνούς δικαιοσύνης, τού γενικού άρρατισμού και της όμοσπονδικής Εύρώπης άποκρυσταλλωθούν εις πραγματικότητα. "Εκείνο τού όποιον έπιθυμώ σήμερα να έξάρω είνε ότι συντελείται προς τούτο πραγματική εργασία και ότι πλείστοι είνε, άτομα και οργανισμοί, έν Εύρώπη οι έχοντες βαθειά την πίστιν ότι είνε πραγματοποιήσιμα. Είνε εύκατόν, έπιβαλλόμενον μάστιχα, να ακολουθήσωμεν και ήμεις με προσοχήν την άρχιν αυτήν κίνησιν και να συμβάλωμεν κατά τας δυνάμεις μας εις την έπιτυχίαν σκοπόν άφαιώντων την καλύτερευσιν της τύχης όλης της ανθρωπότητος.

ΠΕΤΡΟΣ ΜΑΜΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΠΙΠΛΑ

ΕΠΙΠΛΑ

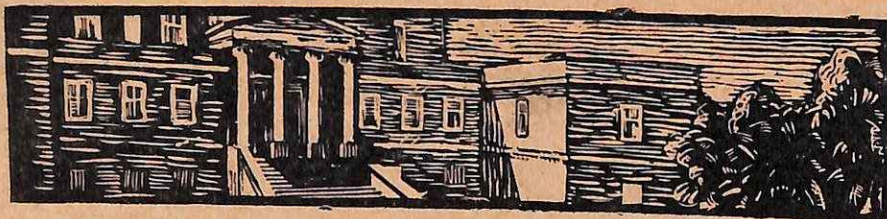


ΕΠΙΣΚΕΦΘΗΤΕ

την μεγαλειότητα Έκδοσιν Έπιπλων της Έλλάδος. Πλουσιωτάτη συλλογή έτοιμων έπιπλων. Έπιτέλεισι πάσης παραγγελίας. Έπιπλα μεγάλης αξίας εις χαμηλήν τιμήν, διότι πωλούνται εις τού Έργοστάσιον άπ' ευθείας προς τόν πελάτην, άνευ δαπανών Πρατηρίων και πολυτελών Έκδόσεων.

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ - ΕΚΘΕΣΙΣ

ΛΙΩΦΟΡΟΣ ΣΥΓΓΡΟΥ - Παρά τόν φέρον Διοδίου. - Τηλ. 69



ΛΑΚΩΝΙΚΑ

Η τελευταία γενομένη εν Ν. Φαλήρω ναυτική έφορτή υπό της 'Επιτροπής της 'Εκατονταετηρίδος, τη συμμετοχή δολοκλήρου της πολεμικής μοίρας, υπήρξεν ελάχιστον δείγμα ευγνωμοσύνης μας προς τους άθανάτους ναυτικούς του ιερού αγώνος. 'Αληθείς άστοι των θαλασσών, με μέσα πάντοτε περιορισμένα, επέτυχον νίκας και κατήγαγον τρόπαια διά τα όποια θα υπερεφανεύετο κάθε λαός. Εύτυχός οι απόγονοι ναυμάχοι της 'Ελλης υπήρξαν ανάξιοι των προγόνων. Καί οι σημερινοί ναυτικοί, καθώς απέδειξεν δολοκλήρος ή θανμασίως επιτυχούσα έφορτή, διά της επιδείξεως των δροσπλάνων, των τορπιλλάκτων, των ύποβρυχιών, διά της λαμπράς εμφάνισης των άλλων μονάδων, φαίνεται ότι δεν θα ύστερήσουν, αν παραστή αναπόφευκτος ανάγκη, εις θυσίας διά την άμυναν της πατρίδος.

Η ΓΑΛΛΟ-ΙΤΑΛΙΚΗ πολεμική έντεινεται και ό μεσογειακός όρζων θολούται. Μετά τους φιλοπολέμους λόγους του κ. Μουσσολίνι εν Φλωρεντία και εν Μιλάνω, και μετά την πρωτοφανή εις τή σύγχρονα διπλωματικά χρονικά δήλωσιν του κ. Τουράτι, γενικού γραμματέως του φασιστικού κόμματος, ότι ό πόλεμος είνε αναπόφευκτος, ήγέρθη, ως γνωστόν, τό ζήτημα της διαθέσεως του έν διεσκατομυριών δολοκλήρων περισεύματος του γαλλικού προύπολογισμού, —περισεύματος τό όποϊόν οι 'Ιταλοί πιστεύουν ότι διετέθη υπό της Γαλλίας εις στρατιωτικάς κατά της 'Ιταλίας παρασκευάς. Καί ως προς τότο, άναμένον την διαλεύκανσιν του μυστηρίου των γαλλικών διεσκατομυριών, την όποιαν άνέλαβον να επιτελούν οι 'Γάλλοι σοσιαλισταί. 'Αλλά και εάν είνε αληθές ότι ή Γαλλία όχουρούται πράγματι άπέναντι της Ιταλικής κατ' αυτής προκλητικότητας, τό πάγμα μάς θλίβει μέν διά τήσ ύνστατάς συντελείας του, αλλά και δέν μάς έκπλήσσει, διότι ούδέν Κράτος ήμπορεί να άφήση τό σύνολό του άφροόρητα άπέναντι καταπορημένων έντιβουλών. Τās συντελείας δέ τού έν τών έξοπλισμών ανταγωνισμού, ή 'Ιταλία θα έτιεπε πρωτίστως να οκερδή, αντίλαμψανμένη ότι και ό κόσμος όλος και ό Ιταλικός λαός κυρίως, ό τόσον φιλοπόνησ μοχθών διά την οικονομικήν του άνασυγκρότησιν και την νέαν πολιτικήν του οργάνωσιν, έχει ανάγκην σταθεράς και άσφαλούς ειρήνης. Της ειρήνης ένκειν, την όποιαν ό 'Γάλλος άκριβώς ύπουργός των 'Εξωτερικών προσπαθεί να κατοχυρώσιν διά της πανευρωπαϊκής συσσοματώσεως.

ΚΑΠΟΙΟΣ επίδοξος Βασιλεύς, ό "Οθων της αυτοκρατορικής δυναστείας, φιλοδοξεί, κατά τά λεγόμενα και γραφόμενα, να άναρριχηθή επί του θρόνου της δικτατορικής άπόμης σήμερον Οδηγίας. Δέν είνε μάλιστα άπίθανον εις την φιλοδοξίαν του ταύτην να ένθαρρύνεται άπό μία τουλάχιστον Μεγάλην Δύναμιν, ή όποία συστηματικώς επιδιώκει την άναστάσιν της εν τή Κεντρική Εύρώπη ύπνοταμένης καταστάσεως. 'Αλλά οητός εδηλόδη άπό τή Κράτη της Μικράς 'Αντίαν ότι τοιαύτη παλινόρθωσις θα ήτο δ' αυτά αίτια πόλεμου. Τόν πόλεμον όμως αυτόν ναυς λαός δέν θέλει, —τόν άποκαρσούν δε διαρρήδην και αι τρεις μεγαλύτεραι της Εύρώπης Δυνάμεις, δηλ. και αυτή άκόμη ή Γερμανία. 'Ωστε έχομεν κάθε λόγον να πιστεύωμεν ότι ό "Οθων βασιλεύς δέν θα γίνη. Αί ραδιοεργασίαι του όμως, έν τώ μεταξύ, μάς δίδουν τό μέτρον της επιπολιτευτικής με την όποιαν διεκδικούν τά μεσαιωνικά των δικαιώματα οι λεγόμενοι ήγέμονες ή ήγμονίδοι, άκόμη και εν πρόκειται περί της διεκδικήσεως αυτής να αμαστοκλυσθή ή οίκουμένη. 'Ανάσταν ή βασιλική πορφύρα εις τήν χρών ήρωθρόν, διότι έβάφето άπό τό αίμα των νέων άνθρώπων.

Ο κ. Κίρκος φαίνεται μαγεύσας τόν κ. Καφαντάρην, τουλάχιστον όσον ή Κίρκη είχε μαγεύσει τόν "Οδυσσέα. Καί ό Ιπποτικώτατος κ. άρχηγός των Προεδρευτικών δέν παραδέχεται έστω και τόν παραινότερον ύπαινιγμόν κατά της πολιτικής ευθύτητος έκείνου ό όποϊός ύπουργός μέν της Προνοίας κάποτε υπήρξε, άνθρωπος όμως της μετανοίας δέν φαίνεται διατεθειμένος να γίνη. "Ολα δέν αυτά, διότι διετέλεσε άλλοτε συνεργάτης του, —άφού τότε βεβαίως ό κ. Καφαντάρης δέν πιστεύομεν να έξακολουθή να τόν θεωρή τοιοτόν. Καί ή μέν γνωστή του έν Θεσσαλονίκης τέως βουλευτού δημαγωγία δέν μάς έκπλήσσει: κάθε άνθρώπος πρέπει επί τέλους να έχη και ένα λόγον άπάξεως. 'Αλλά διατί ό κ. Καφαντάρης επιμένει να συνηγορή υπέρ ενός άόμοιου τόσον όλίγον έποικονομητικού τό γοήτρου του Προεδρευτικού κόμματος; Βέβαια τό κόμμα αυτό φίλους πολλούς δέν έχει, και δέν τό επιτρέπεται μεγάλη περί αυτούς επιλογή. 'Αλλ' οι διατηρούμενοι μετά τού κ. Κίρκου δεσμοί δημιουργούν δυστυχώς και δυσάρεστους συγχύσεις... 'Η μόνη δυνατή λύσις δέξήγους θα ήτον ότι ό κ. άρχηγός των Προεδρευτικών συγκατεί παρ' έαυτόν τόν κ. Κίρκον, διότι διαβλέπει εις τό πρόσωπόν του δέν άπό μηχανής θεόν ό όποϊός θα άνταγέρη εις όφελος της 'Ελλάδος την όδοντρον διά τούς ανταλλαξίμους καταστάσιν! Μολαταύτα όμως, θα έπρετιμούσαμεν ό κ. Καφαντάρης ως πρώτον άνταλλάξιμον να θεωρήσιν τόν κ. Κίρκον, έστω και θεός του εάν είνε.

ΚΑΙ εις τήν Βουλήν άπό μερικούς βουλευτάς και εις τόν τύπον ήκούσθη κατ' αυτάς επιτακτική ή προταγή προς τόν κ. Τσιγγέλογον όπως παραιτηθή άπό τού βουλευτικού αξιώματος, έφ' όσον εξέλεγχ ως Φιλελευθέρους και άπό καιρού ήδη όχι μόνον άντιπολιτευταί την Κυβέρνησιν και την καταπορίδιν συστηματικώς άπέναντι του προαφυγκικού κόμμου, αλλ' άποδεικνύεται ότι και τούτον τανυμφέροντα περιέργως έξυπηρετεί. Σηλητεύομεν τόν «προσφυγοπέτρα», αλλά διαφωνώμεν ως προς την ανάγκην να παραιτηθή. Πρέπει να παραμείνη και βουλευτής και «προσφυγοπέτρα», διά να μάς ύπενθυμίζει διαρκώς και όμοτάτα πόσον δύσκολον πρέπει να είμεθα εις την έπιλογήν ένκεινών τούς όποιους εισάγομεν εις τούς συνδυασμούς του Φιλελευθέρου κόμματος, όταν μάλιστα είνε γνωστοί οι άλλοι ύποποτοι συνδυασμοί εις τούς όποιους οι έκλεκτοί μας είνε περιπεπλεγμένοι.

ΑΙ Θεομηνίαί αι όποϊαι ένέσκηψαν, κατά την άρχην αυτού του θέρους, επί της έφειντικής εσοδείας προκαλούν εύλογον την συγκίνησιν και τών ένδιαφερομένων και της Πολιτείας. Δέν πρέπει όμως και να παριστάμεθα, άπέναντι του έξω ιδίως κόσμου, και ως χώρα τελείως, ένεια τών προσφάτων βροχών, κατεστραμμένη και ως άνίκανη να έξασφαλίσωμεν τό ισοζύγιον του προύπολογισμού μας. Τό ισοζύγιον—και τούτο πρέπει να τυνισθή—είνε άπολύτως έξησφαλισμένον. 'Εξ άλλου δέν βλέπομεν—έφ' όσον πάντως περιωρισμένοι μόνον είνε αι καταστροφαι—διατί πρέπει να ληφθούν τά υπό τινων προτεινόμενα γενικά μέτρα φορολογικής άνακούφσεως. Τό δικαιολογούν, ό όποϊον ύφίσταται εις όφελος τών άρρωστικών πληθυσμών και ή μέχρι του 'Απριλίου του 1932 άπαλλαγή αυτών άπό της καταβολής του έγγείου φόρου, άποτελούν ήδη μίαν σημαντικώτατην άνακούφισιν πέραν της όποίας μόνον εις έξαιρετικές περιπτώσεις δέν να προέλθη εις άλλα μέτρα τό Κράτος. Καί έκείνο πού δέν πρέπει όσαύτως να μάς άπολείπει είνε ή αλοιοδοξία και ή εργατικότης μας, επί τών όποιων στηρίζεται τό παραγωγικόν μέλλον του τόπου. Με τόν Θεόν βεβαίως δέν ήμπορούμεν να τά βάλωμεν. 'Αλλ' ύπ' αυτήν την έπιφύλαξιν ές εφ-

μεθα τουλάχιστον άπολύτως εν τάξει άπέναντι του έαυτού μας, και ές έπιτελούμεν, τό καθ' ήμās, δολοκλήρον τό παραγωγικόν μας καθήκον.

ΕΠ' ευκαιρία της υπό των νομοθετικών σωμάτων επιτηφίσεως του νομοσχεδίου περί ένισχύσεως της επιθεωρήσεως εργασίας συγκαίρομεν την Κυβέρνησιν και ιδιαιτέρως τόν κ. ύπουργόν της 'Εθνικής Οικονομίας διά την νέαν ταύτην πρόνοιαν διά την προστασίαν των εργαζομένων. 'Εν ό ήδη πρό έτών ή ελληνική βιομηχανία ήρχισε σοβαρώς άναπτυσσομένη, χρησιμοποιούσα όλα τά νέα τεχνητά και πολύπλοκα μέσα παραγωγής, και άφ' έτέρου ειχον άπό Ικανού χρόνον ληφθή νομοθετικά μέτρα προστασίας του εργατού (ως λ. χ. ή προστασία των γυναικών και άνηλικών, τό όκτώωρον εις τās άνθυγιεινάς βιομηχανίας κλπ.), ούδέμια έν παραλλήλου σοβαρά πρόνοια εις ληφθή προς άρτίαν ανακρότησιν σώματος επιθεωρήσεως διά την παρακολούθησιν της έφαρμογής των θεσπισθέντων προστατευτικών μέτρων, τά όποια ούτω παραμένουν γράμμα νεκρόν. Διά τού νέου νόμου ή επιθεωρήσις άνισυγκροτείται επί τη βάσει των άρχόν της συστάσεως του διεθνούς συνεδρείου του 1923, κατά τρόπον έγγνώμον την αποτελεσματικήν παρακολούθησιν της έφαρμογής των εργατικών νόμων. 'Η επιθεωρήσις τιθεμένη υπό γενικόν επιθεωρητήν κατανέμεται κατά τρώτον άποκέντρωτικόν εις έξ περιφερειακάς επιθεωρήσεις, επί κεφαλής των όποιων τοποθετείται υπάλληλος έγνωσμένης πείρας και άνωτέρου προσόντων με έπαρκές βοηθητικόν προσωπικόν. Είμεθα βέβαια ότι τό παρεχόμενον υπό της Κυβερνήσεως νέον δείγμα ένδιαφέροντος υπέρ της εργατικής τάξεως δίδει πλήρως άναγνωρισθή υπό ταύτης. Είνε άφ' έτέρου λίαν Ικανοποιητικόν ότι ή Κυβέρνησις προβαίνουσα εις την λήψιν αυτών των μέτρων έχει σύμφωνον και την έργοδοτικήν τάξιν.

ΕΙΣ άκρον θλιβερά ή μεταξύ του 'Υπουργείου της Παιδείας και της Συνόδου της 'Ιεραρχίας διάτασις όσον άρρόγ ή έφαρμογήν του πρό τινος ψηφισθέντος, —και υπό της «'Εργασίας» ήδη σχολιασθέντος—νόμου περί ρευστοποιήσεως της μοναστηριακής περιουσίας. Σπειδόμεν δε σαφώς να τονίσωμεν ότι είνε δι' ήμās άκατανόητος ή έπί τού ζητήματος αδιαλλαξία της 'Ιεραρχίας, ή υπέρ τούς νόμους άναγωγή της και ή περιφρόνησις την όποιαν ούτω επιδεικνύει προς την Πολιτείαν, την νομοθεσίαν της όποίας καλείται να έφαρμόσιν και όχι να συζητήσιν. Είμεθα δε βέβαιοι ότι άν ή Σύνοδος της 'Ιεραρχίας μεταβάλη τόν, και ό κ. Παπανδρέου θα διαδηλώσιν την προς αυτήν εύλάβειάν του, όπως και ό νόμος, του όποϊου υπήρξεν εισήγητής, πιστοποιεί τό υπέρ του κλήρου έν γένει—και της ήθικής και ήλικής του άνυψώσεως—ένδιαφέρον του Κράτους. "Οπως δήποτε, επιβάλλεται ή έπαναφορά πλήρους άμυνίας σχέσεων μεταξύ Πολιτείας και 'Εκκλησίας ίνα μη παραστώμεν θειάται—και θύματα—μιάς θερονευτικοπολιτευτικής έριδος, την όποιαν όλοι ές ίσου άπευχόμεθα.

ΕΙΧΟΜΕΝ άποφύγει να γράψωμεν διά τās έντρόπους σκηνάς αι όποϊαι συνέβησαν εις τά άθλητικά γήπεδα κατά τούς διαφόρους ποδοσφαιρικούς αγώνας, με την ελπίδα ότι τά έντροπα ταύτα θα ήσαν παροδικά, άποτελέσμα στυγμιαίας έξάρσεως. Αυστυχώς ή κατάστασις τείνει να έξελιχθή εις ένδημικήν νόσον, καταρρακώσαν τα εύγενή ιδεώδη του άθλητισμού, και μεταβάλλουσαν τό... φιλόθλον κοινόν εις μεταβλητόν όχλον ένθυσμωδον. 'Αλλά οικτροτέρων άκόμη έντύπώσιν προξενεί ή ενεργός εις τās σκηνάς άμυξίς των στρατιωτών και ναυτών ή όποία καταγράφεται τά σώματα ταύτα εις τά όμματα του κόσμου. Οι στρατιώται και οι ναύται, και έκτός άκόμη της ύπηρεσίας των, πρέπει να είνε στοιχεύα πειθαρχίας και ήρεμίας, παρέχοντα την βοήθειάν των εις τά όργανα της δημοσίας τάξεως, και όχι προκαλούντα μάχας και ταραχές και έυλοκόπημα άθρόων πολιτών. Τά άθλητικά σωματεία έχουν τό καθήκον να καθοδηγήσουν τούς φιλόθλους προς την στοιχειώδη ευπρέπειαν, τά δε πολεμικά ύπουργεία έχουν τό χρέος, δι' άσθητάς τιμωρίας, να δώσουν ένα τελειωτικόν μάθημα εις τούς ταραχίτας όπλητας.



ΤΑ ΤΕΧΝΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ

ΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΝ ΚΟΓΚΡΕΣΟΝ ΤΗΣ ΜΑΔΡΙΤΗΣ

ΤΟ ΚΟΓΚΡΕΣΟΝ έχει συσταθή άπό του 1885, συμμετέχουν δε σήμερον αυτού διοικήσεις έπικρατούσας μήκος δικτύων 630 000 χιλιομέτρων. Τό πρώτον συνέδριον του Κογκρέσου συνήλθε τό 1885 εις τās Βρυξέλλας, τό τελευταίον δε της Μαδρίτης είνε τό ένδέκατον. Σκοπός του, ως όρίζεται εν τώ Καταστατικώ, είνε ή βελτίωσις των σιδηροδρομικών πραγμάτων διά δημοσιευμάτων έπιστημονικών και δια συζητήσεων εις περιοδικώς συγκαλούμενα διεθνή σιδηροδρομικά συνέδρια, εις τά όποια μετέχουν τά κράτη και αι διοικήσεις των δικτύων συνεχόμενα συνεχώς άνα πενταετία.

Θά περιορισθώμεν ένταύθα να δώσωμεν εις τούς άναγνώστας της «'Εργασίας», έν συνόψει, τά κυριώτερα γενικού ένδιαφέροντος σημεία των πορισμάτων. Τό πνεύμα όμως, ές ό ο μπνέονται τά πορίσματα της, συνοψίζεται εις την έξης φράσιν: «'Επιδιώξεις μικρότερον παραγωγικού κόστους του άγαθού αυτού, τό όποϊον όνομάζομεν μεταφοράν, διά πλέον ανυχρονισμένων τεχνικών μέσων, και ταχυτέρα, άσφαλεστέρα, έμπορικώτερα, πλέον άτομική» μεταχειρίσεις των μεταφορικών αξιουσών».

Κατατάσσομεν έφεξής τά κυριώτερα πορίσματα κατά κατηγορίας:

1) Γραμμή. 'Επί του θέματος: χρησιμοποίησις μηχανικών εργαλείων διά την συντήρησιν της γραμμής και συμπεριφοράς (rationalisation) έκτελέσεις ταύτης, άφού έξετέθησαν αι πρόοδοι των τελευταίων έτών εις τό σημείον τούτο, προσέκυψεν, ως καταστάλαγμα γνωμών, ή άγχη συνεχέσεως της τοιαύτης προσπάθειας διά μηχανικώτερων μέσων και διά καταστώσεως «προγοράμματος εργασίας», άφού στρώσεως έντείνεν άφελήματα είνε σημαντικά, φθάνοντα και μέχρι 50% εις πολλās περιπτώσεις.

Ιδιαιτέρως συνεζητήθη τό ζήτημα της άνοχής, των θυσώσεων και της φθοράς των τροχιών, και ως προς τότο άπεφασίσθη:

α) Να δημοσιεύονται αι πληροφορίαι περί των θυσώσεων εις πίνακα τύπου ώρισμένου, γενομένου δεκτού β) ή παρηγήσεις και ή μελέτη των θυσώσεων είνε έξαιρετικόν ένδιαφέροντος και πρέπει να γίνεται άπό κοινού με μεταλλουργούς μηχανικούς: γ) δίδονται έννέα ώρισμένοι οδηγίαί διά τό στάδιον της κατασκευής των τροχιών και καθορίζεται μία σειρά χρησιμοποίησεως των εκ τού αυτού όχκου μετάλλων παραγόμενων τροχιών, ως και του τρόπου φορώσεως και έκφορώσεως των και της παρακολούθησεως των μετά την στρώσιν.

2) Τροχαίον όλικόν. Τρεις ίδύνουσαι

σκέψεις προέκυψαν εκ των συζητήσεων: α) ή άνάγκη φροντίδος διά την άσφάλειαν των έπιβατών και των οργάνων της ύπηρεσίας β) ή έπιθυμία έλαττώσεως όσον τό δυνατόν περισσότερο των δαπανών έκμεταλλεύσεως και διή του άνθρακος ή του ρεύματος γ) επιδιώξεις μεγαλυτέρων εισορξέων. Ειδικώς διά τās άτμαμάς, έκρίθη σκόπιμον να συστηθή εις τās σιδηροδρομικάς διοικήσεις, όπως ένισχύσουν τās ύπαρχούσας τάσεις μελέτης νέων τύπων άτμαμάζων και τελειοποιήσεως της σημερινής άτμαμάξης, να έπισπεύσουν την έξέλξιν διά χρησιμοποίησεως ύψηλοτάτων πιέσεων, να ένταθούν οι πειραματισμοί προγραμματικούς με νέας άτμαμάζας και να δημοσιεύονται τά άποτελέσματα των συνεχώς και όσον τό δυνατόν άνα βραχύτερα χρονικά διαστήματα, τέλος να συνασπισθούν αι σιδηροδρομικαι επιχειρήσεις εις κατ' ίδίαν όμάδας προς ίδρυσιν πειραματικών κέντρων, των όποιων ή διεθνής συνεργασία θα συντελεί εις την πρόοδον.

Ός προς τά έπιβατικά όχήματα, άνεγνωρίσθη ως υπό της πείρας άποδειχθέν ότι τά όλομεταλλικά όχήματα βελτιώνουν τόν βαθμόν της άσφαλείας, ότι προς άποφυγήν μεγάλου βάρους του όχήματος πρέπει να συμμετάσχη και τό κιβώτιον του όχήματος εις την αύξισιν της άνοχής του όλικού όχήματος, άποδειγμένον όντος ότι τοιαύτα όχήματα όλίγον απέχουν ως προς τό βάρος του έζυγίου, ότι δέον να συνεχισθή ή μελέτη και ό πειραματισμός χρησιμοποίησεως εδγενών χαλύβων μεγάλης άνοχής και κραμάτων έξ έλαφρών μετάλλων (άλουμίνιον).

3) Ένμετάλλουσιν. Πλήν του ζητήματος περί της σχέσεως λιμένος και σιδηροδρόμου, και της συζητήσεως περί των συστημάτων σημάσεως, εδρύτατα συνεζητήθη τό ζήτημα: χρησιμοποίησις μηχανικών μέσων διά την έκτέλεσιν λογιστικών και στατιστικών εργασιών εις τούς σιδηροδρόμους.

Ός συμπέρασμα προέκυψαν τά έξής: Μηχαναί γραφείων δέον να χρησιμοποιούνται πάντοτε όταν ές αυτό προκύπτει άμεσος οικονομία ή έμμεσος π.χ. ταχύτης της δαπάνης. Μάλιστα έγενετο δεκτόν, ότι εις την στατιστικήν εργασίαν, μόνον διά της χρησιμοποίησεως όρισμένων μηχανικών μέσων ή άπαιτούνται τά όποια δέν είνε δυνατόν να έπαρθών ή διοίκησις εις μερικά ζητήματα τά όποια δέν είνε δυνατόν να συλληφθών διά της καθαρώς άνθρωπικής εργασίας.

4) Έκπαίδευσιν και μετεκπαίδευσιν του προσωπικού. Χαρακτηριστικά είνε τά έξής πορίσματα: α) Είναι άναγκαία όχι μόνον ή λεπτολόγος έρευνα άν τό

προσλαμβανόμενον προσωπικόν έχει τās ιδιότητες πού χρειαζονται δι' έκάστην εργασία, αλλά συνιστάται και ή «ψυχολογική» μελέτη έκάστου ατόμου διά μερικās εργασίας. β) Συνιστάται ή ύπό των επιχειρήσεων προπαίδευσιν των εισερχομένων, άναλόγως φυσικά έκάστου κλάδου και ιδίως των μαθητευομένων εργοστασίων. γ) Συνιστάται ή μεθοδική και τακτική περαιτέρω εκπαίδευσιν του ήδη έν ύπηρεσίā προσωπικού διά να είνε συγχρονισμένον με τās νέας συνθήκας και αξιώσεις. δ) Συνιστάται να γίνεται πρακτική διδασκαλία εις πρόσωπα κατέχοντα μεμονωμένας θέσεις περί των ληπτέων μέτρων εν περιπτώσει άτυχημάτων. ε) Συνιστάται όπως ειδικώς προσέχουν και ένισχύουν αι επιχειρήσεις όργανά των έξοντα ιδιαίτεράν Ικανότητα προς άνωτέρας θέσεις.

5) Αύτοκινητικά συγκοινωνία. 'Από τās έξής βασικάς σκέψεις, φρονούμεν, διεπνέοι ή συζητήσις: Τά δύο μεταφορικά μέσα, σιδηροδρόμος και αύτοκίνητον, προσαρμόζονται καθένα εις διαφόρους κατηγορίας «μεταφορικών άναγκών», έχει δηλ. έκαστον ένα κατά τών «κατωμερισμόν των έργων» προορισμόν, ότι γενικώς εμφανίζεται τό αύτοκίνητον πλεονεκτούν, λόγω του ότι δέν έχει τούς περιορισμούς και τά βάρη και τās εύθύνας του σιδηροδρόμου, όστις φέρει έπάνω του την μισήτην έκτίκατα «μονοπάλιον», ότι πάντως σήμερον δέν είνε ό σιδηροδρόμος μονοπάλιον, άρα οι περιορισμοί πού του έπεβλήθησαν, τότε όταν ήτο μονοπάλιον, πρέπει να παύσουν και να τού άφεθή έλευθερία μεγαλυτέρου κινήσεων, ότι χρειάζεται ρυθμίσις άνωθεν (Κράτος) της σχέσεως των δύο μέσων, ότι ό σιδηροδρόμος πρέπει να έμπορικευθή περισσότερο και να χρησιμοποιήση και αυτός τό αύτοκίνητον.

Ιδού τά κυριώτερα πορίσματα των συζητήσεων:

'Απαιτείται, προς τό γενικόν συμφέρον, άκριβής έκτίμησις της αξίας των δύο μέσων εν τώ συνόλω των συγκοινωνιών και συντονισμός των ύπηρεσιών αυτών. Προς επίτευξιν του σκοπού είνε απαραίτητος τροποποίησις του κρατούντος συστήματος των μεταφορών δι' αύτοκινήτων, τό όποϊον άδηγεί εις προνομιώχον κατάστασιν έναντι των σιδηροδρόμων, άγλήψης εκ μέρους των αύτοκινήτων τών ύπ' αυτών προκαλούμένων έξόδων συντήρησης οδών, ή άναγνώρισις ήγγυημένων εκ μέρους των αύτοκινήτων έμποριών ειδών.

Η άρχή του έλευθέρου ανταγωνισμού, γενομένη δεκτή εις τινας χώρας, μη λαμβανομένων ύπ' όψει των ύπαρχουσών συγκοινωνιών και χωρίς έπαρκή έγγύησιν της άστικής ευθύνης των μεταφορέων, ούδέν παρουσιάζει πλεονέκτημα διά τό κοινόν συμφέρον.

Η δύναμις συμβάσεως ή άδείας λειτουργία τακτικών αύτοκινήτων γραμμών άναγνάνισμένων τούς σιδηροδρόμους και άλλα ύπάγοντα συγκοινωνιακά μέσα, έπρεπε ν' άπογορευτεί. Πρό της δύναμεις συμβάσεως ή άείας συστάσεως τακτικής αύτοκινήτης γραμμής, έπρεπεν αι προς τότο άρμόδια όργανά να συμβουλευώται επί του άντικειμένου τούτου τās σιδηροδρομικάς διοικήσεις του τόπου και να λαμβάνουν ύπ' όψιν τά συμφέροντά των.

Τά άναμφισβήτητα πλεονεκτήματα των

δι' αυτοκινήτων μεταφορών, ως είνε η μεταφορά από κατοικίας εις κατοικίαν, ή έναρξιν επιχειρήσεων εξυπηρετουσών μικράν ή νέαν συγκοινωνίαν, ιδρυμένων προχείρως χωρίς άκίνητοποίησιν κεφαλαίου, ή δργάνωσιν των μεταφορών μεταξύ των σταθμών ενός και του αυτού μέρους, ή του τουρισμού κλπ. είνε πολύτιμος βοηθός, του οποίου ενδείκνυται ή συνεργασία μετά του σιδηροδρόμου, όστις είνε ισχυρόν μεταφορικόν μέσον μεγάλου αριθμού επιβατών και μεγάλων βαρών.

Πρός εξασφάλισιν στενής συνεργασίας των δι' αυτοκινήτων μεταφορών, έπρεπεν οι σιδηροδρόμοι ν' απολαμβάνουν δικαιομάτος προτιμήσεως κατά την εκχώρησιν τακτικών γραμμών αυτοκινήτων.

Πιστοποιείται ότι ο ανταγωνισμός των αυτοκινήτων μεταφορών είνε καταφανής εις τας μικράς διαδρομάς και προκαλεί ελάττωσιν των εργασιών των σιδηροδρόμων, αναφέρονται δε περιπτώσεις καθ' ός ή άπώλεια φθάνει τα 24% των εισπράξεων των μεγάλων γραμμών και τα 60% των εισπράξεων των γραμμών τοπικού ενδιαφέροντος εις την επιβατικήν συγκοινωνίαν, και τα 10% των εισπράξεων των μεγάλων γραμμών εις την εμπορικήν συγκοινωνίαν. Εις τους αριθμούς τούτους αι εκ του ανταγωνισμού των μη τακτικών επιχειρήσεων και αι υπό των εις ιδιώτας άνηκουσών άμαξών και φορηγών αυτοκινήτων προερχόμεναι ζημίαι εις χώρας εξειληγμένης αυτοκινητικής κυκλοφορίας, είνε πολύ μεγαλύτεραι των ζημιών των προερχομένων εκ του ανταγωνισμού των τακτικών αυτοκινητικών γραμμών.

Αι άνωτοι συνθήκαι υπό τας όποιās διατελούν οι σιδηροδρόμοι έναντι των δι' αυτοκινήτων μεταφορών, λόγω της υποχρεώσεως του να τηρούν αυστηρώς τα τιμολόγια, ήνάγκασαν πολλά κράτη να αναγνωρίσουν ειδικάς συμφωνίας μεταξύ του σιδηροδρόμου και των πελατών του διά την μεταφοράν με τιμής ήλαττωμένας, δι' όρισμένην περίοδον, συμφωνημένων ποσοτήτων έμπορευμάτων.

Ως αξίωμα δέον να θεωρηθ ή δι' αυτοκινήτων μεταφορά άφήρσεν από τους σιδηροδρόμους το μονοπώλιον των οικονομικών και ταχυών συγκοινωνιών, όπερ κατείχον αυτοι μεταξύ των παρ' αυτών εξυπηρετουμένων μερών.

Αι ισχύουσαι σήμεραν νομικαι διατάξεις, συμφώνως προς τας όποιās ρυθμίζονται τα των σιδηροδρόμων, δεν λαμβάνουν υπ' όψιν την κατά τοϋτο έπελθούσαν βαθειάν μεταβολήν εις την κατάστασιν των, θα ήτο δε αναγκαίον να ελαττωθ ή ή υπάλογισσα αυστηρότης της νομοθεσίας ταύτης, ήτις είνε μία των κυρίων αιτιών της επιτυχίας ενός ανταγωνισμού σιγνάις επιβλαβούς εις το κοινόν συμφέρον, να καταστούν δε τα σιδηροδρομικά τιμολόγια ελαστικά εις τρόπον ώστε να κίνησιν το ίδιον με έκείνο το όποιον κίνησιν αι όδικαι μεταφοραι και εις το να εδολύνουν την στενήν συνεργασίαν των διαφόρων μέσων χάριν του δημοσίου συμφέροντος.

Το συνέδριον των σιδηροδρόμων επιμένει ειδικώς επί του γεγονότος ότι ο σιδηροδρόμος περιμένει το οικονομικότερον μέσον εν σχέσει προς το όλικόν κόστος μεταξύ των σημείων τα όποια συνδέει αυτή και ότι έτοιμώς το κοινόν συμφέρον απαιτεί δικας ο σιδηροδρόμος διατηρήσθ τός μεταφοράς του.

"Αν συναντή μεγάλας δυσκολίας, τούτο συμβαίνει διότι: 1) Υπάγεται εις λίαν έπαχθεις δι' αυτών υποχρεώσεις εκ νόμων και διατάξεων. και 2) επιβαρύνεται εις πολλές χώρας δια βαρών άνωτέρων πάντων των άλλων μεταφορικών μέσων. Συμφέρον είνε να θεραπευθών τα δύο ταύτα αίτια της άνισότητος, δια να μη έχη αυτή βαρείας συνεπειάς.

Αι υπό των διοικήσεων και άλλων έγγραφων παρασχεθείσαι εις το συνέδριον πληροφορίες, αποδεικνύουν ότι ο υπό των αυτοκινήτων ανταγωνισμός, λίαν έντατικός επί των δικτύων λόγω των τοπικών συνθηκών, ήδύνάτο να μετριασθ ή έπαρκώς δια της επιταχύνσεως και βελτιώσεως των δια σιδηροδρόμων μεταφορών, δια της οργανώσεως τακτικών γραμμών αυτοκινήτων, συνιστωσών συναφείς υπηρεσίας και υπηρεσίας μικτάς κατ' ευθείαν μεταφοράς, ως και δι' άλλων τεχνικών και τιμολογιακών μέτρων, των σιδηροδρομικών επιχειρήσεων βοηθουμένων

διά κανονιστικών κυβερνητικών μέτρων.

Θα παρλείπομεν εκτέλεσιν ευχαρίστον καθήκοντος τέλος αν δεν προσεδέταμεν ότι ή δργάνωσις του συνεδρίου επέτυχε πληρέστατα. Η προβλεπτική της οργανωτικής επιτροπής, ή δραστηριότης των μελών της, το φιλόξενον πνεύμα των Ισπανών, με την ευγενικήν υπερηφάνειαν που τους χαρακτηρίζει, και ή άγάπη με την οποίαν περιέβαλον το Συνέδριον αι άρχαι και αι σιδηροδρομικαι διοικήσεις των προωδευμένων Ισπανικών σιδηροδρομικών δικτύων και ή προθυμία της Διεθνούς Έταιρείας κλιμαμαξών συνετέλεσαν, ώστε οι 960 σιδηροδρομικοί φεύγοντες από την Ισπανίαν ν' αποκομίσουν τας καλλίτερας έντυπώσεις και άναμνήσεις.

ΣΠ. Β. ΚΟΡΩΝΗΣ
Γενικός Διευθυντής των Σιδηρών
του Έλλην. Κράτους

ΧΡΩΠΕΙ

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

Σ. Α. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

Αριθ. Τηλ. 208

Αριθ. Τηλ. 71

ΓΡΑΦΕΙΑ: Λεωφόρος Μιαούλη 19, Πειραιά. —
και εν τοις Έργοστασίοις (Φάληρον) ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΛΕΟΝ
ΦΑΛΗΡΟΝ
ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1883



ΣΑΛΟΕΙΝΗ

ΤΟ ΕΝΔΕΔΕΙΓΜΕΝΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΝ

ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΓΡΙΠΠΗΣ

ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΚΥΡΟΛΟΓΗΜΑΤΩΝ

ΠΟΝΟΚΕΦΑΛΩΝ

ΑΥΤΙΣΜΩΝ

ΟΔΟΝΤΑΛΓΩΝ

ΑΡΘΡΙΤΙΣΜΩΝ

ΡΕΥΜΑΤΙΣΜΩΝ

Κ.Τ.Λ.

ΧΡΩΜΑΤΟΥΡΓΕΙΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (Σ.Α.ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗΣ & ΣΙΑ Ε)



ΤΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΤΗΣ ΔΙΑΛΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ της Κυβερνήσεως άνελώνωσεν την 16 Ιουνίου εις την συνταγματικήν επιτροπήν επί των εξωτερικών υποθέσεων την έπελθούσαν μετά της Τουρκίας συμφωνίαν. Προσέθεσε δε ότι θα ήτο διατεθειμένος να παραιτηθ ή και να συμβουλεύσ η εις τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας να αναθέσ η εις άλλο κόμμα, προτείνον υπευθύνους άλλην πολιτικήν έναντι της Τουρκίας, τον σχηματισμόν κυβερνήσεως, διαλυομένης της Βουλής και διενεργουμένων νέων εκλογών, καθ' ός ο λαός θα άπεραίνετο επί του ζήτηματος. Ως δικαιολογίαν έφερεν ότι πιθανόν ή πολιτική του αυτή να τον στερήσ η έμπιστοσύνης των προσφύγων, οτινες συνετέλεσαν εν μέρει εις την πλειονοψηφίαν κατά τας τελευταίας εκλογάς, και οι όποιοι πιθανόν να καταστούν όπαδοι του κόμματος το όποιον θα ήκολούθει διάφορον πολιτικήν άπέναντι της Τουρκίας. Είνε νέος ούτος λόγος διαλύσεως, διότι τα συνταγματικά έγχειρίδια άρκούνται αναφέροντα ως τοιούτους λόγους, διαφωνίαν άρχηγού εκτελεστικής εξουσίας και κυβερνήσεως απολαούσης της έμπιστοσύνης της Βουλής, και την βεβαιότητα ότι αυτή ένεκα διαφόρων γεγονότων δεν άνταποκρίνεται πλέον εις την πλειονοψηφίαν των εκλεκτόρων της.

Ο κ. Βενιζέλος άνεκόνισε την πρόθεσιν του όπως συμβουλεύσ η εις τον Πρόεδρον της Δημοκρατίας την διάλυσιν της Βουλής υπό τας ως άνω προϋποθέσεις, εξ υπερβολικής δημοκρατικής ευθιξίας. Έξεταστέον ήδη αν θα έδικαιούτο ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας να προβή εις την διάλυσιν. Το δικαίωμα της διαλύσεως, άνηκον το πρώτον άπεριορίστως εις τον Βασιλέα, περιωρίσθη όταν άργότερον ούτος κατέστη άνεύθυνος, της ευθύνης των πράξεών του βαρυνούσης την κυβέρνησιν. Έκτοτε, ο βασιλεύς δεν ήδύνάτο να διάλυσ η την Βουλήν έφ' όσον δεν εύρισκε κυβέρνησιν πρόθυμον να άναλάβ η την σχετικήν ευθύνην. Επί πλέον, όταν έψηφίζοντο οι γαλλικοί συνταγματικοί νόμοι, ύπεστηρίχθη ότι είνε περιττόν να άναγνωρισθ ή το δικαίωμα της διαλύσεως της Βουλής εις αρετόν Πρόεδρον της Δημοκρατίας, όστις ούδέποτε θα διέλυε Βουλήν εν ή όπερίσχυον οι όπαδοί του. Η γνώμη αυτή εύλόγως δεν έπεκράτησε, διότι άνάγκη πόν σύνταγμα να προβλέπη την διάλυσιν της Βουλής προς άποφυγήν καταχρήσεων ένεκα του άπεριορίστου αυτής. Το δικαίωμα όμως του Προέδρου της Δημοκρατίας προς διάλυσιν έξηρτήθη εν προηγουμένης συναινέσεως της άδελούτου Γερουσίας.

Το 1914 παρ' ήμιν, και εις πλείστα ευρωπαϊκά κράτη, το δικαίωμα της διαλύσεως της Βουλής άνεγνωρίζετο εις τον

Βασιλέα έφ' όσον όλόκληρος ή κυβερνήσις άνελάμβανε την σχετικήν ευθύνην. Τούτο όμως δεν ήρκεσε δια να άποφευχθών καταχρήσεις, δι' ό τας μεταπολεμικά συντάγματα διαφόρων ευρωπαϊκών κρατών περιέβαλον την εξάσκησιν του δικαιομάτος του με νέους περιορισμούς. Τοιούτον, εκτός των ήδη υπαρχόντων, ήτο ή άπαγόρευσις της διαλύσεως δύο συνεχών βουλών δις δια την αυτήν αίτίαν, ή προκήρυξις εκλογών και ή της εκ τούτων Βουλής σύγκλησις εντός όρισμένης προθεσμίας, ή σύστασις επιτροπών εκ βουλευτών της διαλυθείσης Βουλής και ής ή συναινέσις είνε άναγκαία δια πόν ό,τι υπαρχούσης Βουλής, θα άπήτει νόμον.

Εκ των περιορισμών τούτων ίκανώς περιέλαβε το έλληνικόν σύνταγμα και ούτω ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας δεν θα ήδύνάτο να ήκολουθήσ η γνώμην του κ. Βενιζέλου άνευ συναινέσεως της Γερουσίας, άναλήψεως της ευθύνης υπό της νέας κυβερνήσεως και άνευ προκηρύξεως των νέων εκλογών και της σύγκλησεως της εκ τούτων Βουλής εντός όρισμένης προθεσμίας. Πάντες όθεν οι όροι θα εξεπληρούντο εύκόλως εν προκειμένω αν παρίστατο άνάγκη.

Η εις τοιαύτας περιπτώσεις ύπαρξις του δικαιομάτος της διαλύσεως της Βουλής παρ' άλλους όργάνους εκτός της Βουλής είνε άναγκαία διότι εις χώρας ως ή Αυστρία πρό της τελευταίας άναθεωρήσεως του συντάγματος, όπου ή Βουλή είνε διαλυτή πρό της λήξεως της θητείας της δια μόνης ίδίας αποφάσεως, ή κατάσταση περιέρχεται εις αδιέξοδον. Πρός άποφυγήν τούτου το πρωσικόν σύνταγμα κατέφυγεν εις άλλον μηχανισμόν διαλύσεως, όρισόμενον και εις την έλλειψιν άρχηγού της εκτελεστικής εξουσίας. Κατ' αυτό, ή Βουλή πρό της λήξεως της θητείας της είνε διαλυτή όταν άποβή ύπέρ αυτής δημοψήφισμα προκαλούμενον τη αίτήσει του ενός πέμπτου του όλου αριθμού των εκλογέων ή τη άποφάσει τριμελούς επιτροπής εκ του πρωθυπουργού, του προέδρου της Βουλής και του προέδρου του Συμβουλίου Έπικρατείας.

Η μέθοδος αυτή είνε δείγμα της προοίτης δημοκρατικοποιήσεως των θεσμών και θα είνε ή καλύτερά προς διάλυσιν της Βουλής έφ' όσον τα κόμματα πραγματικώς όργανωθών και το κοινόν ενδιαφέρεται διά την διαίτησιν. Μειονέτημα έχει σχετικήν βραδύτητα και πιθανόν μεγαλυτέρον έξάρτησιν των βουλευτών από τους εκλογείς των. Έχει όμως το πλεονέκτημα ότι γίνεται υπό πολιτών τελείως ανεξαρτήτων της Βουλής.

Πρός το παρόν τα άλλα μεταπολεμικά συντάγματα της Ευρώπης αναθέτουν το δικαίωμα της διαλύσεως εις τον άρχηγόν της εκτελεστικής εξουσίας υπό περιορισμούς αναλόγους των υπό του συντάγματος ήμων καθιερωμένους. Ούτω επιτυγχάνεται περιορισμός της καταχρήσεως του της διαλύσεως της Βουλής δικαιομάτος, έχούσης κακώς συνεπειάς ίδια διά την οικονομικήν άρσιν ήτις άνακόπτεται και ένεκα της άναξυπληρώσεως των πολιτικών παθών.

Δ. Ι. ΔΕΛΙΒΑΝΗΣ
πτυχιούχος
πολιτ. και οίκον. επιστημών

"ΕΛΛΑΪΣ"

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ
ΕΛΑΙΟΥΡΓΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΑΡΙΣΤ. Κ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

ΝΕΟΝ ΦΑΛΗΡΟΝ

Τηλέφ. 8—66 Πειραιώς

Τηλεγρ. Διεθ: ΕΛΛΑΤΣ - Ν. Φάληρον

Έθνική οδός Αθηνών—Πειραιώς
και Καραϊσκάκη

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ & ΓΡΑΦΕΙΑ ΕΝ Ν. ΦΑΛΗΡΩ

Απόστασις πεντάλεπτος από του Σταθμ.
Ηλεκτρ. Σιδηροδρόμου Ν. Φαλήρου
πρός το Μνημείον Καραϊσκάκη

ΠΡΟΪΟΝΤΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ

ΛΙΝΕΛΑΙΑ

ΩΜΑ, ΒΡΑΣΜΕΝΑ, ΔΕΥΚΑ,

ΡΑΦΦΙΝΑΤΑ, ΔΙΫΛΙΣΜΕ-

ΝΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΤΥΠΩΝ

ΠΟΙΟΤΗΤΕΣ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΑΙ

Έράμυλλοι των άνωτέρων του Κόσμου.

ΜΕΓΑΛΑ ΒΡΑΒΕΙΑ

ΠΑΡΙΣΙΩΝ, ΡΩΜΗΣ ΚΑΙ ΓΕΝΟΥΗΣ

Έντός Συναγωνισμού (Hors Concours)
Διεθνούς Έκθέσεως ΔΙΕΓΗΣ 1926

ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΠΟΡΕΛΑΙΑ

ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΕΝΑ,

ΛΙΠΗ ΦΥΤΙΚΑ & ΖΩΙΚΑ,

ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ ΕΞΕΥΓΕΝΙΣΜΕΝΑ

ΕΛΑΙΟΛΑΔΑ ΑΓΝΑ

ΣΤΕΡΕΟΛΗ

(Αντικαθιστά τελείως το άγνον
βούτυρον εις όλας τας χρήσεις).

ΛΙΝΟΠΗΤΕΣ — ΒΑΜΒΑΚΟΠΗΤΕΣ —

ΗΛΙΟΠΗΤΕΣ, ΠΙΤΥΡΑ ΚΑΙ ΑΛΕΥΡΑ

διά την κτηνοτροφίαν

ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΗΚΑΤΗΡΗΣΗ

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΙ

Εις τας κυριώτερας πόλεις της
Έλλάδος και του έξωτερικού.

ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΙΝΗΣΙΣ

Η Άγγλική κυβέρνηση

Η Εργατική κυβέρνηση συναντά ένδοξο μαρτυρικό δυσχερές. Όμως εξ 74 εργατικών βουλευτών κατέθεσε ψήφισμα δια του οποίου εκφράζει την λύπην της δια την ανεπάρκειαν της κυβερνητικής πολιτικής εις το ζήτημα της ανεργίας και δια την «εγκατάλειψιν» του γνησίου εργατικού προγράμματος υπό το όποιον το κόμμα κατήλθεν εις τας περιουσίας εκλογάς. Εξ άλλου ο κ. Λόυδ Τζώρτζ προσφέρει την συνεργασίαν του εις την Κυβέρνησιν, υπό τον όρον της υιοθετήσεως του εις το ζήτημα της ανεργίας σχεδίου του. Άλλα τόσον ή μία όσον και ή άλλη πίεσις εξωθεί την Κυβέρνησιν προς την άποδοχην προγράμματος δαπανών, τας οποίας αυτή θεωρεί άφρονες υπό τας παρούσας οικονομικάς συνθήκας. Καί ο κ. Μάκ Νόβελ προτιμά, φαίνεται, να προβή εις μίαν άνεπίσημον σύσκεψιν με τους άρχηγους των δύο άλλων μεγάλων κομμάτων δια την εξεύρεσιν των έφαρμοστέων μέτρων. Άλλα και εδώ ο κ. Σνόουντεν, ύπουργός των Οικονομικών, παρεντίθεται, διότι οι συντηρητικοί άρνούνται οίανδήποτε με την κυβέρνησιν έπαφίν, έφ' όσον ο κ. Σνόουντεν άρνείται οίανδήποτε παραχώρησιν σχετικώς με τον ύπ' αύτών ζητούμενον «Προτεξιοτισμόν».

Η Γερμανική κυβέρνηση

Πρό αναλόγων δυσχερειών και δι' αίτίας αναλόγου, εύρίσκει και ή Γερμανική κυβέρνηση. Ο κ. Μολδενχάουερ, ύπουργός των Οικονομικών, ήχθη εις παραίτησιν ύπ' αύτης ταύτης της ήμέρας εις την όποιαν άνήκει. Η άντιδημοκρατικός του άλλως τε άπέβη τερσιστίας, τόσον ένεκα της γενικής παραλυσίας της έθνικής εν Γερμανία οικονομίας, όσον και — ειδικώτερον — ένεκα της ανεργίας και της καταστάσεως των δημοσίων οικονομικών. Καί εν τούτοις την 2αν Μαΐου ο κ. Μολδενχάουερ είχε διαδηλώσει την αίσιοδοξίαν του και είχε διαβεβαιώσει ότι επέτυχε το ίσοζύγιον του προϋπολογισμού. Η διαβεβαίωσις αυτή ήλάνθη άβάσιμος, έφ' όσον μίαν εβδομάδα έπειτα αύτος ο ύπουργός των Οικονομικών απέκαλυπτεν έλλειμμα 800 εκατομμυρίων μάρκων και εισηγείτο την περίφημον «φορολογίαν της θυσίας». Κατά την είσήγησιν της «Μπερλίναρ Τάγκεντπλατ» επιβάλλονται σοβαροί εν τώ προϋπολογισμώ οικονομικοί και επάνοδος της σοσιαλδημοκρατίας εν τη έξουσία.

Η φασιστική προπαγάνδα

Μεγάλη άποδίεται σημασία εις πρόσφατον όρθρον δημοσιευθέν εις την ημερίσσην Ιταλικήν ένθεώρησιν «Φασιστική Κριτική», και δια του όποιου ύποστηρίζεται ή και έξω της Ιταλίας προπαγάνδισις του φασισμού. Το σύνθημα φαίνεται δοθέν υπό του κ. Μουσσολίνι του ίδιου, όστις, τον παρελθόντα Σεπτέμβριον, είχε προαναγγείλει ότι «το φασιστικόν σύστημα θα υιοθετηθή μοιραίως εις άλλας χώρας». Ηδη ή «Φασιστική Κριτική» έξηγεί ότι το Ιταλικόν καθεστώς συνεπλήρωσε το έργον της έσωτερικής συγκροτήσεως. Του λοιπού, ή Ιστορική του άποστολή κατευθύνει τον φασισμόν έξω των Ιταλικών συνόρων, ιδίως μετὰ την χρεωκοπίαν της δημοκρατικής, φιλελευθέρας και κοινοβουλευτικής ιδεολογίας, καθώς και της εργατικής δικτατορίας». Η δ' άντίπτυξις των φασιστικών δογμάτων πρέπει, κατά τον άρχηγόν, να γίνη όχι δια της ίδρυσεως μίας νέας Διεθνούς, αλλά δια της Ιταλικής ύποβοηθήσεως προς δημιουργίαν εν τώ κόσμω Ισχυρών και οργανωμένων κρατών. Έφ' ή και ύποστηρίζεται ή διενέργεια μίας ευρείας προπαγάνδας εις τα κέντρα της οικονομικής, πνευματικής και κοινωνικής ζωής των άλλων λαών, εις τας έφημερίδας, τας ακαδημίας, τα καλλιτεχνικά μέτρα, και ακόμη και τας κοσμικάς αθόδους!

Η αναγκαστική εργασία

Αίαν ενδιαφέρουσα συζήτησις διεξήχθη εν

Γενεύη την 19ην Ιουνίου, εν τη Διεθνεί Διασκεψεί της Εργασίας, περί του ζητήματος της αναγκαστικής εργασίας. Διότι κατά διάταξιν της υπό μελέτην συναφούς διεθνούς συμβάσεως, θα ώριζετο ότι ή αναγκαστική εργασία δεν πρέπει να έχη διάρκειαν πέραν των 60 ημερών κατ' έτος ή των 6 μηνών κατά τριετίαν. Το Βέλγιον όμως και ή Γαλλία κατεπολέμησαν την διάταξιν ταύτην, έξηγήσαν δ' όπως μη όρισθή ή διάρκεια της αναγκαστικής εργασίας. Άλλ' ή τροπολογία του Βελγίου άπερρίσθη δια ψήφων 27 έναντιόν 10, και έγένετο δεκτή δια ψήφων 20 έναντιόν 13 μία άγγλική κυβερνητική πρότασις, δια της οποίας καταργείται ή δυνατότης του άφηνε ή σύμβασις, της διαρκείας επί 6 μήνας κατά 3ετίαν της αναγκαστικής εργασίας.

Οι νέοι τελωνειακοί δασμοί της Αμερικής

Βαθιτάτην συγκίνησιν έπροξένησεν εις τας πλείστας χώρας της Εύρώπης ή ψήφισις των νέων άμερικανικών τελωνειακών δασμών. Εις το Βέλγιον, θίγονται όλα αι εξαγωγικά και βιομηχανία, εκτός της σιδηρουργίας, και προβλέπεται επιδείνωσις της παρούσης κρίσεως και ανεργίας. Εις την Ιταλίαν, της οποίας τα εις Αμερικήν εισαγόμενα προϊόντα θίγονται εν μέτρον κυμαινόμενω από 33 έως 50 ο/ο, ή χώρα θεωρείται ευρισκομένη εν καταστάσει νομίμου άμύνης και γίνεται λόγος περί άντιποίνων. Εις την Γαλλίαν, το άμερικανικόν μέτρον κρίνεται ως ένα επί πλέον επιχείρημα ύπέρ της οικονομικής ένωστικότητας των ευρωπαϊκών κρατών. Άλλα και ή Άγγλία συγκινείται. Το «Μόρνινγκ Πόστ» εισηγείται την ανάγκην λήψεως άμυντικών μέτρων, διότι οι άμερικανοί δασμοί στρέφονται ού μόνον κατά της Άγγλίας, αλλά και κατά των Δομίνιον, και ύποστηρίζει την οικονομικήν ένωσιν των ευρωπαϊκών χωρών. Εν τώ μεταξύ, επί τη προώψει της εφαρμογής του νέου δασμολογίου, επήλθε τόση συσάφεισις εισαγωγών εν Ην. Πολιτείαις, ώστε κατά το ήμισυ της ήμέρας του Σαββάτου (14ης Ιουνίου) εισεπράχθησαν δέ δασμοί εις τών λιμένα της Ν. Υόρκης 11 εκατομμύρια δολλαρίων.

Οι ναυτικοί έξοπλισμοί

Εις την εβδομαδιαίαν παρισινήν επιθεώρησιν το «Κεφάλαιον», ο κ. Μπερζόν, άντιπρόεδρος της ές τών Ναυτικών Έπιτοπιστής της Γαλλικής Γερουσίας, δημοσιεύει αξιόλογον άρθρον εν τώ όποιω, λαμβάνων άφορμήν από τον αύξοντα άνταγωνισμόν των ναυτικών έξοπλισμών, καταλήγει ότι μόνον μία λύσις ύπάρχει: ή της έλευθερίας των θαλασσών. Σημειώνει ότι ή Άγγλία, άνισχυροδύσα εν των Ιταλικών κατά της Γαλλίας έξοπλισμών, προσπαθεί να συμβιβάζη τα συμφέροντα των δύο χωρών. Άλλά, — προσθέτει — το ναυτικόν πρόγραμμα της Γαλλίας άνταποκρίνεται εις τας ζωτικότητας της ανάγκης, διότι είναι άπαραίτητος ή εξασφάλισις των ναυτικών συγκοινωνιών μεταξύ της Γαλλίας και του άπικαικού της κράτους. Αί δέ συγκοινωνίαι αύται δεν είναι έπίσης δυνατόν να εξασφαλισθώσι παρὰ δια της έλευθερίας της θαλάσσης. «Η έλευθερία της θαλάσσης είναι το κλειδί του προβλήματος του ναυτικού άφοπλισμού. Διότι, όντως, εις τί θα έχρησιμεύεν ή ύπαρξις ισχυροτάτων στόλων, εάν, διακηρυττομένης της έλευθερίας των θαλασσών έξω των χωρικών ύδάτων, οι λαοί δεν θα ήσαν πλέον ύποχρεωμένοι να προστατεύσουν το ναυτικόν των εμπόριον και τας θαλασσίας των συγκοινωνίας».

Το αρχαιότερον κοινοβούλιον του κόσμου

Είπε το της Ισλανδίας, το λεγόμενον Άλ-θιγγ, το όποιον προχέει, την 26ην Ιουνίου, έώρασε την χιλιετήριά του. Έφ' ή και ή Ισλανδική Κυβέρνησις προσεέλασεν άπαντα τα υπό το κοινοβουλευτικόν καθεστώς δια-

βιούντα Κράτη—(προσεκλήθη άρά γε και ή Ελλάς; διότι ούδέν σχετικόν ήκούσαμεν)—να άντιπροσωπευθώσι εις τας έορτάς αύτάς δια δύο εκ των κοινοβουλευτικών των άνδρών. Τα άντιπροσωπευθέντα Κράτη ήσαν: ή Δανία, Νορβηγία, Σουηδία, Φινλανδία, Μ. Βρετανία, Ιρλανδία, Ολλανδία, Βέλγιον, Γαλλία, Γερμανία, Έλβετία, Τσεχοσλοβακία, Αυστρία, Πορτογαλλία, Ιταλία, Ην. Πολιτεία και Καναδάς. Η Ισπανία δεν έπρόκειτο να άντιπροσωπευθή. Άνεμνετο δέ ή άφιξις 3000 έπισκεπτών δια την παρακολούθησιν του πανηγυρισμού και δια την περιήγησιν της νήσου.

Ευρώπη και Αμερική.

Σχολιάζεται ζωηρότατα εν Γαλλία και έξω αύτης το έσχάτως εκδοθέν έργον του διασήμου Γ. Ντυαμέλ «Σημναί της μελλοσύνης ζωής», γραφέν συνεπεία μακρού ταξιδίου του συγγραφέως εις την Αμερικήν, και εν τώ όποιω άνεπιφυλάκτως σχεδόν καταδικάζεται ο άμερικανικός πολιτισμός. Συγκεκριμένως σχεδόν, εις την «Πολιτικήν και Κοινοβουλευτικήν Έπιθεώρησιν» των Παρισίων, της 15ης Ιουνίου, ο γνωστός δια την ειδικότητά του περί τα άμερικανικά ζητήματα και συγγραφέας κλασικού περί Ην. Πολιτειών βιβλίου κ. Ανδρ. Σηγκρεφντ, δημοσιεύει έξαιρετικώς ενδιαφέρουσαν γενικήν άνασκόπησιν της εν Αμερική καταστάσεως, εξ ής καταδεικνύεται ότι, κατά τα τελευταία έτη, ή Αμερική έξησεν επί επιπέδου άνωτέρου των δυναμέων της. Η παραγωγή οργανώθη δια να άντιμετωπίση τας ύπερργονους αύτάς δαπάνας, και το επί τάτητος πρόβλημα συνίσταται εις το εάν, απέναντι του ύπερανταπυχθέντος αύτου παραγωγικού έφοδιασμού, ή κτητική δύναμις του πληθυσμού θα ήμπορούε να διατηρηθή. Η απάντησις φαίνεται ότι πρέπει να δοθή μάλλον άρνητική, ιδίως μετὰ τας τελευταίας κολοσσάιας χρηματιστηριακάς καταστροφάς, αι όποιαί και αύται όφείλονται εις την γενικήν εν Αμερική οικονομικήν άνισορροπίαν.

Ο πληθυσμός της Γερμανίας.

Κατά τας προσφάτως δημοσιευθείσας στατιστικάς περί της κινήσεως του γερμανικού πληθυσμού κατά το έτος 1929, αι μὲν γεννήσεις έμειώθησαν άπέναντι του προηγούμενου έτους κατά 40.000, οι δέ θάνατοι ήξήσαν κατά 7.000, Δηλ. το πλεόνασμα των γεννήσεων έπεσον εις 340.733. Επίσης από του 1935 προβλέπεται αισθητή μείωσις και των γάμων, ένεκα της κατά τον πόλεμον κολοσσάιας μείωσεως των γεννήσεων. Εν τούτοις, ή έλάττωσις των γεννήσεων το 1929, έχει και ειδικούς λόγους αξιοσημείωτους, ιδίως δέ την επιδημίαν της γρίπης, εξ ής απέθανον περί τας 68.000. Τούτου λαμβανομένου ύπ' όψει, το ποσοστόν της θνησιμότητος παραμένει ως και το προπολεμικόν: 12,5 τοις χιλίοις. Η δέ παιδική θνησιμότης περιορίσθη κατά πολύ, έναντι της προπολεμικής, έφ' όσον έφθασε τα 9, 6 ο/ο αντί των 15 ο/ο του 1913. Όσον άφορὰ τέλος τον γενικόν πληθυσμόν της Γερμανίας, αύτος ήύξθη κατά το τελευταίον έτος, από 63.811.000 εις 64.104.000.

Η κατάσταση εν Ινδοκίνα.

Πολλά έγγραφασαν τελευταίως εις τον παγκόσμιον τύπον, όσον άφορὰ την κατάστασιν εν Ινδοκίνα, όπου υπό τινων έθνοεργήν ή θέσις της Γαλλίας ως κλονισθείσα. Από προσφάτους όμους προ της γαλλικής Βουλής δηλώσεις του ύπουργού των Αποικιών κ. Πιετρί, καταδεικνύεται ότι τα πράγματα έξωγήθησαν αισθητάς. Τα λαβόντα χώραν εν Ινδοκίνα έπείσοδία ήσαν σχετικώς άσημαντα, λαμβανομένου ύπ' όψει του εξ 20 εκατομμυρίων πληθυσμού της χώρας. Τα έπείσοδια άλλως τε αυτά είχαν ως αίτίας διαφόρους καθαρώς τοπικούς λόγους, άποκλειόντας την ύπαρξιν γενικής επαναστατικής κινήσεως. Εις το Τογκινόν, οι συνωμότες ήσαν εκτός πάσης μετὰ το λαού επαφής. Εις την Κογκινάν ή κίνησις είχε χαρακτηριστικά κοινωνικά. Ο μολοσβισμός έξεμεταλλεύθη φυσικά άμφότερας αύτάς τας στασιαστικάς έστίας, έφ' ή και άντείνεται εν Γαλλία το ρεύμα ύπέρ της διακοπής των μετὰ της σοβιετικής Ρωσίας διπλωματικών σχέσεων.



ΤΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΓΗΣ

Η ΥΠΟΤΙΜΗΣΙΣ ΤΩΝ ΓΕΩΡΓΙΚΩΝ ΠΡΟΪΟΝΤΩΝ

ΤΗΝ ιδιότητα του Πρωτεύως πρέπει να έχη κατά τους σημερινούς χρόνους και ή γεωργία των χωρών εκείνων, αΐτινες μη ούσαι αύταρκείς υπόκεινται εις τας συνεπείας της διεθνούς καταστάσεως της παραγωγής. Αί χώραι αύται πρέπει να έχουν την ευκολίαν να αύξάνουν ή να έλαττώνουν την ποσότητα των παραγομένων προϊόντων ή να άντικαθιστούν καλλιέργειάν τινα δι' άλλης. Την ικανότητα δέ αύτων διδίδ το σπουδαιότερον δια την γεωργίαν των παραμεσογείων χωρών στοιχείον, το νερό.

Και όσον άφορὰ μὲν τας δενδρώδεις καλλιέργειας, ή αλλαγή των είνε άρκετά δυσχερές, διότι ή φύτευσις δενδρων ή άμπελών άπαιτεί άρκετά κεφάλαια και εργασίαν, μία δέ φυτεία άποτελεί κεφάλαιον κατατεθειμένον εις την γήν, το όποιον είνε πολύ δύσκολον να άποφασίση κανείς να καταστρέψη, και πολύ δικαίως, διότι αι διακυμάνσεις των τιμών έχουν πολλάκις προσορρινόν μόνον χαρακτήρα. Όσον δ' άφορὰ τας συνήθεις έτησίας καλλιέργειας, εις μὲν τα βόρεια κλίματα ή δυναμικότης της άντικαταστάσεως μίας καλλιέργειας δι' άλλης είνε σχεδόν άπερίοριστος, εις δέ τα ξηρά παραμεσόγεια κλίματα, ως το ιδικόν μας, ή δυναμικότης αυτή είνε συνάρησις της ύγρασίας του εδάφους. Εις τα ξηρά έδάφη αι μη άρδευόμεναι καλλιέργειαι είνε πολύ περιορισμέναι (σίτος, κριθή, κινός, εις τινα μέρη άραβόσιτος και όλίγα τινά όσπριώδη), ένφ' εξ άλλου εν Έλλάδι, όπου επικρατεί ή μικρά ιδιοκτησία, ή παραγωγή των σιτηρών είνε πολύ μικρά, ώστε να συντηρή ή μίαν οικογένειαν, και μόνον ή καλλιέργεια του καπνού άποφέρει πενταπλάσια των σιτηρών. Δια τούτο και αι κρίσεις του καπνού παρ' ήμιν είνε και θα είνε πάντοτε έκτάκτου σοβάρητος, ιδία εάν λάβη τις ύπ' όψιν ότι ή καλλιέργεια του καπνού άπασχολεί ολόκληρον σχεδόν τον γεωργικόν άποκατεστημένον προσφυγικόν πληθυσμόν.

Διά τας δυναμικάς όμως να άρδευθώσι γαίαις ή δυνατότης της άντικαταστάσεως της μίας καλλιέργειας δι' άλλης είνε πολύ μεγάλη, μεγαλυτέρα ακόμη και από τα

βόρεια κλίματα, λόγω της ύψηλης θερμοκρασίας του κλιματός μας, ένφ' άφ' έτέρου ή κατά κλίματος παραγωγή είνε τοιαύτη ώστε να φθάνη και να υπερβαίνη ακόμη την εκ του πολυτελεστέρου είδους, του καπνού, πρόσδοον.

Ένφ' εις τας ξηράς γαίαις δεν δύναμεθα να καλλιέργησωμεν παρὰ έλάχιστα μόνον είδη εις τον τόπον μας, εις τας άρδευόμενας εξ αύτών γαίαις δυνατόμεθα να καλλιέργησωμεν πλείστα άλλα: γεώμηλα, βάμβαρα, τεύτλα, λαχανικά, όλα τα κτηνοτροφικά φυτά δια των όποιων και μόνον είνε δυνατόν να έέλθη αύξησις της κτηνοτροφικής μας παραγωγής, εις τρόπον ώστε ή άντιμετώπισις των κρίσεων εκ της πτώσεως των τιμών των γεωργικών προϊόντων εύχερότερον να δύναται ν' άντιμετωπισθή. Καί εδώ, όπως παντού, εφαρμόζεται ο γενικός νόμος της προσαρμογής προς τας παρουσιαζόμενας συνθήκας του έμπορίου, ο όποιος νόμος δια την ελληνικήν γεωργίαν μόνον τη βοηθεία του νερού είνε δυνατός.

Και μη νομίση κανείς ότι ή χρησιμοποίησις του νερού εις τον τόπον μας είνε πολύ δυσχερές. Βεβαίως ή κατασκευή φραγμάτων και μεγάλων εν γένει άρδευτικών έργων και χρόνον και πολλές δαπάνας άπαιτούν, άλλ' ύπάρχουν και πολλά περιπτώσεις κατ' ός ή χρησιμοποίησις του νερού είνε πολύ εύκολότερα, δυναμένη να γίνη και υπό μικρότερων οργανισμών (συνεταιρισμών και ταμείων) ή και υπό μόνων των καλλιεργητών ατομικώς. Τοιαύται περιπτώσεις είνε ή υπό των παροχθίων κτηματιών χρησιμοποίησις των ύδάτων των ποταμών και των πηγών ύπογειων ύδάτων. Δια την τελευταίαν ταύτην περίπτωση ύπάρχει μία καταφανής σημερον τάξις των άγροτών μας, είνε δέ παρήγορον ότι τόσον κατενοήθη ή σπουδαιότης του, ώστε τα πλείστα των μακροχρονίων δανείων που ζητούνται από την Άγροτικήν Τράπεζαν άφορούν υδραυλικάς άνορθώσεως έργατάσεις. Καί μόνον δια τούτο ή σύστασις της Άγροτικής Τραπέζης θα ήτο πλήρως δικαιολογημένη.

Η άταμική όμως αυτή εδχάριστος πρωτοβουλία δεν είνε έπαρκής. Υπάρχουν περιπτώσεις (ως είνε ή διάτρησις μεγάλων άρτεσιανών φρεατών, ή μεταφορά του ύδατος των ποταμών και ή εγκατάστασις μεγάλων σταθμών ύδραντλιών) κατά τας όποίας ή κρατική άθήσις και βοήθεια είνε άπαραίτητος, ιδία όσον άφορὰ την έκτέλεσιν των άπαιτούμενων μελετών αι όποιαί πρέπει να προηγηθώσι της εφαρμογής και όσον άφορὰ την όργάνωσιν των ενδιαφερομένων. Εις το ση-

μείον δέ τούτο την σπουδαιότεραν συμβολήν είνε προσωριμένη να εισφέρει ή νεοϊδρυθείσα τεχνική ύπηρεσία του ύπουργείου Γεωργίας και ή εφαρμογή του νέου θεσμού των αναγκαστικών συνεταιρισμών έγγείων βελτιώσεων, οργανισμών έπίτηδες δια παρόμοια έργα δημιουργηθέντων.

Το νερό δια τα ξηρά κλίματα δεν είνε μόνον ο μοχλός του Άρχιμήδους ο μεταβάλλων το έρημικόν κλίμα μίας χώρας εις τροπικόν ως εάν μετεκίνηει τον άξονα της γής, αλλά και ο οικονομικός θυμίστης της γεωργικής παραγωγής των ξηρών χωρών, ή δέ χρησιμοποίησις του είνε το σπουδαιότερον καθήκον των Κυβερνήσεων των χωρών τούτων, ως έλεγε και ο ίδρυτής της νεωτέρας γεωργίας C^{te} de Gasparin.

Β. Γ. ΓΑΝΩΣΗΣ
Τμηματάρχης Άγροτ. Τραπέζης

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΦΑΛΗΡΟΥ

ΚΥΡΙΑΚΗ 29 Ιουνίου

ΩΡΑ 3 Μ. Μ.

8

ΙΠΠΟΔΡΟΜΙΑΙ

ΙΠΠΟΔΡΟΜΟΣ
ΦΑΛΗΡΟΥ

ΤΡΑΠΕΖΑ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ
— Ταμεινλήριον —
ΤΑΧΙΣΤΗ ΕΣΥΠΗΡΕΤΗΣΙΣ
ΠΕΛΑΤΕΙΑΣ

Η ΕΞΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ ΚΑΡΠΩΝ

ΕΙΣ τὸ ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας κατη-
τίσθη νομοσχέδιον περὶ παραγωγῆς οἰκο-
νομικῆς ἐπισχύσεως εἰς τοὺς ἐξαγωγεῖς
καρπῶν σταφυλῶν καὶ ἐν γένει ἄλλων καρ-
πῶν, εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς
αὐξήσεως τῆς ἐξαγωγῆς, πρὸς τὸ συμφέ-
ρον τῶν καλλιεργητῶν.

Σωτήριον τὸ μέτρον τοῦ Ὑπουργείου
διὰ τοὺς καλλιεργητὰς τῆς χώρας. Διὰ
τοῦτον ὁμοῦ δὲν λαμβάνεται οὐδεμία πρό-
νοια καὶ διὰ τοὺς ἐντοπίους καταναλωτὰς,
οἵτινες τροφοδοτοῦνται ἀπὸ φρούτα, ὅλα
σχεδὸν ξενικῆς προελεύσεως. Ἐκ τῶν πο-
λουμένων σήμερον φρούτων τὰ μὲν πορτο-
κάλια προέρχονται ἐξ Ἰταλίας (Σικελίας) ἢ
Κύπρου (Γιάφφας), τὰ μήλα ἐξ Ἀμερικῆς
καὶ εἰδικῶς ἐκ Καλλιφορνίας καὶ Καναδᾶ,
ὡς ἐπίσης ἐκ Βουλγαρίας, Σερβίας, Ρωσίας,
Ρουμανίας καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς Ἀλβανίας ἀ-
κόμη, αἱ βανάναι ἐξ Αἰγύπτου (Ἀλεξαν-
δρείας) καὶ Καναδᾶ καὶ ἐξ αὐτῶν ἀκόμη
τῶν Καναρίων νήσων, καὶ ταῦτα πάντα
εἰς τιμὰς ὅχι προσιτὰς εἰς κάθε κατανα-
λωτὴν. Μόνον τὰ ἐξ Αἰγύπτου εισαγόμενα
κεράσια εἶνε εὐθιγρότερα τῶν ἐντοπίων.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς νοπὰς σταφυλάς, ἡ
ἐξαγωγὴ τῶν, δεδοικολογημένων, πρέπει
νὰ ἐνισχυθῇ, διότι ὁ τόπος μας παράγει
τεράστια ποσὰ σταφυλῶν, οἷτως ὅστε νὰ
ὑπάρχουν διαθέσιμα διὰ τὰς ἐξωτερικὰς
ἀγοράς.

Σταφυλαὶ ἐξήχθησαν καὶ κατὰ τὸ λήξαν
ἔτος, ἀλλ' αἱ ἀποφάσεις τοῦ ὑπουργείου
Γεωργίας πρὸς ἐπίσχυσιν τοῦ ἐμπορίου
τῶν ἐλήφθησαν ἀρχὰ καὶ βεβαιωμένως,
κατὰ συνέπειαν τ' ἀποτελέσματα δὲν ἦσαν
καὶ τόσο ἐνθαρρυντικὰ καὶ ικανοποιητικὰ.
Αἱ καλὸς διετηρημέναι σταφυλαὶ ἐπωλή-
θησαν εἰς Γερμανίαν, εἰς τιμὰς λίαν ικα-
νοποιητικὰς, ἥτοι 25-30 δραχ. κατ' ὄκταν,
τὸ πλεῖστον ὁμοῦ μέρος, τὸ ὅποῖον ἀπε-
τελεῖτο ἐκ σταφυλῆς ῥοζανῆς καὶ σουλτα-
νίνας, ἐφθασεν εἰς τὰς ξένας ἀγοράς εἰς
ὅχι ἐμπορευσιμὸν κατὰστασιν, μ' ὅλον
ὅτι ἡ συσκευὴ τῶν εἶχε γίνῃ ἀπὸ εἰδικὸν
συσκευασίας, κληθέντας ἐξ Ἑλβετίας.
Τοῦτο ἡδίκησε σημαντικῶς τὸ ἐλληνικὸν
αὐτὸ προϊόν, ὃς ἐλπίσωμεν ὁμοῦ δτι ἐφέ-
τος, μὲ τὰς δοθησομένας ἐπισχύσεις, σὰ
προκλήσῃ τὸ ἐμπόριον τῶν νοπῶν στα-
φυλῶν εἰς τὰς ξένας ἀγοράς, καθ' ὅσον
καὶ ἐγκαίρως ἀνεκινήθη τὸ ζήτημα καὶ
νέα μέτρα προοδευτικὰ ἐλήφθησαν, μετα-
κληθέντων περισσοτέρων ξένων συσκευα-
στῶν, διαγωνισμὸς ἐγένετο πρὸς κατα-
σκευὴν τῶν πλέον καταλλήλων κιβωτιδίων
συσκευῆς καὶ προμήθεια εἰδικῶν βαγονίων
πυλίων.

Καὶ διὰ μὲν τὰ σταφύλια, δικαιολογεῖ-
ται πληρόστατα ἡ ἰδιαιτέρα αὐτῇ μέριμνα
τοῦ Κράτους. Ὅσον ἀφορᾷ ὁμοῦ τὰ μήλα,
δὲν δικαιολογεῖται τὸ προστατευτικὸν μέ-
τρον τοῦ Ὑπουργείου διότι, ὡς γνωστὸν,
τὰ ἐν τῇ ἀγορᾷ ἡμῶν καταναλισκόμενα
ἐντοπίου παραγωγῆς προέρχονται ἐκ Βό-
λου, τὰ «φιρίκια», καὶ ἐκ Κερκύρας, τὰ
καλούμενα «αὐκόνια».

Ἀλλ' ἡ παραγωγὴ τῶν εἰδῶν τούτων
δὲν ἐξαρτᾷ διὰ τὴν κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν
τῆς ἐντοπίου καταναλώσεως, τοσούτω
μᾶλλον καθ' ὅσον, τῶν φρικίων ἐπιτρέ-
πεται ἡ ἐξαγωγή εἰς τὸ ἐξωτερικόν καὶ
μάλιστα τῶν μεγάλων μεγέθους, καὶ κατὰ

συνέπειαν τὰ ἐνταῦθα καταναλισκόμενα
εἶνε τὰ κατωτέρως ποιότητος.

Ἀφ' ἐτέρου μανθάνομεν δτι πρόκειται
προσεχῶς ν' ἀπαγορευθῇ ἡ ἐκ τοῦ ἐξω-
τερικοῦ εἰσαγωγὴ μήλων καὶ βανανῶν,
ἴσως δὲ καὶ πορτοκαλίων, ἐπειδὴ κατὰ
τὴν φυτοπαθολογικὴν ὑπηρεσίαν μας, ἐπὶ
τῶν καρπῶν τούτων ζοῦν διάφορα μικρο-
βια κατὰστρεπτικὰ διὰ τὴν μορῆαν, τὴν
τόσον χρήσιμον εἰς τὴν σιροτοφίαν, ὡς
καὶ διὰ τὰ ἄλλα καρποφόρα δένδρα. Τοιοῦ-
τον μέτρον ἐλήφθη τελευταίως καὶ ἐν Ἰτα-
λίᾳ, πρὸς προστασίαν μὴ μοροφυτεῶν
καὶ τῆς δενδροκομίας, μὴ ἐπιτροπευμένων
καὶ τοῦ ἐπὶ διαμετακόμισιν ἐμπορίου διὰ
τὸ ταῦτα εἶδη, ὡς ἐπικινδύνου εἰς τὴν
γεωργίαν.

Μοιραῖος λοιπὸν πρέπει νὰ μὴ τρώγω-
μεν φρούτα, ὅτινα εἶνε τόσο ἐφελίμια εἰς
τὴν ὑγίαν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τελευταίως
συνιστῶνται ἐνθέρμως ὑπὸ τῆς ἐπιστήμης,
ἀφοῦ τὰ μὲν παραγόμενα εἰς ἐλληνικὴν
γῆν ἐξάγονται εἰς τὸ ἐξωτερικόν, τῶν δὲ
ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ δ' ἀπαγορευθῇ ἡ εἰσα-
γωγὴ εἰς Ἑλλάδα.

Ἀφοῦ λοιπὸν πρόκειται ν' ἀπαγορευθῇ
ἡ εἰσαγωγὴ φρούτων ἐκ τῆς ἀλλοδαπῆς,
ἐπιβάλλεται ν' ἀπαγορευθῇ ἡ ἐντεῦθεν
ἐξαγωγὴ τῶν μήλων. Περὶ βανανῶν δὲν
δύναται νὰ γίνῃ λόγος, διότι ἡ ἐντόπιος
παραγωγὴ εἶνε μικρά, εἰς τὰς περιφέρειας
τῶν Καλαμῶν καὶ τῆς Κορίνθου εἰς μεγα-
λειτέραν κλίμακα.

Σηληρὰ βεβαίως διὰ τοὺς παραγωγοὺς
ἡ προτεινόμενη ἀπαγόρευσις ὡς καὶ διὰ
τὸ Κράτος, τὸ ὅποῖον ἔχει ἀνάγκην εἰσα-
γωγῆς χρυσοῦ, ἀλλὰ πρέπει νὰ λάβωμεν
ὅτι ὅταν καὶ τοὺς καταναλωτὰς τῆς Ἑλ-
λάδος.

Δὲν πρέπει ἄλλως τε νὰ λησμονήσωμεν
τὴν γνωστὴν καὶ χαρακτηριστικὴν παροι-
μίαν, ἥτις ἔχει πληρὴ ἐφαρμογὴν ἐπὶ τοῦ
προκειμένου: «Ὅταν διπλῇ ἡ ἀλήθεια σου,
μὴ οἴχης τὸ νερὸ σ'τὴν ἀλήθειαν τοῦ γεί-
τονα».

MIX. Δ. ΚΑΛΛΙΦΩΝΑΣ

Η ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΑ

Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ ΟΜΟΝΟΙΑ

διὰ νὰ διευκολύνῃ τὴν πολυάριθμον
πελατεῖαν τῆς τὴν εὐρισκομένην μα-
κρὰν τῆς Πλατείας Ὁμονοίας, ὅπου
τὸ Κεντρικὸν Φαρμακεῖον τῆς, ἀπέ-
κτισε καὶ δευτέρου φαρμακείου, τὸ
ἐπὶ τῆς οδοῦ Σταδίου 15 παρὰ τὸν
Κινηματογράφον «Ἀττικὸν» (φαρ-
μακεῖον κ. Λούρου) μὲ τὸν νέον τί-
τλον του

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟΝ ΜΙΝΕΡΒΑ

Τὸ Φαρμακεῖον «ΜΙΝΕΡΒΑ», ὅπως
καὶ τὸ Κεντρικὸν μας Φαρμακεῖον Π.
ΜΠΑΚΑΚΟΥ, Ὁμόνοια, θὰ εἶνε ἐφα-
ρμοσμένον, μὲ ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ
SPECIALITÉS καὶ ACCESSOIRS καὶ τὰ
σπανιότερα ἀκόμη.

Ὅθ' ἔχῃ ἐπὶ πλέον πλούσιον τμήμα
ὅλων τῶν ΑΡΩΜΑΤΩΝ καὶ ΚΑΛ-
ΑΥΝΤΙΚΩΝ τῶν γνωστοτέρων οἰκῶν
τῆς Εὐρώπης καὶ Ἀμερικῆς.

Τμήμα ἐπίσης ΖΩΝΩΝ καὶ ΚΟΡ-
ΣΕΩΝ ἐτοιμῶν καὶ ἐπὶ μέτρον.

Τὸ Φαρμακεῖον «ΜΙΝΕΡΒΑ» θὰ εἶνε
ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν διεύθυνσιν τοῦ κ.
ΜΕΝΗ ΜΠΑΚΑΚΟΥ καὶ μὲ ἀριστον
προσωπικὸν πολυτίμων, προπαιδευ-
μένων ἐπὶ σειράν ἐτῶν εἰς τὸ Φαρ-
μακεῖον Π. Μπακάκου Ὁμονοίας, εἰς
τρόπον ὅστε ἡ πελατεῖα νὰ ἔχῃ πλη-
ρὴ ἐμπιστοσύνην εἰς πᾶσαν ἐργασίαν
φαρμακευτικὴν καὶ φαρμακοτεχνικὴν
καὶ τὴν πλέον δύσκολον καὶ λεπτὴν
ἀκόμη.

Ἐλπίζομεν ὅτι ἡ πελατεῖα μας θὰ
ἐκτιμῇ τὴν προοδευτικὴν ταύτην
προσπάθειάν μας καὶ θὰ μᾶς συντρέ-
ξῃ μὲ τὴν εὐγενῆ ὑποστήριξιν καὶ τὴν
ἐμπιστοσύνην μὲ τὴν ὁποίαν ἐπὶ τόσα
ἔτη μᾶς περιβάλλει.

ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

Π. ΜΠΑΚΑΚΟΥ

Η ΛΗΣΜΟΝΗΜΕΝΗ ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΩΝ

ΓΙΑΤΙ κάθε σχῆμα προόδου μεταφυτεύ-
μενον στὸν τόπο μας νὰ καταλήγῃ σὲ
σχῆμα ὀξύμωρο; Μήπως διότι ἀρχίσαμε
ἀπ' τὴν ἀνάποδην, μήπως διότι δὲν ἔχουμε
σχεμὰ τί ἔχουμε νὰ κάνουμε; Μεγάλον ζή-
τημα, ὑπερὶ τὰς δυνάμεις τοῦ ἐνός, μὰ ἂν
κάνουμε νὰ τὸ μεταχειρισθῶμε καὶ ὁμαδι-
κά, τότε εἶνε πού χάνεται αὐτὸ καὶ μένουν
τὰ πρόσωπα καὶ οἱ ἐαυτοὶ ἡδὲς.

Καὶ τί νὰ πρωτοκατονομάσῃ κανεὶς; Δη-
μόσιοι ὑπάλληλοι, κοινωνικὴ πρόνοια, ἀπαλ-
λοτριώσεις, ἀποζημιώσεις, ἀστικισμός, προ-
οδευτισμός, σοσιαλισμός, συνεταιρισμοί...

Ἐδῶ, μόνον γιὰ τοὺς τελευταίους ὁ
λόγος.

Ὅσοι ἡσχολήθησαν μὲ τὴν κίνησιν αὐ-
τὴν, θὰ ἐνθυμῶνται μὲ πόσα βάσανα, κό-
πους καὶ πολυλογία κατωρθώθη νὰ συμ-
πληθῶν οἱ πρῶτοι λίγοι συνεταιρισμοί·
μὰ καὶ μὲ πόση ἱκανοποίησις δὲν εἶδαν
τὸ φρούτων καὶ πῆραν σὲ λίγα σχετικῶς
χρόνια. Καὶ ἐπειδὴ ὁ λόγος περὶ πολυλο-
γίας, ἐνδιαφέρει νὰ μάθῃ κανεὶς τί ἐπηγ-
γέλλετο αὐτὴ καὶ τί ἔγινε παρ' αὐτὴν.

Ὅθ' ἐφύρμεν τὴν παραγωγὴν εἰς ἀμέ-
σους σχέσεις μὲ τὴν καταναλώσιν, ἐκτοπι-
ζόντες τοὺς διαμέσους...

Ὅθ' ἐβελτιώσωμεν τὰς ποιότητας καὶ
θὰ ἐποπτεύομεν νὰ μὴ χάνουν νοθεῖας οἱ
ἐνδιάμεσοι...

Ὅθ' ἐλθῶμεν εἰς ἀμεσθεῖς ἐπικοινωνίαν
μὲ τοὺς καταναλωτικὸς συνεταιρισμοὺς
τῶν εἰδῶν μας καὶ μὲ τοὺς προμηθευτικὸς
τῶν ἀναγκασιούτων εἰς ἡμᾶς εἰδῶν...

Ὅθ' ἐδρῶμεν πρᾶτῆρια εἰς τοὺς τόπους κατα-
ναλώσεως... Ὅθ' ἀδιαφύγωμεν... θὰ...

Ὅθ' ἀγοράσωμεν καὶ πλοῖα (!) διὰ νὰ
μεταφέρωμεν μόνον μας τὰ προϊόντα μας
εἰς τοὺς τόπους καταναλώσεως...
Ὅθ' αὐτὰ τὰ ὄρεα καὶ ἄλλα ὑπονοού-
μενα ἐπρόκειτο νὰ γίνοντο! Καὶ τί ἔγινε;
Καταστατικὸν εἰς δασκαλικὴν καὶ ἀκα-
τάληπτον γλώσσαν, γραφεῖον, τραπέζια,
καρέκλες, καλαμάκια, κονδυλοφόροι, κατὰ-
στιχα, κομπολόγια, πολιτικὴ σκανδαλοθη-
ρία καὶ ἐαυτοὶ ἡδὲς μὲ θεοῦσαν «καλὴν
καὶ αὐτὴν διὰ τὰ στραβά ἔξοδα» καὶ (μά-
λιστα) καὶ καταχραστὰ! Ἐγιναν συνε-
ταιρισμοί, ἐνώσεις συνεταιρισμῶν, ὁμοσπον-
δία, συνέδρια, μὰ ὁ σκοπὸς διέφυγε κάτω
ἀπ' τὰ ἐμβρυθὶ γυαλιὰ μερικῶν καλαμα-
ράδων.

Καὶ ἐξηκολούθησαν τὰ πράγματα τὸν
παλαιὸν τῶν δρόμων. Τὸ ἐμπόριον ἀγορά-
ζει, ὅπως καὶ πρὶν, τὰ προϊόντα ἀπὸ χωρι-
κούς καὶ συνεταιρισμούς, τὰ ἐπεξεργάζεται
ὅπως θέλει καὶ τὰ ἐξάγει φύρδην μίγδην.
Οἱ ἐξαγωγεῖς συναγωνίζονται μεταξὺ τῶν
ποῦς νὰ πρωτοστελῇ τὸ «πριμαρόλι» μετ-
έβχον τὸ πριμαρόλι σὲ πριμαρόλια, φορ-
τῶνουν τὰς ἀγορὰς καταναλώσεως καὶ δη-
μιουργοῦν τὰ «στεκομένα», πρὸ τοῦ ὅγκου
τῶν ὅποιον οἱ ἀγορασταὶ σταυρώνουν φι-
λοσοφικῶς τὰς χεῖρας, ἐλεεινολογούντες
τὰς μεθόδους μας καὶ τὴν ἀνοργανωσίαν
μας, πού, προκειμένου περὶ ἐθνικῶν μας
προϊόντων, εἶνε ἀσυγχώρητες καὶ καταστρε-
πτικῆς. Οἱ τιμὲς πέρνουν φυσικὰ τὰ κάτω
καὶ οἱ ἐξαγωγεῖς, μὴ ἔχοντες τ' ἀπαιτά-
τητα διαθέσιμα διὰ τὴν περιμένον, ὑποκύ-
πτουν, αἱ δὲ ζημίαι εἶνε θετικῶς κατὰ
τῆς χώρας. Ἐὰν τὸ προϊόν πληρωθῇ καλὰ

στοὺς παραγωγούς, τοῦτο θὰ γίνῃ εἰς βά-
ρος τοῦ ἀναρχομένου ἐμπορίου, μὰ καὶ ἂν
δὲν πληρωθῇ καλὰ, τὸ ἐμπόριον δὲν θὰ
μυρῶσῃ νὰ ὠρεθῇ παρὰ θὰ τὸ πετάξῃ,
μὲ ὀλιγώτερον κίνδυνον τοῦ καὶ περισσοτέ-
ρον ἀνέσιν αὐτὴν τὴν φορὰν. Συμβαίνει
πάντοτε αἱ ἀγοραὶ σὲ ἐσωτερικὸν νὰ κα-
νονίζονται κατὰ τὰς τιμὰς πού δίνουν οἱ
εἰσαγωγεῖς σὲ τὸ ἐξωτερικὸν (ἄλλοι διάμεσοι
αὐτοί). Καὶ ὅταν οἱ τιμὲς ἐξῶ εἶνε ὑψηλές,
θὰ πείσωσιν ὅλοι νὰ στείλουν συγχρόνως,
ὥστε νὰ μεταβάλουν ἐναντίον τῶν τὴν κα-
τάστασιν τῆς ἀγορᾶς, μόλις τὰ ἐμπορεῦ-
ματα φθάσουν. Ἐπὶ παίζουμε ἕνα παι-
χνίδι μὲ ὅλες τὶς πιθανότητες ἐναντίον
μας, ἐθνικοοικονομικῶς δὲ ζημιούμεθα πάν-
τοτε, πᾶν γὰρ πού ἐπάγεται συνεχὴ ὑποτί-
μησιν τῆς ἐθνικῆς μας ἐργασίας. Τὶ τὰς
θέλωμεν δὲ τότε τὰς ἀποζημιώσεις καὶ τὰς
νέας γαίας, ἐφόσον πρόκειται νὰ ἐξακολου-
θῇ ἡσυχία τὴν διαχείρισιν;

Δὲν εἶνε μυστικὸν ὅτι τὸ ἀναρχομένο
ἐμπόριόν μας ἔχασε τὸ ρόλο του στὴ διε-
θνή ἀγορά. Καπνὸς, σταφίδα, οἶνοι, ὅλα
χάνουν. Εἶνε τάχα ἀνάγκη νὰ χάνεται
κανεὶς σὲ στροντενεῖς ἀναλύσεις, ὅταν ἡ
κατάστασις αὐτὴ διαρρηγνύεται πλήρως
ἀπὸ τὰ στοιχεῖα κινήσεως τοῦ ἐξαγωγικοῦ
μας ἐμπορίου;

Μηδαιμόνων λοιπὸν τὸ ἀποτέλεσμα τῶν
συνεταιρισμῶν καὶ ἀποκαρδιωτικὸν ὅταν
ἀνελκισθῇ κανεὶς πὺς μαλίνουμε στὶς κα-
κὲς ὁποῖες ἀπαράσκευοι καὶ ἀναρχοῦμενοι.
Καὶ ἀφοῦ οὔτε μὲ τὶς ἀγαθὰν προαιρέ-
σεων πολύνουμε σχετικῶς ὑπηρεσίας καὶ
ἐποπτεῖας τῶν ὑπουργείων ἐπετύχαμε τί-
ποτα, ἐπὶ τῇ μῶδᾳ τῶν αὐτονόμων
ὁργανισμῶν, τῶν γραφείων προστασίας, πού
μόνον ἐπιβαρύνουν τὰ προϊόντα μὲ πολυτε-
λεῖς ὑπηρεσίας καὶ παχυλοὺς μισθοὺς, ἐνῷ
συγχρόνως, πρὸς συμπλήρωσιν τῆς παρω-
δίας, τ' ἀπομεινάρια τῶν πόρων ἀνηπάγη-
σαν ἀπὸ τὸν πρῶτον ὑπουργὸν πού ἐσκέ-
φθη σοβαρῶς νὰ ἰσοσκελίσῃ τὸν χάλινον
τότε προϋπολογισμόν. Μὲ τὸν κατήφορον
πού πήραμε θὰ ἰδρῶμεν, ἴσως, καὶ «συντε-
ραρεῖαν», ὅπου θὰ ἐσπεύδῃ ἀμέσως πᾶς
ἔχων γνώμην ἐπὶ τούτων ζητημάτων νὰ
ρουτιναρισθῇ, ἂν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς δὲν
ἀντελαμβάνετο τὸν ἀπροσδόκητον αὐτὸν
ἐφιάλτην πού μᾶς κατέλαβε τὸν τελευ-
ταῖον καιρὸν.

Ὅθ' ἦτο βέβαια δυνατόν νὰ ποδηγετη-
θοῦν οἱ συνεταιρισμοὶ πρὸς τὴν ἀποστολὴν
τῶν. Μὰ τὰ ὡς τώρα καλὰ χρόνια διὰ
τοὺς χωρικοὺς μας δὲν τοὺς ἐβάζαν εἰς
σπουδαίας πρωτοβουλίας. Τὸ Κράτος, ὁμοῦ,
ἔχει μεγάλην εὐθύνην πρὸ τοῦ μαύρου μέλ-
λοντος διότι δὲν ἐνήργησε προβλεπτικῶς.
Δὲν τὸ ἔκαμε, ὅχι ἀπὸ ἀγνοίαν, ἀλλὰ διότι
σιωπηρῶς ἐτέλει ὑπὸ τὴν νοσηρὰν ἐπιρ-
ροήν, ἀνέκαθεν μὲν τοῦ σταφιδεμπορίου,
τώρα δὲ τοῦ καπνεμπορίου καὶ οἰνεμπο-
ρίου. Καὶ τὰ τρία αὐτὰ προνομιακῶς ἐλ-
ληνικὰ προϊόντα τὰ ἐβλάψαν τὸ ἐξαγωγικὸν
ἐμπόριον, πού ποτὲ δὲν ἐπρόσθετε τὴν ποιό-
τητα ἀλλὰ τὴν πληθύν, ἐνῷ διὰ προϊόντα
τοιαῦτα ἔπρεπε ν' ἀποβλέψῃ σὲ νὰ ἐπι-
βάλῃ ποιότητος, διότι διὰ τὴν λίγην ἀλλὰ
καλὴν ποιότητος παραγωγὴν μας, θὰ ὑπάρ-
χουν πάντοτε προτιμήσεις τῶν ἀγοραστῶν
στὴν διεθνή ἀγοράν. Καπνεμπόριον καὶ
σταφιδεμπόριον ἐθυσίασαν τὴν ποιότητα
εἰς τὴν πληθύν, αἱ δὲ περιφρῆμαι οἰνοβο-
μηχανία μας οὐδέποτε ἔκαμαν σωστὴ
δουλειά. Μόνον ἡ «Ἀχρία» ἐπέτυχεν νὰ
λανσάρῃ τὴν θαυμασίαν «Μαυροδάφνην» τῆς,
μὰ καὶ αὐτὸ ὀφείλεται σὲ Γερμανοὺς—τοὺς
ἰδρυτὰς τῆς. Οἱ ἄλλοι ἐπώλουν μιστέλια
πρὸς ἀνὰ μίξιν ἐντὸς μεταχειρισμένων βρω-
μερῶν βαρελίων.

Κατόπιν αὐτῆς τῆς πείρας ἐπιβάλλεται
εἰς τὸ Κράτος ν' ἀρίσθῃ τὸ ἀποτυχὸν ἐμ-
πόριον, ν' ἀνελκισθῇ τοὺς παραγωγούς καὶ
νὰ τοὺς προωθήσῃ μὲ τοὺς συνεταιρισμούς
εἰς μίαν ἐνσυνείδητον διαχείρισιν τῶν ἐθνι-
κῶν μας προϊόντων, πρὸς τὰ ἐξῶ τοῦλάχισ-
τον. Ὅθ' ἐφύρμεν πολὺ καλὸ ἂν λησμο-
νόσωμε, προκειμένου διὰ ζητήματα ζωτι-
κά, τὸ περιφρῆμον «ἐπιχειρηματικὸν μας
πνεῦμα» πού ἀπεδείχθη καλὸν μόνον διὰ
τοὺς καθυστερημένους λαούς, διότι οἱ και-
ροὶ μᾶς βιάζον.

Εἶνε 2-3 χρόνια τώρα πού ἡ ἐπαρχία
πτωχεύει ἐξακολουθητικὰ, ἐνῷ ἐπιβαρύνε-
ται μὲ μεγαλειτέρα ἔξοδα παραγωγῆς, διότι
εἰς τὸν τόπον μας συμβαίνει καὶ αὐτὸ τὸ
παράδοξον, νὰ πάσχωμεν ἀπὸ ὑπερπληθυ-
σμόν καὶ νὰ ἔχωμεν ἑλλείψιν ἐργατικῶν
χειρῶν, διότι ἡ ἐθνικὴ μας ἀνατροφή μᾶς
ἐμαθε νὰ θεωρῶμε τὴν παραγωγικὴν ἐργα-
σίαν ὀνειδος. Τὴ σημαίνει δὲ πτώχευσις τῆς
ἐπαρχίας εἰς μίαν χώραν ἀγροτικὴν καὶ στε-
ρουμένην σοβαρῶς βιομηχανίας, τὸ γνωρί-
ζουμε καλὰ.

Μία στροφή πρὸς τὴν ἀνωτέρω κατεύ-
θυνσιν θὰ ἐμφανίσῃ, βέβαια, προβλήματα
πρωτότυπα, μὰ αὐτὰ δὲν εἶνε τοῦ ἀμέσου
παρόντος.

ΑΡ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

Α. Ε. Β. Ε. Π. Γ. ΜΑΚΡΗΣ & ΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ & ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡ. 51.250.000

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ: ΛΥΚΟΥΡΓΟΥ 18, ΤΗΛ. 4-25 & 7-43

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ: ΝΟΤΑΡΑ 48, ΤΗΛ. 2-87

ΤΜΗΜΑ ΠΕΤΡΕΛΕΙΩΝ:

Γενική Ἀντιπροσωπεία τῆς SHELL Co (HELLAS) Ltd. — Ἐγκαταστάσεις ἐν
Πειραιεὶ, Θεσσαλονίκῃ καὶ Βόλῳ — Διαρκὴς παρακαταθήκη βενζινῶν, πετρελαίων
(φωτιστικῶν καὶ καύσεως), ὀρυκτολαίων, ἀσφάλτου, παραφίνης κλπ.

ΤΜΗΜΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΟΔΟΧΙΚΟΝ:

Ἀντιπροσωπεία τῶν Ἑταιρειῶν: Bell Telephone Manufacturing Co, Corn
Products Refining Co, Société Marseillaise du Sulfur de Carbon, Pure Cane
Malasses Co Ltd, Egyptian Salt & Soda Co Ltd.

ΤΜΗΜΑ ΟΔΟΠΟΙΙΑΣ:

Παρὰ τῷ τμήματι τούτῳ λειτουργεῖ εἰδικὸν τεχνικὸν γραφεῖον διὰ τὴν παρο-
χὴν πάσης πληροφορίας διὰ τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἀσφάλτου καὶ διὰ τὰ σχετι-
κά μηχανήματα εἰς πάντα αἰτούντα.

ΑΤΕΚ
ἌΝΘΡ. ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ἈΔ. ΚΥΡΙΑΖΙΔΗ
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ 5.000.000 ΔΡΑΧ.

ΜΕΛΕΤΑΙ—ΕΚΤΕΛΕΣΕΙΣ—ΕΡΓΟΛΗΨΙΑΙ

ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΜΗΧΑΝΟΛΟΓΙΚΩΝ & ΕΝ ΓΕΝΕΙ

ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

ΑΘΗΝΑΙ ΙΠΠΟΚΡΑΤΟΥΣ 28

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΚΥΔΕΣ-ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛΕΦΩΝΟΝ

68-00

Η ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ ΚΑΙ ΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑ

ΕΠΙ τη ευκαιρία του τελευταίου κτηνοτροφικού συνεδρίου θα ήτο σκόπιμον να άρχισή λεπτομερής έρευνα εις την όποιαν να μετάσχουν ού μόνον οι ειδικοί και οι θεωρητικώς ειδικευθέντες, αλλά και εκείνοι πρό παντός οτινες παλαιούν προς την πραγματικήν κατάστασιν της κτηνοτροφίας. Εις την κατάστασιν ταύτην όφειλονεν ν' άτεινίζωμεν και εκ ταύτης όρμώμενοι να χωροϋμεν είτε προς καλλιτέρευσίν της, είτε προς βαθμιαίαν ανατροπήν δια της εισαγωγής των άλλαχου έφαρμοζομένων.

Πρό παντός όφειλονεν να όμολογήσωμεν, ότι δεν έχομεν αντίληψιν κτηνοτροφικής έπιχειρήσεως, ότι δεν έχομεν κτηνοτροφικήν πολιτικήν, ότι δεν έχομεν ώργανωμένην κτηνοτροφίαν.

Οί "Έλληνες κτηνοτρόφοι κατά τὰ 90 % είνε μικροκτηνοτρόφοι, έχοντες ως μόνην περιουσίαν 80 — 150 γίδες ή πρόβατα, καί διαθέντες άρχέγονα μέσα, δηλ. μίαν ή δύο καρδάρες, ένα καζάνι καί μία καθοπούλα διά τὸ βούτυρον. Ός κατοικίαν των έχουν τὰς από βοῦρλα καί χονδρόν άχυρον κατὰσκευαζόμενας καλύβας εις τὰ τελματώδη μέρη, τὰ χειμερινὰ λειβάδια, καί τούς κλάδους τῶν δένδρων ως τὰ θερινὰ τοιαῦτα, ως μόνον δέ κεφάλαιον έπιχειρήσεως τήν γυναίκα των, τὰ παιδιά των καί τούς σκυλλούς των, άτινα άπαντα προσφέρουν εις τὸν άρχιτέλιγα έναντι ενός μεριδίου μετά τήν άραίρεσιν τῶν έξόδων, τὰ όποια ένας Θεός γνωρίζει πῶς ύπολογίζει ὁ άρχιτέλικας. "Όλα ταῦτα, έκτός των καλυβῶν, άτινες πολλάκις γίνονται πυροτέχνημα τῶν χωρικῶν κατὰ τήν άπουσίαν τῶν τσοπάνηδων, φέρονται από τῶν κορυφῶν τῶν όρέων πρὸς τούς κάμπους καί τάνάπαιλιν δις τοῦ έτους, καί πάντοτε πρὸς τὸ άγνωστον καί μοιραῖον, άναλόγως τῶν δυστροπιῶν τοῦ καιροῦ. Αὐτό άναμφιβόλως δέν λέγεται έπιχειρήσις, οὔτε κτηνοτροφική πολιτική. Καί όμως ή κτηνοτροφία οὔ μόνον άπασχολεῖ δεκάδας χιλιάδων οίκογενειῶν, άλλ' άποτελεῖ συγχρόνως καί μίαν τῶν κυριωτέρων πηγῶν τῆς κοινωνικῆς καί τῆς κρατικῆς εὐημερίας.

Δέν έχομεν δέ κτηνοτροφικήν έπιστήμην, διότι παρανοήσαντες τὸν προορισμόν τῶν κτηνιάτρων έποθετήσαμεν καί τούτους εις τὰς "Αθήνας, τήν Θεσσαλονικην, καί άλλα μεγάλα κέντρα, κατ' άναλογίαν πρὸς τούς στρατιωτικούς κτηνιάτρους, οὔτινες, λόγω τῆς συγκεντρώσεως τῶν κτηνῶν τοῦ στρατοῦ εις τὰ μεγάλα κέντρα, παραμένουν εις ταῦτα, ένῳ ή κτηνοτροφία συγκεντρῶται κυρίως εις τὰ άπόμερα λειβάδια. Οὗτω δέ ὁ μικροκτηνοτρόφος, τοῦ όποίου δὲ πάθουν τὰ πρόβατα από άνθρακα, ή φθίσιν, ή πνευμονίαν, δέν δύναται νά ύποστη τήν δαπάνην τῆς προσκλήσεως τοῦ κτηνιάτρου εις τὰς κορυφὰς τῶν βουνῶν ή καί εις τὰ χειμερινὰ του τελματώδη λειβάδια.

Οὐδεμίαν δθεν έπιστημονικήν επίβλεψιν έχομεν εις τήν κτηνοτροφίαν μας, όπως οὐδεμίαν έσκέθημεν πρακτικήν έξάσκησιν, κατὰ τὸ σύστημα τῆς γεωργικῆς τοιαύτης διά τούς ποιμενόπαιδας,

δὲ ν' άναπτύζωμεν εις τήν νέαν γενεάν μίαν κτηνοτροφικήν συγχρονισμένην συνείδησιν, μίαν πρακτικήν μόρφωσιν εκ στοιχειωδῶν γνώσεων διά τήν πρώτην συνδρομήν έν περιπτώσει έπιδημίας.

Εις τὸ σημείον τοῦτο έπικρατεῖ ἀκόμη τὸ βοτάνι, τὸ εκ παραδόσεως καί από γενεῶν γνωστόν εις τήν ποιμενικήν καλύβην, τὸ κατράμι καί τέλος τὸ μαχαίρι τοῦ χασάπη, όστις παραδίδει πολυλάκις πρὸς βρώσιν εις τὸ κοινὸν ζῶα προσβεβλημένα υπό νοσημάτων έπικινδύνων καί δι' αὐτήν τήν ζῶήν τῶν πολιτῶν.

Δέν έχομεν τέλος ώργανωμένην κτηνοτροφίαν, διότι τὸ πᾶν σχεδὸν διέπει ή τύχη. "Ο ποιμὴν βοδίζει, ίδίως κατὰ τὸν χειμῶνα, άνευ οὐδεμιᾶς προνοίας πρὸς τὸ μοιραῖον. "Εάν δέν χιονίσῃ δυνατὰ ή δέν κάμει "δροσάβης", ή έπιχειρήσις του θά πάη καλὰ καί θά ζήσῃ καί αὐτός καί τὰ κτήνη του. "Αλλοι όμως εἰς τὸν έθνον όλα αὐτὰ βολικά από τήν φύσιν! Καταστρέφεται καί αὐτός καί τὸ ποίμνιόν του, καί από μικροκτηνοτρόφος μεταβάλλεται εις άπλοῦν τσοπάνον τοῦ τσέλιγκα, προσπαθῶν ν' άναδημιουργήσῃ καί πάλιν ένα μικρὸ κοπάδι. "Εντεῦθεν ή κατ' έτος αύξανόμενη εισαγωγή κρεάτων εκ Σερβίας καί τῶν άλλων βαλκανικῶν χωρῶν, τῶν ώργανωμένων κτηνοτροφικῶν.

Οὐδεὶς έσκέφη τήν εκ τοῦ άνοργανώτου ζημίαν οὔ μόνον εις τὸν κτηνοτροφικὸν κόσμον, άλλὰ καί εις τὸ κοινωνικὸν σύνολον. Κατὰ τὸν χειμῶνα τοῦ 1928 — 1929 τὸ κατὰ κεφαλὴν κόστος διατροφῆς τῶν νομάδων ποιμένων έφθασεν εις τὰ πλείστα μέρη τὰς 360 δραχμάς μόνον διά τήν χειμερινήν διατροφήν! Καί τοῦτο διατί; Διά τὸν άπλούστατον λόγον, ότι δέν είχε βρέξει μέχρι τοῦ φθινοπώρου καί δέν ύπῃρχε βοσκή, οἱ δέ ποιμένες έξηναγκάσθησαν νά διαθρέψουν τὰ ζῶα των διά κριθῆς. Κατὰ τὸ έπόμενον έτος, ήτοι τὸ έτος τοῦ 1929, συνεσφωρεύθησαν υπό τῶν κερδοσκόπων ποσότητες κριθῆς καί άραβοσίτου εις πλείστα μέρη πλησίον τῶν χειμερινῶν λειβαδίων. Καί τὸ άποτέλεσμα; Τρώγομεν ήδη κρίθινον ψωμὶ έν "Αθήναις, διότι πέρυσιν έβρεξε, τὰ δέ κτήνη έχοντα άρκετὴν βοσκήν άφῃκαν εις ήμᾶς τήν κρίθιν τῶν! Μία ώργανωμένη κτηνοτροφική έπιχειρήσις φροντίζει κατὰ πρώτιστον λόγον διά τήν καλήν στέγασιν τοῦ ποίμνιου καί όχι κάτωθεν ὀλίγων κλάδων, όπως συμβαίνει με τὰ ιδικά μας χειμερινὰ μανδριά, εις τὰ όποια εισβάλλει ὁ χειμάρρος, ὁ λύκος, τὸ τσακάλι, όπου ή χιών σιβάζεται κατὰ σωρούς καί ή βροχή τὰ μεταβάλλει εις λίμνας έντός τῶν όποιων παγώνουν τ' άτυχή ζῶα. "Ωργανωμένη κτηνοτροφία φροντίζει περί ποιμνιοστασίου κτιστοῦ, καλῶς σκεπασμένου καί με άνεσιν καί καθαριότητα, μεριμνᾷ δέ συγχρόνως καί διά τήν χειμερινήν διατροφήν, σπείρουσα ώρισμένας έκτάσεις με χειμερινὰ εἶδη, όπου τὸ ποίμνιον μετά τήν γένανθ θά βοσκήσῃ διά νά δυνήθῃ νά θηλάσῃ τὰ μικρὰ έπαρκῶς.

"Αλλά θά μᾶς εἰπουν, ότι καλὰ όλα αὐτά, ποῦ είνε όμως τὰ λειβάδια; "Ακριβῶς εις τήν σύγκλησιν τοῦ κτηνοτροφικοῦ συνεδρίου ώθησεν ή έλλειψις λειβαδίων κυρίως. Συμφωνοῦμεν άπολύτως, ότι μετά τήν συμπύκνωσιν ίδίως τοῦ πληθυσμοῦ διά τῆς εισροῆς τῶν προσφύγων, δέν ύπάρχουν άρκετὰ λειβάδια διά τήν έξακολογητικήν νομαδικήν κτηνοτροφίαν καί διή χειμερινά, τὰ όποια ήμέραν με τήν ήμέραν θά ὀλιγοστεύουν, έως ότου, μετά τήν άποξήρανσιν καί τῶν τελματωδῶν μερῶν, εκλείψουν ὀλοτελῶς.

Είνε τὸ φυσικὸν κατάντημα τῆς συμπυκνώσεως, καί ὁ νόμος τῆς μεγαλειτέρας άπολαβῆς. Καί όμως τὸ κατάντημα τοῦτο βλέπομεν τήν άπαρχήν μιᾶς καλλιτέρας αἰρίας διά τήν κτηνοτροφικήν εξέλιξιν τοῦ τόπου, καί τοῦτο άκριβῶς διότι γνωρίζομεν, ότι χωραὶ διατελοῦσαι υπό πολὺ χειροτέρας καιρικές συνθήκας καί υπό μειζονα στενότητα γῆς, οὔ μόνον διατηροῦν κτηνοτροφίαν μεγίστην, άλλὰ καί εὐήμεροῦν εκ ταύτης διά τῆς έξαγωγῆς θαυμασίων κτηνοτροφικῶν εἰδῶν, άτινα καί ήμεῖς ἐδῶ άκριβοπληρώνομεν. Διατί τάχα νά μὴ άκολουθῶμεν τὸ παράδειγμα τούτων διά τῆς μεταβολῆς τῆς κτηνοτροφίας από νομαδικῆς εις τοπικήν, έγκληματισθησόμενην εις τὰ φυσιολογικά τῆς ὁρια με τήν συνδρομήν τοῦ καλοῦ καί θερμοῦ ποιμνιοστασίου, τῆς σπορᾶς ειδικῶν κτηνοτροφικῶν εἰδῶν πέριξ τῶν μονίμων τούτων ποιμνιοστασίων, διά τῆς άποκαταστάσεως τῶν νομάδων ποιμένων; Διατί, διατηροῦντες τὰ γίδια καί τὰ πρόβατα εις τούς φυσιολογικούς των τόπους διαμονῆς μονίμως, νά μὴ ζητήσωμεν τήν άνάπτυξιν συγχρόνως καί τῆς κτηνοτροφίας τοῦ στααίου διά χονδρῶν ζώων, άγελάδων, χοίρων έν συνδυασμῷ μετά τῆς πτηνοτροφίας; Οὐδέν είνε άκατόρθωτον, άρκεῖ μόνον νά ύπάρχῃ ὀλίγος πρακτικὸς νοῦς καί ὀλίγη μόνον, τὸ τονίζομεν, θέλησις. Τοῦτο όμως δέν πρέπει ν' άναμείνωμεν από τὸν ποιμένα, όπως, όπως ὁ χωρικός γενικῶς, δυσπιστεῖ πρὸς πᾶν νέον. Τὸ Κράτος όφείλει νά θέσῃ εις εφαρμογὴν τὸ σύστημα τοῦτο, τὸ όποῖον δέν είνε κατὰ τήν γνώμην μας πολὺ δύσκολον. "Ο χωρικός καί ὁ νομάς ποιμὴν θ' ακολουθήσουν καί θά μιμηθοῦν τὸ παράδειγμα τοῦ Κράτους, άφοῦ προηγουμένως πεισθοῦν, ότι μόνον μία τοιαύτη έπιχειρήσις κτηνοτροφική προώρισται νά ζήσῃ, νά τοῦ έπιφέρῃ πάντοτε έν θετικὸν κέρδος, νά τοῦ δώσῃ ήσυχίαν, οίκογενειακήν εὐτυχίαν, ένῳ συγχρόνως καί τὰ βουνὰ μας δέν θά μεταβάλλονται από καιροῦ εις καιρὸν εις φωλεὰς ληστῶν. "Η έντοπισμένη καί ώργανωμένη κτηνοτροφία θά έχῃ ως βάσιν τήν χειμερινήν βοσκήν, δηλαδή τόπους κατὰ τὸ μάλλον καί ήττον πληνάζοντας πρὸς τὰ κέντρα συγκοινωνίας, καλλιτέρευσιν τοῦ εἶδους διά τῆς εισαγωγῆς νέων εἰδῶν μάλλον άποδοτικῶν, καί χρησιμοποιοῦσιν ὅλων τῶν νέων μηχανικῶν μέσων κατεργασίας καί καλλιτερεύσεως τῶν προϊόντων.

Μὴ άερολογῶμεν δθεν διά τήν έξεῦρεσιν άνωπάρκτων βοσκῶν, εἴ' ὅσον τὸ γίδει μετέβαλε τὰ 2)5 τῆς έκτάσεως τοῦ Κράτους εις βράχους καί τείνει νά

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΑΠΗΤΟΥΡΓΙΑ

ΜΕΤΑ προσοχής παρακολουθῶν τὸν άγῶνα τὸν όποῖον καταβάλλει ή «Έργασία» διά τήν εξέτασιν καί έξονύχισιν κάθε ζωντανοῦ προβλήματος τῆς χώρας καί θεωρῶν ταύτην ως ένα από τὰ ὀλίγα σοβαρὰ βήματα τὰ όποια διαθέτει ή δημοσιογραφία τοῦ τόπου μας διά τήν έξυπνέρεσιν τῶν ζητημάτων του, έπιλαμβάνομαι σήμερον ένὸς σοβαρωτάτου θέματος τὸ όποῖον είνε άναποσπάτως συνδεδεμένον πρὸς τήν πρόδον τῆς εθνικῆς ήμῶν οίκονομίας.

Καί τὸ θέμα τοῦτο διά τὸ όποῖον άφθονος μελάνη έχυθη καί μεγάλη συζήτησις έγινετο μέχρι σήμερον χωρὶς νά πραγματοποιηθοῦν καί σοβαρὰ πράγματα — καί δν έπραγματοποιήθησαν τοιαῦτα κακήν κατεύθυνσιν άρχήθεν έλαβον —, είνε ή εθνική ήμῶν βιομηχανία, ή ταπητουργία, διά τὴν όποίαν δέν έγινετο δι' τῆς ἡζιζης νά γίνη.

Γνωστὸν τυγχάνει, ότι εκ τῶν μετά τήν μικρασιατικήν καταστροφήν μεταφυτευθεῖσιν έν "Ελλάδι διαφόρων βιοτεχνιῶν ή σοβαρώτερα τυγχάνει ή ταπητουργία.

Από τῆς πρώτης στιγμῆς τῆς έν "Ελλάδι προσφύγῃς μας καί διά τῶν πενιχροτάτων μέσων τὰ όποια διεθέτομεν, κατορθώσαμεν έντός ενός έτους νά ιδρύσωμεν άνω τῶν 50 εργοστασίων έν τῇ περιφερείᾳ τῆς πρωτεύουσῆς, βραδύτερον δέ καί εις άλλα κέντρα. "Η έντός βραχυτάτου χρόνου δημιουργία έν "Ελλάδι κέντρον παραγωγῆς ταπήτων, καί δι' έπιμελημένην, προσέλκυσε τήν προσοχήν σοβαρῶν ξένων έξαγωγικῶν οίκων, οὔτινες καί έσπευσαν νά μεταφέρουν τήν βδραν των εκ Τουρκίας εις "Ελλάδα, παρέσχον δέ σοβαράς πιστώσεις διά τήν επέκτασιν τῶν εργασιῶν μας καί αύξησιν τῆς παραγωγῆς. "Επεφύλασσον όμως εις έαυτούς εκ τῶν κερδῶν τήν μερίδα τοῦ λέοντος, καί προϊόντος τοῦ χρόνου οἱ ὅροι τῆς συνεργασίας των καθίσταντο καταθλιπτικώτεροι. Κατὰ φυσικήν συνέπειαν ήρχισαν ιδρυόμεναι καί τιμες έλληνικαί "Εταίρειαι άνεξάρτητοι, εἰς ὧν ὅμως δυστυχῶς ἐλάτυσται ήδη ήθησιν νά έπιπλεύσουν διότι έλειπεν ή δέουσα κατευθυντήριος καί διοργανωτική πρόνοια.

Τὸ Κράτος δέν έβράδυνε νά έκτίμησῃ τήν παραγωγικήν σημασίαν τῆς περὶ τῆς ὀ λόγος βιομηχανίας καί έσπευσε νά συστήσῃ εις τήν "Εθνικήν Τράπεζαν νά χορηγήσῃ έξαιρετικά έπαγγελματικά δάνεια εις τούς ταπητουργούς. Είνε άναντίρρητον ότι εὐθὺς εκ άρχῆς μέχρι τῆς συστάσεως τοῦ Αὐτονόμου Ταπητουργικοῦ "Οργανισμοῦ, τὸ θνωφελές τοῦτο ίδρυμα ύπῆρξεν ὁ σοβαρώτερος παραστάτης καί ύποστηρικτῆς τῆς νεώρας βιομηχανίας ήμῶν. Παράλληλως δέ καί ή "Επιτροπή "Αποκαταστάσεως Προσφύγων παρέσχεν ένίσχυσιν, διότι εὐγνωμόνως άναγνωρίζομεν τὰς παρασχεθείσας ύπ' άμοτέρων τῶν ίδρυμάτων εὐκολίας. "Αλλά τὸ κρατικὸν ένδιαφέρον δέν υπῆρξε ὅσον έδει νά ήτο τὰ προσωρινὰ καί έσπευσμένα μέτρα δέν ήσαν ικανὰ νά έξασφαλίσουν τήν άνάπτυξιν τῆς ταπητουργίας.

Μόλις επί Οίκομενικῆς Κυβερνήσεως έπετεύχθη ὁ καταρτισμὸς μεγάλης "Επι-

τροπῆς παρὰ τῷ "Υπουργείῳ τῆς "Εθνικῆς Οίκονομίας. "Η "Επιτροπή αὕτη, κατόπιν μακρῶς μελέτης τῶν ζητημάτων ήμῶν, κατέληξεν εις τήν έν γενικαίς γραμμαῖς άποδοχῇ τῶν αἰτημάτων μας διά τήν ίδρυσιν Εἰδικοῦ "Οργανισμοῦ, προικοδοτούμένου δι' έπαρκῶν κεφαλαίων καί σκοποῦντος τήν ὀργάνωσιν τῆς ταπητουργίας επί έπιστημονικῶν βάσεων, τήν άνάπτυξιν καί διάδοσιν τῆς τέχνης εις τούς γηγενεῖς, τήν έξασφάλισιν τῆς παραγωγῆς υπό συνθήκας καλλιτέρας διά τῆς βελτιώσεως τῆς ποιότητος καί τῆς μειώσεως τοῦ κόστους, καί έν τέλει τήν λύσιν πλείστον ζητημάτων παρακολούτων τήν πρόδον τῆς βιομηχανίας ταύτης.

"Η σύστασις τοῦ "Οργανισμοῦ τούτου έπετεύχθη τὸ παρελθὸν έτος, μόλις δέ πρὸ έπτά μηνῶν ήρχισε νά λειτουργῇ προικοδοτηθεῖς με κεφάλαιον 100.000 λιρῶν "Αγγλίας άτόκως επί 15 έτη.

Δυστυχῶς ή δράσις τοῦ "Οργανισμοῦ κατὰ τὸ διαρρεῖσαν 7μηνον διάστημα υπῆρξε λίαν πενιχρά, διαμεύσασα τὰς προσδοκίας τῶν ένδιαφερομένων διά τήν ταπητουργίαν.

Θλιβόμεθα εὐρισκόμενοι εις τήν δυσάρεστον θέσιν νά δηλώσωμεν ότι οὐδέν σοβαρὸν έλήφθη μέτρον διά τήν μείωσιν τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς, οὐδεμία κατεβλήθη προσπάθεια διά τήν διάθεσιν τοῦ άποθέματος τῶν ταπήτων, τοῦθ' ὅπερ ήνάγκαζε καί τούς ὀλίγους εργαζομένους εκ τῶν ταπητουργῶν νά διακόψουν έντελῶς τὰς εργασίας των, οὐδέν έγινετο διά τήν βελτίωσιν τῆς ποιότητος εκ τῆς όποιας κυρίως έξαρτάται ή τύχη τῆς έλληνικῆς παραγωγῆς.

"Ιδοῦ αἱ ενέργειαι, τὰς όποιας έχει νά έπιδείξῃ τὸ Δ. Συμβούλιον τοῦ "Οργανισμοῦ:

1) "Η άποστολή εις ὅλας τὰς κοινότητας τοῦ Κράτους 4.750 τὸν αριθμὸν έγκυκλίων προσκαλοῦσῶν αὐτὰς νά δηλώσωσιν εάν θέλουν νά εισαγάγουν τήν ταπητουργίαν εις τήν περιφερείαν των με τήν ύποστήρισιν τοῦ "Οργανισμοῦ.

2) "Η συμμετοχή εις τήν έκθεσιν τῆς Λιέγης. Πράγματι ή συμμετοχή εις τὰς διεθνεῖς έκθεσεις άποτελεῖ μέτρον καλὸν καί εὐστόχον διά τήν διαφήμισιν τῶν ελληνικῶν ταπήτων οὔτινες τυγχάνουν ἀκόμη άγνωστοί εις πολλὰ μέρη. "Εάν λάβωμεν όμως υπ' όψιν ότι εκάστη έκθεσις έχει κάποιον ειδικὸν σκοπὸν, ή Λιέγη δέν συγκεντρῶι δυστυχῶς τὰ διά τήν ταπητουργίαν μας απαιτούμενα πλεονεκτήματα, ένῳ ύπάρχουν καταλλήλοτεροι τόποι διαφήμισεως ως ή "Αμερική, με τὰς αὐτὰς δέ δαπάνας αἱ ὀποῖαι διετέθησαν διά τήν έκθεσιν τῆς Λιέγης θά έπετυγχάνοντο καλλίτερα άποτελέσματα.

3) "Η χορήγησις ένυποθήκων δανείων εις τούς ταπητουργούς μέχρι τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ τῶν 20.000 "Αγγλικῶν λιρῶν.

Καί ή άπόφασις αὕτη δέν ήτο έπιτυχῆς καί μελετημένη, διότι οἱ ταπητουργοὶ έδανείζοντο πρὸ τῆς ίδρύσεως τοῦ "Οργανισμοῦ από τὰς Τραπεζὰς καί ίδιώτας πολὺ περισσότερον τῶν 50 % επί τῆς έκτιμωμένης αξίας τῶν έμπο-

ΧΡ. ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΜΠΟΡΟΡΡΑΠΗΣ

Έκλεκτὰ Άγγλικά Υφάσματα
Καλλιτεχνική Έργασία
ΕΜΜ. ΜΠΕΝΑΚΗ, ΑΡΙΘ. 22 Β

ΤΡΑΠΕΖΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ

Επιταγαί
Συνάλλαγμα

ρευμάτων των. Είχον δὲ καὶ πιστώσεις φερεγγύους.

Ὁ σκοπὸς ὅμως τοῦ Ὄργανισμοῦ δὲν εἶνε τραπέζιτικὴ ἐργασία, ἀλλ' ὀργάνωσις καὶ ἐνίσχυσις τῆς ταπητουργίας, παροχὴ τῶν μέσων τῆς ἐργασίας καὶ προστασία τῶν ταπητουργῶν διὰ τὰ προαγόμενα τὰς ἐργασίας των καὶ τὰ ἐξασφαλίσαι, τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ Ὄργανισμοῦ, τὴν κατανάλωσιν τῶν ταπήτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ὑπὸ ὄρους ἐπιτρέποντας τὰ ἀντεπεξέλθουν κατὰ τὸ ἀνταγωνισμὸς τῆς Τουρκίας καὶ ἄλλων χωρῶν.

Ἐν τούτοις ὁ Ὄργανισμὸς διέπραξε, βεβαίως ἀκούσιως, μέγα ἀδίκημα εἰς τοὺς ἐργαζομένους ταπητουργοὺς, ἐνεκα τῆς διακοπῆς τῶν πιστώσεων ἐκ μέρους Τραπεζῶν καὶ ἰδιωτῶν. Ἐπομένως ἐστερήθησαν οὗτοι καὶ τῶν προηγουμένων εὐκολιῶν, καὶ ἐπὶ τὴν οὕτω ἡ τελεία διακοπὴ τῶν ἐργασιῶν των, συνεπεία τῆς ὁποίας λοιμοκτονοῦν ἄνω τῶν 10.000 ἐργαζομένων καὶ 1600 περίπου οἰκογενειῶν.

Αἱ ταπητουργικαὶ ὀργανώσεις διὰ

Στατιστικὴ ἐργοστασίων, ἰστών, ἐργατριῶν, προσωπικοῦ.

	Ἔργοστάσια	Ἰστοὶ	Ἐργάτριαι	Προσωπικόν
Ἀττικοβοιωτία	92	3.400	6.500	1.100
Στ. Ἑλλάς, Πελοπ.	24	650	1.150	220
Μακεδ. — Θράκη	42	1.250	2.750	360
Σύνολον	158	5.300	10.800	1.680
Παραγωγή εἰς μέτρα τετραγωνικά				
1922 — 1925	1926	1927	1928	1929
300.000	160.000	195.000	225.000	130.000

Ἡτοι σύνολον μ. τετρ. 1.010.000 — ἀξία πωλήσεως κατὰ μέσον ὄρον πρὸς 900 δρχ. κατὰ τετραγ. μέτρον, ἐν ὧν 990.000.000 — δραχμάς.

Περσία	Μ. Τ.	1.820.000	κατὰ μέσον πρὸς	3. 1)2	Λίρ. Αγ.	6.370.000
Κίνα	»	350.000	»	»	2. 1)2	» 875.000
Ἰνδία	»	260.000	»	»	3. »	» 780.000
Βουλγαρία	»	50.000	»	»	5. 1)2	» 275.000
Τουρκία	»	210.000	»	»	2. 1)2	» 472.000
Ἀλγερία	»	60.000	»	»	2. »	» 120.000
Μεσοποταμία	»	»	»	»	»	»
& Καυκάσος	»	120.000	»	»	2. 1)4	» 270.000
Ἑλλάς	»	130.000	»	»	2. 1)2	» 325.000
Σύνολον	3.000.000					9.487.000

Κατὰ τὸ 1929, συμφώνως πρὸς ἐπίσημον στατιστικὴν τοῦ Τελωνεῖου τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ εἰς Ἀμερικὴν εἰσαγωγὴ ταπήτων κατανέμεται ὡς ἑξῆς κατὰ τετραγ. μέτρα καὶ εἰς λίρας Ἀγγλίας:

	Μ. Τ.	Λίρ. Ἀγγλ.
Περσία	1.248.000	4.368.000
Κίνα	200.000	500.000
Ἰνδία	220.000	660.000
Βουλγαρία	40.000	220.000
Τουρκία	150.000	337.500
Μεσοποταμία	»	»
& Καυκάσος	80.000	180.000
Ἑλλάς	90.000	225.000
Σύνολον	2.028.000	6.490.500

Λόγῳ γενικῆς κρίσεως ἐν Ἀμερικῇ, ἡ εἰσαγωγὴ ἠλαττώθη ἀπὸ τὰ τρία πρῶτα ἔτη κατὰ 30 %. Εἰς Εὐρώπην καὶ ἄλλα ἔθνη ἐξάγεται τὸ ὑπόλοιπον τῆς παραγωγῆς, ἥτοι 972.000 μέτρα, ἀξίας 2.996.500 Λιρῶν.

Διὰ τὴν μειοψίαν ἡ τιμὴ τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν καλλιτερεύσῃ ἡ ποιότητος πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶν τὰ κάτωθι μέτρα:

1) Ἡ προμήθεια τῶν πρώτων ὕλων τῆς συνολικῆς παραγωγῆς δέον νὰ ἐνεργῇται ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ καὶ ὑπὸ τὴν ἐπίβλεψιν μιᾶς ἐιδικῆς ἐπιτροπῆς.

2) Νὰ ἰδρυθῇ ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ κοινὸν βαφεῖον νημάτων καὶ πλυντήριον ταπήτων ὡς καὶ κοινὸν σχεδιαστήριον διευθυνόμενον ὑπὸ ἐκλεκτῶν ἐιδικῶν. Δεδομένου ὅτι ἡ παραγωγὴ κατὰ τὸ 1929 ἀνῆλθεν εἰς 225.000 μ. τ. καὶ κατὰ συνέπειαν ἠναλῶθησαν 675.000 δκ. μαλλίνου νήματος, ἰδού πῶς θὰ ἐμειώθῃ ἡ τιμὴ τοῦ κόστους:

Κέρδος κατ' ὅκον	τοὐλάχιστον 25 δραχμάς,	Δρ. 16.875.000
» » » ἐκ τοῦ βαφείου	πρὸς 5 δραχμάς,	» 3.375.000
» » » κατὰ τετραγ. μέτρ.	ἐκ τοῦ πλυντηρίου πρὸς 90 δρ.	» 20.250.000

Σημερινὰ ἀπασχολούμενα κεφάλαια ἐν ὧν δραχμαὶ 85.000.000.— Ἡ παγκόσμιος παραγωγὴ ταπήτων τοῦ 1929 ἔχει ὡς ἑξῆς:

Περσία	Μ. Τ.	1.820.000	κατὰ μέσον πρὸς	3. 1)2	Λίρ. Αγ.	6.370.000
Κίνα	»	350.000	»	»	2. 1)2	» 875.000
Ἰνδία	»	260.000	»	»	3. »	» 780.000
Βουλγαρία	»	50.000	»	»	5. 1)2	» 275.000
Τουρκία	»	210.000	»	»	2. 1)2	» 472.000
Ἀλγερία	»	60.000	»	»	2. »	» 120.000
Μεσοποταμία	»	»	»	»	»	»
& Καυκάσος	»	120.000	»	»	2. 1)4	» 270.000
Ἑλλάς	»	130.000	»	»	2. 1)2	» 325.000
Σύνολον	3.000.000					9.487.000

Κατὰ τὸ 1929, συμφώνως πρὸς ἐπίσημον στατιστικὴν τοῦ Τελωνεῖου τῆς Νέας Ὑόρκης, ἡ εἰς Ἀμερικὴν εἰσαγωγὴ ταπήτων κατανέμεται ὡς ἑξῆς κατὰ τετραγ. μέτρα καὶ εἰς λίρας Ἀγγλίας:

	Μ. Τ.	Λίρ. Ἀγγλ.
Περσία	1.248.000	4.368.000
Κίνα	200.000	500.000
Ἰνδία	220.000	660.000
Βουλγαρία	40.000	220.000
Τουρκία	150.000	337.500
Μεσοποταμία	»	»
& Καυκάσος	80.000	180.000
Ἑλλάς	90.000	225.000
Σύνολον	2.028.000	6.490.500

Λόγῳ γενικῆς κρίσεως ἐν Ἀμερικῇ, ἡ εἰσαγωγὴ ἠλαττώθη ἀπὸ τὰ τρία πρῶτα ἔτη κατὰ 30 %. Εἰς Εὐρώπην καὶ ἄλλα ἔθνη ἐξάγεται τὸ ὑπόλοιπον τῆς παραγωγῆς, ἥτοι 972.000 μέτρα, ἀξίας 2.996.500 Λιρῶν.

Διὰ τὴν μειοψίαν ἡ τιμὴ τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς καὶ τὴν καλλιτερεύσῃ ἡ ποιότητος πρέπει νὰ ἐφαρμοσθῶν τὰ κάτωθι μέτρα:

Κέρδος κατ' ὅκον	τοὐλάχιστον 25 δραχμάς,	Δρ. 16.875.000
» » » ἐκ τοῦ βαφείου	πρὸς 5 δραχμάς,	» 3.375.000
» » » κατὰ τετραγ. μέτρ.	ἐκ τοῦ πλυντηρίου πρὸς 90 δρ.	» 20.250.000

Ἡτοι ἐν συνόλῳ ἤθελεν ἐπιτευχθῇ μείωσις τοῦ κόστους κατὰ δρ. 40.600.000 ἄρα τὸ τετραγ. μέτρ. θὰ ἐστοίχιζεν 180 δραχμάς ὀλιγώτερον.

3) Ἡ συστηματικὴ καὶ αὐστηρὰ ἐξέλεγχις τῆς ποιότητος τῶν κατασκευαζομένων ταπήτων ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ ὡς καὶ ἡ ἐνημερότης περὶ τῆς ποιότητος τῶν ξένων ταπήτων καὶ τοῦ κόστους τῆς παραγωγῆς τούτων.

4) Ἡ ρύθμισις τῆς παραγωγῆς ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ συμφώνως πρὸς τὸν νόμον τῆς προσφορᾶς καὶ τῆς ζητήσεως. Ἐπειτα πρέπει νὰ καταστρωθῇ πλῆρες σχέδιον ἐργασίας ἀποσκοπούσης εἰς τὴν βαθμιαίαν διάδοσιν τῆς ταπητουργίας εἰς τὴν ὑπαίθριον χώραν ὑπὸ τὴν σημερινὴν βιοτεχνικὴν μορφήν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου διαφωνοῦμεν ριζικῶς πρὸς τὸν Ὄργανισμὸν, καθ' ὅσον οὗτος φρονεῖ ὅτι ἡ ταπητουργία δέον νὰ μεταφερθῇ εἰς τὴν ὑπαίθριον χώραν ὡς οἰκοτεχνία. Ὡς τοιαύτη εὐρίσκεται μόνον εἰς τὴν Περσίαν, ἐνῶ εἰς τὰς λοιπὰς ταπητουργικὰς χώρας ἐξελίχθη εἰς ἐπιχειρήσεις, λόγῳ τῶν ἀπαιτήσεων τῆς καταναλώσεως, ἡ ὁποία παραγγέλλει τάπητας εἰς σχέδια καὶ χρωματισμοὺς τῆς ἀρεσκείας τῆς, καὶ οὐδὲν ἑκτὶς τοὺς κατὰ βούλησιν τῆς παραγωγῆς κατασκευασθέντας καὶ προσφερομένους. Καὶ εἰς αὐτὴν ἄλλως τε τὴν Περσίαν σοβαροὶ οἱκοὶ ἡγωνίσθησαν νὰ μετατρέψουν τὴν οἰκοτεχνικὴν μορφήν τῆς ταπητουργίας εἰς βιομηχανικὴν καὶ ἐπέτυχον τὴν δημιουργίαν ἐργοστασίων συστήματος (ἀτελιέ) οἱ τάπητες δὲ τούτων καὶ προτιμῶνται, καὶ εἰς τιμὰς κατὰ 50 % περισσότερον τῶν τῆς οἰκοτεχνίας ἀγοράζονται. Ἐν Κίνα καὶ Ἰνδίας ὡσαύτως εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐπεδιώχθη ἡ προσφορώτερα παραγωγικὴ μορφή συστήματος ἀτελιέ, ἐνῶ ἐν Τουρκίᾳ, Βουλγαρίᾳ, Ἀλγερίᾳ καὶ Μεσοποταμίᾳ εὐδοκίμει ἀνέκαθεν ὡς βιομηχανία.

Σπουδαιότατον ζήτημα εἶνε ἡ ἐξασφάλις τῆς καταναλώσεως. Πρὸς τοῦτο ἐνδείκνυται ἡ ἴδρυσις δειγματικῶν πρατηρίων καὶ ἐκθέσεων ἐν Ἀθήναις καὶ εἰς τὰ κυριώτερα κέντρα τοῦ Ἑξωτερικοῦ καὶ ἰδιαίτερος ἐν Ἀμερικῇ, ἡ ὁποία ἀπορροφᾷ τὰ 2)3 τῆς παγκοσμίου παραγωγῆς. Ἐπιβάλλεται δὲ νὰ προκληθῇ ἡ προσοχὴ τῶν ἐν Ἀμερικῇ ἐγκατεστημένων ὁμογενῶν εἰς τὴν ἐμπορίαν τῶν ταπήτων, διότι διὰ τούτων θὰ εἶνε δυνατόν, χαρακτηριστικῶς καὶ τῆς παραγωγῆς μας ὡς Ἑθνικῆς, ἡ ταπητουργία νὰ ἀποκτήσῃ ἐνθερμὸν καὶ δραστήριον πράκτορα τῆς καταναλώσεως. Εἶνε ἀπορίας ἄξιον ὅτι ἐνῶ ἐν Ἀμερικῇ οἱ ἔμποροι τῶν ταπήτων ἀριθμοῦνται εἰς 7.000, 75 % ἐξ αὐτῶν εἶνε Ἀρμένιοι, 10 % Σύριοι, 15 % Ἀμερικανοὶ καὶ μόνον δύο εἶνε Ἕλληνες.

Εἶνε ἐνόητον ὅτι μία βιομηχανία ὡς ἡ ταπητουργία, τῆς ὁποίας τὰ κεφάλαια δυσκόλως κινεῖται, διότι μόνον ἡ κατεργασία ἀπαιτεῖ τρεῖς ἔως τέσσαρας μῆνας, δὲν δύναται νὰ ὀρθοποδῇ με κεφάλαια 100.000 λιρῶν, ἀφοῦ ἡ μέση κίνησις κατὰ τὰ τελευταῖα πέντε ἔτη κυμαίνεται μεταξὺ τῶν 500 καὶ 600 χιλιάδων λιρῶν ἑτησίως.

Τὴν ἀνάγκην ταύτην ἀναγνωρίζον καὶ ὁ κ. Πρωθυπουργὸς εἶχε διαβεβαιώσει τὴν Ἐπιτροπὴν τοῦ Ταπητουργι-

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΟΝ ΜΕΓΑΡΟΝ ΑΘΗΝΩΝ

κοῦ Συνεδρίου ὅτι θὰ ἤρξεαν τὰ κεφάλαια τοῦ Ὄργανισμοῦ εἰς 500.000 Λίρας δι' ἐξωτερικοῦ δανείου.

Ὁ λαμβανόμενος ὑπὸ τοῦ Ὄργανισμοῦ τόκος, 10 % μὲν ὀνομαστικῶς, οὐσιαστικῶς δὲ πλέον τῶν 13 %, εἶνε τὸσον καταθλιπτικὸς ὥστε δὲν δύναται, ὑπὸ τὰς παρούσας συνθήκας, ν' ἀνθῇ ἡ ταπητουργία. Διὰ τοῦτο πρέπει ν' ἀληφθῇ μέριμνα νὰ μὴ ὑπερβῇ τὰ 7 % ἐφ' ὅσον ἄλλως τε αἱ πιστώσεις θὰ παρέχωνται μὲ ἀσφαλῆ ἀντικρύσματα. Ἐάν δὲν εἶνε δυνατόν νὰ περιορισθῇ διὰ νόμου ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τοῦ Δ. Συμβουλίου ἀπὸ 12 εἰς 9 ἢ καὶ εἰς 7, πρέπει νὰ τροποποιηθῇ τοῦλάχιστον ἡ σύθεσις αὐτοῦ ὡς ἑξῆς:

1) Νὰ ἀντικατασταθῶν οἱ δύο ἀριστίνδην ἐκλεγέντες σύμβουλοι δι' ἄλλων ἐιδικῶν ταπητουργῶν, ὡς ἄλλως τε ὁρίζει ὁ νόμος.

2) Τὰ δύο μέλη τὰ ἀντιπροσωπεύοντα τοὺς ταπητουργοὺς δέον νὰ κατοικοῦν μόνιμως εἰς Ἀθήνας καὶ νὰ κέκηνται ταπητουργικὰς ἐγκαταστάσεις ἐπ' ὀνόματι τῶν καὶ ἐν ἐνεργείᾳ, ὡς προβλέπει ἐπίσης ὁ νόμος.

3) Ἐφ' ὅσον ὑπάρχει Διευθυντής, ἡ προϊστάμενος ἐκτελὼν χρέη Διευθυντοῦ, εἶνε περιττὸν νὰ συνυπάρχουν καὶ δύο διευθύνοντες Σύμβουλοι, ἐπίσης ἀμειβόμενοι.

4) Ἐπειδὴ ἡ Ε. Α. Προσφύγων διατελεῖ ὑπὸ διάλυσιν καὶ μεταβιβάζει τὰς ὑπηρεσίας τῆς εἰς τὸ Κράτος, θὰ ἦτο καλὸν τὰ δύο μέλη αὐτῆς νὰ ἀντικατασταθῶν δι' ἄλλων καταλλήλων, ὡς ὑπὸ καθηγητῶν τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν.

Τελευτώντες ὀφείλομεν νὰ δηλώσωμεν ὅτι οἱ ταπητουργοὶ ἔχουν ἀκλόνητον ἀπόφασιν νὰ συνεχίσουν τὸν ὑπὲρ τῆς ταπητουργίας ἀγῶνα.

Οἱ ταπητουργοὶ δὲν φοβοῦνται ἀπὸ τὸν ἀνταγωνισμὸν τῶν ἄλλων ταπητουργικῶν χωρῶν, καὶ ἀπ' αὐτῶν τὴν Περσίαν ἀκόμη, διότι εἶνε εἰς θέσιν νὰ παραγάγουν πολλὴ ἀνωτέρους καὶ ἀραιότερους τάπητας καὶ ἀπ' αὐτοὺς τοὺς τοὺς περσινοὺς, ὅτινες ἔχουν τὴν παγκόσμιον φήμην, οὔτε πτοοῦνται ἀπὸ παροδικὴν οἰκονομικὴν κρίσιν, ἀρκεῖ νὰ μὴ ἐγκαταλειφθῶν εἰς τὴν τύχην των, ὡς ἔπραξεν ὁ Ὄργανισμὸς ὅστις ἐπιμένει εἰς τὴν σκολιὰν ὁδὸν ἣν ἐχάραξεν, ἀπεργάζεται μᾶλλον τὴν καταστροφὴν των.

ΦΙΛΙΠΠΟΣ ΚΑΧΡΑΜΑΝΟΣ

ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟΝ ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΠΑΝΤ. Κ. ΡΑΠΤΑΡΧΗ

ΟΔ. ΚΟΡΨΗ, 5 — ΑΘΗΝΑΙ — ΤΗΛΕΦ. 71 - 42

Ἀναλαμβάνει πάσης φύσεως δικαστικὰ καὶ ποινικὰ ὑποθέσεις. Εἰδικότης: Ἐμπορικὸν δίκαιον. Πτωχεύσεις, Ἐκκαταστάσεις, Ἐνταξίσεις, Οἰκονομολογικὰ ζητήματα.

Δικτυὸν ἀνταποκριτῶν ἐξωτερικοῦ δι' ὑποθέσεις Εὐρώπης καὶ Ἀμερικής.

Εἰς ζήτημα οἷον ἡ ἀνέγερσις τοῦ δικαστικοῦ μεγάρου Ἀθηνῶν οὐδένα λόγον θὰ εἶχε νὰ ἀναμειχθῇ ἱατρός. Ἀλλ' οὐδὲν ἦτον φρονούντες ὅτι μοιραῖος ἡ ἐξέλιξις τῆς ἐκτελέσεως τοῦ μνημειώδους τούτου ἔργου φέρε εἰς συζήτησιν ζωτικώτατα τῆς ἱατρικῆς προβλήματα, ἅτινα δέον νὰ τύχουν εὐρυτέρας συζήτησεως καὶ μελέτης, ἔγνωμεν ὅπως θέσωμεν ὑπ' ὄψιν τῶν ἀρμοδίων τὰς ἐπομένους σκέψεις.

Ἡ πραγματοποιήσις τοῦ μνημειώδους ἔργου, οἷον ἐμφανίζει τούτο τὸ ὑπὸ ἐκτέλεσιν βραβευθὲν σχέδιον τοῦ διακεκριμένου Ἑλλήνος ἀρχιτέκτονος κ. Νικολοῦδη, ἐπιβάλλει, παρὰ πᾶσαν σπουδὴν, πολλὴν τὴν σκέψιν περὶ τοῦ καταλλήλοτέρου τόπου ἐνθα δέον νὰ ἀνεγερθῇ τούτο, ἵνα ἀφ' ἐνὸς μὲν εὐκολώτερον ὁ προορισμὸς αὐτοῦ ἐκπληρωθῇ, ἀφ' ἑτέρου δὲ καλλίτερον ἡ προοπτικὴ αὐτοῦ ἐξασφαλίζεται καὶ ἐμφανέστερον τοῦτο τὴν πόλιν τῶν Ἀθηνῶν κοσμεῖ.

Φέρεται ὡς ἀπόφασις εἰλημένη ἡ ἀνέγερσις τοῦ δικαστικοῦ μεγάρου ἐν τῷ χωρῷ ἐνθα νῦν κεῖται ἐν τῇ συνοικίᾳ Μακρυγιάννη τὸ Α' Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον. Ἀς μοι ἐπιτραπῇ ὅμως νὰ φρονῶ ὅτι τούτο δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἰδεώδη λύσιν, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, διὰ τοὺς ἑξῆς λόγους:

1) Τὸ μέγα τοῦτο νοσοκομεῖον, τὸ πρῶτον ἐν Ἑλλάδι ἰδρυθὲν ἐν ἔτει 1836, ἀποτελεῖ τὴν ἱστορίαν τῆς στρατιωτικῆς ἱατρικῆς τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Ἐν αὐτῷ ἐξεπαιδεύθησαν ἅπαντες οἱ Ἕλληνες στρατιωτικοὶ ἱατροί. Ἐν αὐτῷ εἰργάσθησαν καὶ διεκρίθησαν διαπρεπεῖς ἱατροὶ τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ, παθολόγοι τε καὶ χειρουργοί, σύγχρονοι καὶ παλαιότεροι, ἡμέτεροι καὶ ξένοι φιλέλληνες ἱατροὶ, τιμῶντες τὴν ἑλληνικὴν ἱατρικὴν ἐπιστήμην. Ἐν αὐτῷ ἐξετελέσθησαν αἱ πρῶται ἑλληνικαὶ ἐπιστημονικαὶ ἱατρικαὶ ἐργασίαι.

2) Ἀλλ' ἐπὶ πλέον τοῦτο εἶνε τὸ μόνον ἐν Ἀθήναις τέλειον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, διότι τὸ Β' τοιοῦτον ἀποτελεῖ στήγμα διὰ τὰς Ἀθήνας. Καὶ ὅμως ἀποφασίζεται ἡ κατεδάφις αὐτοῦ, ἐνῶ ἀναγκάζεται ἐν αὐτῷ ἡ ἐλλείψις ἐν Ἀθήναις στρατιωτικῶν νοσοκομείων ἐπαρκῶν διὰ τὴν φρουρὰν Ἀθηνῶν καὶ μελετᾶται ἡ ἴδρυσις νέου μεγάλου στρατιωτικοῦ νοσοκομείου, ὅπερ Κύριος οἶδε πότε θὰ συντελεσθῇ, ἀφοῦ ἐπὶ πολλὰ ἤδη ἔτη ἡ ἴδρυσις αὐτοῦ ἀποτελεῖ ἀπλῶς σκέψιν, οὐδὲν δὲ μέχρι τῆς στιγμῆς ἔχει ἀποφασισθῇ. Κατεδάφεται λοιπὸν τὸ ὑπάρχον τέλειον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, παραμένει ἡ μελετᾶται ὁργανοῖς στρατιωτικοῦ νοσοκομείου δι' ἐνοικιάσεως ἰδιωτικοῦ οἰκήματος, τοῦθ' ὅπερ δὲν ἀποτελεῖ τὴν καλλίτερον λύσιν. Ἐφ' ὅσον λοιπὸν τὸ στρατιωτικὸν τοῦτο νοσοκομεῖον δύναται νὰ ἐξακολουθῇ νὰ προσφέρῃ καὶ νῦν ἐπὶ τὰς ὑπηρεσίας αὐτοῦ, τὸσον πολυτίμους εἰς τὴν φρουρὰν Ἀθηνῶν, χωρὶς δ' ἐν ταύτῃ νὰ εἶνε δυνατόν ἀμετάσθεν νὰ κατασταθῇ, δικαιούται τοῦ τοῦ δι' ἕνα ἐπὶ πλέον λόγον νὰ παραμείνῃ.

3) Ἀλλὰ καὶ ἐν ποτε ἤθελεν ἰδρυθῇ νέον στρατιωτικὸν νοσοκομεῖον, καὶ πάλιν τότε τὸ κτίριον τοῦ νοσοκομείου τούτου θὰ εἶνε πολυτίμον, καθ' ὅσον θὰ ἦτο δυνατόν νὰ μεταβληθῇ εἰς Μουσεῖον, ἐν τῷ

ὁποίῳ νὰ συγκεντρωθῇ πᾶν ὅ,τι ὑγειονομικὸν ὕλικόν ἀφορᾷ εἰς τὴν στρατιωτικὴν ἱατρικὴν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος ἡ καὶ ἐν ταύτῃ εἰς Μουσεῖον Ὑγιεινῆς. Εἶνε δ' ἀναμφιβόλως ἀφθονώτατον καὶ πολυτιμώτατον τὸ τοιοῦτον ὕλικόν, ὅπερ καὶ κινδυνεύει νὰ καταστραφῇ διασπαρμένον καὶ ἀτάκτως τῇδε κακεῖσε ἐρριμμένον καὶ παρημελημένον. Ἡ εἰς τοιοῦτο δὲ μουσεῖον μετατροπὴ τοῦ νοσοκομείου τούτου ἐν τῷ ἀπωτέρῳ μέλλοντι προσαρμόζεται τελειότερον καὶ πρὸς τὴ

ή πρό του Θησείου πλατεία, ήτις ώσαύτως έχει πρὸς τοῦτο προταθῇ. Ἡ ἀρχαιολογικὴ ὑπηρεσία δέον σοβαρῶς ν' ἀσχοληθῇ ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου ἡ δ' ἐπ' ἐσχάτων γενομένη ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ Ἀθηνῶν συζήτησις ἀποδεικνύει ἀναμφιβόλως ὅτι αἱ ἀρμοδιαὶ ὑπηρεσίαι ἤρξαντο πρὸς τοῦτο σοβαρῶς κινούμεναι. Ὑπάρχει δὲ πρὸς τοῦτο εἰσέτι καιρὸς. Ἀλλὰ καὶ οἱ φίλοι τῆς πόλεως τῶν Ἀθηνῶν δὲν πρέπει νὰ ἀδιαφορήσουν προκειμένου περὶ τοιούτου ζωτικωτάτου ζητήματος ἀφορῶντος τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἐμφάνισιν τοῦ κλεινοῦ τῶν Ἀθηνῶν ἄστεως.

Βεβαίως τὸ δικαστικὸν μέγαρον ἀνάγκη ταχέως νὰ ἀνεγερθῇ καὶ πρὸς τοῦτο δέον νὰ ἐξευρεθῇ ὁ κατάλληλος χώρος, ἀντάξιός τοῦ πορορισμοῦ καὶ τῆς μεγαλοπρεπείας αὐτοῦ.

Εἶχε προταθῇ ὁ παρὰ τὴν πλατείαν Ρηγίλλης χώρος τῶν στρατώνων, ἀλλ' ἐν τῇ θέσει ταύτῃ ἀνεγείρεται ἤδη ἄλλο μέγαρον. Τὸ πεδίου τοῦ Ἀρεως εὐρέθη, πάνυ δικαίως, σκόπιμον ὅπως ἀφ' ἐξέλιθον, μεταβαλλόμενον εἰς ἀπέραντον ὁδὸς τῆς πόλεως ἐν τῇ ὁποίᾳ νὰ ἱδρυθῇ καὶ τὸ Ἡρώον τῆς Ἑλλάδος. Ἡ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς πλατεία Ἐλευθερίας ἐκρίθη ὡσαύτως ἀκατάλληλος μολοντί μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Δήμου μελετωμένην νέαν λεωφόρον, ἐνοῦσαν τὴν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Ἀθηνᾶς Νέαν Ἀγορὰν μετὰ τῆς ὁδοῦ Πειραιῶς, ἡ θέσις ἐκείνη τῆς συναντήσεως ἔσται ἐκλεκτὴ διὰ τὸ δικαστικὸν μέγαρον.

Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ποῦ πρέπει νὰ ἀνεγερθῇ τοῦτο; Κατὰ τὴν γνώμην μου, μοναδικὴ θέσις εἶναι ὁ χώρος ἐνθα νῦν τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον ἢ ἡ Ἑλπίς, ἀκριβῶς ἐναντι τοῦ Πανεπιστημίου. Ὑπὲρ τούτου δὲ συνηγοροῦν τὰ ἑξῆς:

α) Τοῦ νοσοκομείου τούτου ἔχει ἤδη ἀπὸ τοῦ 1909 ἀποφασισθῇ ἡ κατεδάφις καὶ ἡ μεταφορὰ εἰς τὸ ἐκτοτε ἑτοιμὸν Νέον Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον τὸ κείμενον ἐπὶ τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρας, γνωστὸν δὲ ὡς ΣΤ' Στρατιωτικὸν Νοσοκομεῖον, πλησίον τῶν φυλακῶν Ἀρέωφ. Τοῦτο πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὸν Δῆμον, ἡ δ' ἐν αὐτῇ λειτουργοῦσα ἤδη Στρατιωτικὴ Ἱατρικὴ Σχολὴ νὰ μεταφερθῇ καὶ ἐγκατασταθῇ, ὡς ἄλλως τε νομίζω ἔχει ἤδη καὶ ἀποφασισθῇ, εἰς τὸ Σχολεῖον Χωροφυλακῆς, τὴν πρώην Ἱεραικὴν Σχολήν, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Μεσογείων, πλησίον τοῦ Νοσοκομείου τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ. Ἐσχάτως ἔχει αὐτὴς ληφθῇ ἀπόφασις τοῦ Δήμου περὶ τῆς τοιαύτης μεταφορᾶς τοῦ Νοσοκομείου, μελετᾶται δ' ὁ τρόπος τῆς πραγματοποίησεως.

Διὰ τῆς μεταθέσεως ταύτης ἀφ' ἑνὸς μὲν θὰ ἀποκτήσωμεν λαμπρὸν νοσοκομεῖον ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐν αὐτῷ δύναται νὰ ἐγκατασταθῇ καὶ ἡ Δημοτικὴ Μαιευτικὴ καὶ Γυναικολογικὴ Κλινικὴ, λυομένου οὕτως ἀμέσως καὶ τοῦ προβλήματος τοῦ Δημοτικοῦ Μαιευτηρίου. Ἐλευθερουμένου δὲ τοῦ χώρου ἐνθα νῦν εὐρίσκεται τὸ Δημοτικὸν Νοσοκομεῖον, θέλει ἐκλείψῃ καὶ ὅλη ἐκείνη ἡ ἀσχημία, ἰδίᾳ τῶν νέων ἀηδεστάτων περὶ τῶν νοσοκομείου τούτου.

β) Παρακειμένης πρὸς τὸν οὕτως ἐλευθερουμένον ἐκτεταμένον χώρον ὑπάρχει ἕτερος τετράγωνος χώρος μετὰ τῶν ὁδῶν Μασσαλίας, Σίνα, Σόλωνος καὶ Ἀκαδημίας, ἐνθα νῦν τὰ ἐργαστήρια τοῦ Πανεπιστημίου, ὅστις θέλει ὡσαύτως ἐλευθερωθῇ μετὰ τὴν μεταφορὰν τῶν ἐργαστηρίων ἐκείνων εἰς τὰ ἀνεγείρεται ἤδη νέα ἐργαστήρια τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς ἐν τῇ

θέσει «Γουδί». Τὸ τετράγωνον τοῦτο πρόκειται νὰ χρησιμοποιοῦνται ὑπὸ τοῦ Πανεπιστημίου διὰ τὴν ἀνεγερσιν τῆς Φιλοσοφικῆς καὶ τῆς Νομικῆς Σχολῆς. Τὶ λοιπὸν ὠραιότερον, παρὰ τὴν Νομικὴν Σχολὴν νὰ ἴσταιται μεγαλοπρεπῶς τὸ μέγαρον τῆς Θέμιδος;

γ) Ἡ ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἀνεγερσις τοῦ δικαστικοῦ μεγάρου θὰ παράσχῃ τὸ πλέον θαυμασιώτερον σύμπλεγμα μεγαλοπρεπῶν μνημειωδῶν ἱδρυμάτων τῆς νέας πόλεως τῶν Ἀθηνῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ πότις μὴτηρ τῶν ἐπιστημῶν, ἐκατέρωθεν ἡ Ἀκαδημία καὶ ἡ Βιβλιοθήκη, ἐναντι τὸ δικαστικὸν Μέγαρον καὶ περὶ ἡ Πανεπιστημικὴ Λέσχη καὶ ἄλλα

μεγαλοπρεπῆ ἱδρύματα ἅτινα μέλλουν νὰ ἀνεγερθῶν ἐν τοῖς περίεξι ἐλευθεροῖς χώροις.

δ) Τὸ περιζωννύον ἤδη τὸ Πανεπιστήμιον πυκνὸν δίκτυον συγκοινωνίας καθιστᾷ τὴν θέσιν ταύτην τὴν πλέον κεντρικωτέραν τῶν Ἀθηνῶν.

Δὲν γνωρίζω ἂν ὑπάρχουν καλύματα χώρου διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ ὑπὸ ἐκτέλεσιν σχεδίου τοῦ δικαστικοῦ μεγάρου ἂν ὅμως τοιοῦτό τι δὲν συμβαίνει, ἡ ἐν τῷ χώρῳ τούτῳ ἀνεγερσις τοῦ μεγάρου τῆς Θέμιδος συγκεντροῖ ἀπὸ πάσης ἀντιλήψεως τὰ περισσότερα πάσης ἄλλης θέσεως πλεονεκτήματα.

ΤΡΥΦΩΝ Κ. ΑΝΔΡΙΑΝΑΚΟΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΑΓΓΛΙΚΩΝ & ΓΑΛΛΙΚΩΝ ΥΦΑΣΜΑΤΩΝ

N. Γ. ΣΟΦΟΥ

ΓΩΝΙΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΡΙΑΣ & ΑΘΗΝΑ-ΙΔΟΣ

(πρώην Υἱὸν Γ. Ἀκριβοῦ)

Ὅλα τὰ εἶδη ὑφασμάτων εἰς ἐξαιρετικὰς ποιότητας
καὶ ὠρισμένας τιμὰς

ΠΩΛΗΣΙΣ ΧΟΝΔΡΙΚΗ καὶ ΛΙΑΝΙΚΗ

Ἀριθ. τηλ. 5-89

ΝΕΑ ΑΝ. ΕΛΛΗΝ. ΥΦΑΝΤΟΥΡΓΙΚΗ ΕΤ. ΝΑΟΥΣΣΗΣ

“ΕΡΙΑ”

ΥΦΑΣΜΑΤΑ ΟΛΟΜΑΛΛΙΝΑ
ΣΕΡΖ, COATING, Κ. Λ. Π.
ΚΛΙΝΟΣΚΕΠΑΣΜΑΤΑ
PURE LAINE

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΕΝ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ: ΕΝ ΝΑΟΥΣΣΗ



Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ ΤΗΣ ΜΕΣΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ

[Εὐχαρίστως δημοσιεύει ἡ «Εργασία» τὸ ἄρθρον τοῦτο τοῦ ἐγκρίτου συνεργάτου τῆς, μεθ' οὗ συμφωνεῖ εἰς τὰ πλεῖστα σημεία. Εἰς ἐν μόνον σημείον τοῦτον οὐκ ὀκνῶς διτταί: προκειμένου περὶ τῆς διδασκαλίας τῆς λατινικῆς. Ὡς ἤδη ἐκτονίσθη πέριξ ἀπὸ τοῦ βήματος τῆς Βουλῆς ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Εργασίας», ἡ ἐκμάθησις τῆς λατινικῆς εἶναι ἀπαραίτητος καὶ διὰ τὴν πειθαρχίαν τῆς σκέψεως καὶ τοῦ λόγου, καὶ διὰ τὴν γνώσιν τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ μας καὶ διὰ τὴν μύσιν εἰς πλείους ὅσας ἐπιστήμας. Τὰ λατινικὰ εἶναι λοιπὸν στενῶς συνδεδεμένα μετὰ τὴν ἔννοιαν αὐτῆς ταύτης τῆς μέσης μας ἐκπαίδευσως. Σ.Σ.Ι.]

ΚΑΙ πάλιν συζητεῖται τὸ ζήτημα τῆς ἀναθεωρήσεως καὶ τροποποιήσεως τῆς διδασκαλίας ἐν τῇ μέσῃ ἐκπαίδευσί, καὶ δικαίως ἐκ τοῦ διδασκαλικοῦ, τοῦ πολιτικοῦ καὶ τοῦ δημοσιογραφικοῦ κόσμου ἄρθρα δημοσιεύονται ὑπὲρ μίᾳ ἢ ἄλλης κατευθύνσεως.

Ἄς μοῦ ἐπιτραπῇ νὰ ἐκφέρω καὶ ἐγὼ γνώμην, λαμβάνων ἐπιχειρήματα καὶ ἐκ τῶν ἰδίων μου σπουδῶν κατὰ τοὺς ὠραίους νεανικοὺς χρόνους καὶ ἐξ ὧν σήμερον παρακολουθῶ εἰς τὸν κύκλον συγγενῶν ἢ φίλων σπουδαστῶν.

Δὲν γνωρίζω διὰ τί ἐπικρατεῖ ἀκόμη μία προσήλωσις μάλλον εἰς τὸν κλασικισμόν, διὰ τί παραμελεῖται ἡ ἱστορία, ἀγνωεῖται σχεδὸν ἡ γεωγραφία, θεωρεῖται ἄσκοπος ἡ πραγματογνωσία, περιέργως διδάσκονται τὰ θρησκευτικά. Ἀποτελεσματὰ νὰ ἐξέρχονται κατ' ἔτος εἰς τὴν κοινὴν χιλιάδες μαθητῶν, ἀνεπαρκέστατα κατηρτισμένων. Καὶ ὅταν τὸ κύμα τῆς ἀγραμματοσύνης ὑπερέβαλε πᾶν ὄριον, ἔλαβε τὸ Πανεπιστήμιον τὴν τιμητικὴν δι' αὐτὸ ἀπόφασιν νὰ εἶναι αὐστηρὸν κατὰ τὰς εἰσιτηρίους ἐξετάσεις καὶ νὰ ἀπορρίπτῃ τοὺς ἐντελῶς ἀκαταρτίστους.

Καὶ ἐν πρώτοις πρέπει νὰ τονίσω ὅτι δὲν εἶμαι κατὰ τῆς διδασκαλίας τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων, τοῦναντίον κηρύσσωμαι κατὰ τῆς ἐλαττώσεως τῶν ὠρῶν τῆς διδασκαλίας τῶν. Ταύτην ὅμως ἐννοῶ χωροῦσαν πρὸς τὴν μέσῃ λεγομένην γλώσσαν, μακρὰν τοῦ ἄκρου σχολαστικισμοῦ τῶν παλαιότερων χρόνων, ὁ ὁποῖος μοιραίως ἔφευρεν εἰς τὸ ἀντικρὺ ἀντίθετον τῆς λεγομένης δημοτικῆς γλώσσης, ἡ ὁποία ὅμως δὲν εἶναι ἐκείνη τὴν ὁποίαν ὅλοι θέλομεν καὶ ἐννοοῦμεν.

Προκειμένου ὅμως διὰ τὴν λατινικὴν γλῶσσαν, τασσόμεθα ὑπὲρ τῆς γνώμης τῶν ὑποστηρίζοντων τὴν κατάργησιν αὐτῆς διὰ πάντας ἐκτὸς μόνον ἐκείνων πού προέκειται νὰ ἀκολουθήσουν φιλοσοφικὰς σπουδὰς. Θὰ εἶναι πολὺ χρησιμώτερον εἰς τοὺς αὐριανούς πολίτας, ὅπως τὰς ὥρας αὐτὰς τῆς μηχανικῆς ἐκμάθησεως τῆς νεκρᾶς γλώσσης χρησιμοποιοῦσιν πρὸς κμάθησιν μίᾳς ἢ περισσοτέρων νέων γλωσσῶν τὰς ὁποίας θὰ χρειασθῶν αὐ-

ριον κατὰ τὴν ἐν τῇ κοινῇ δρασίν των. Ἐννοῶ ὅμως τὴν διδασκαλίαν γινομένην ἀπὸ πραγματικῶν καθηγητῶν καὶ ὄχι ἀπὸ τυχαίως λαμβάνοντας δίπλωμα καθηγητοῦ τῆς γαλλικῆς Ἑλλήνας, στερουμένους τοῦ ἀπαιτουμένου accent καὶ χρησιμεύοντας πολλὰς διὰ τοῦτο ὡς στόχος διασκεδάσεως τῶν μαθητῶν.

Φαντάζεσθε μὲ πόσῃ ἐκπληξῇ ἀνεκάλυψα τελευταῖον παρακολουθῶν τὰς σπουδὰς μικρᾶς συγγενοῦς μου, ὅτι διδάσκειται ἀπὸ τινος ἐτῶν ἡ λατινικὴ καὶ εἰς κοριτσάκια 15-16 ἐτῶν!!

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ θρησκευτικά, φρονῶ ὅτι πρέπει νὰ γίνεταί εὐρεία ἐρμηνεία μόνον τῆς Καινῆς Διαθήκης, καθὼς καὶ διδασκαλία τῆς ἀγνώστου σχεδὸν εἰς τοὺς μαθητὰς Ἑκκλησιαστικῆς Ἱστορίας, καταργουμένης ἐντελῶς τῆς διδασκαλίας τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης εἰς τὰ κατώτερα σχολεῖα. Δὲν ἐννοῶ πρὸς ποῖαν σκοπιμότητα διδάσκειται, εἰς τὸ ἑλληνικὸν σχολεῖον, εἰς παιδιὰ 10-12 ἐτῶν ἡ θυσία τοῦ Ἰσάκ ἀπὸ τὸν πατέρα του Ἀβραάμ, ὁ φόνος τοῦ Ἀβελ ἀπὸ τὸν ἀδελφόν του Κάιν, ἡ πώλησις τοῦ Ἰωσήφ ἀπὸ τοὺς ἀδελφοὺς του, οἱ ἔρωτες τῆς σιζύγου τοῦ Πετεροῦ κ.λ., κ.λ., καὶ ἐπιβάλλεται ἡ ἀποστήθισις τῶν ὀνομάτων τῶν δώδεκα νιῶν τοῦ Ἰακώβ.

Ὡς πρὸς τὴν Ἱστορίαν, αὕτη διδάσκειται συστηματικώτερον καὶ γνωρίζουν ὅπωςδήποτε οἱ μαθηταὶ ἐξερχόμενοι τοῦ γυμνασίου τὴν Ἱστορίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ ὀλιγώτερον τὴν Ρωμαϊκὴν. Ἐπίσης ἤρξαντο ὁποσδήποτε νὰ λαμβάνουν ἰδέαν τῆς Βυζαντινῆς ἀπαραίτητον διὰ πάντα Ἑλλήνα, ἀγνοοῦν ὅμως ἐντελῶς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων. Ἐξαιρέσειν ἀποτελοῦν οἱ νέοι ἐκείνοι οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὴν φιλοτιμίαν ἢ τὸν πατριωτισμὸν νὰ διαβάσουν καὶ νὰ ἀποκτήσουν μόνον τὴν τὰς ἀναγκαίως γνώσεις διὰ τὴν Ἱστορίαν τῆς Πατρίδος των. Εἰς τοῦτο πταῖται βεβαίως καὶ οἱ νεώτεροι παιδαγωγοὶ καὶ οἱ συγγραφεῖς, ἀπέχοντες, ἐκτὸς ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, ἀπὸ τὴν ἐκδοσιν Ἱστορίας τῶν νεωτέρων χρόνων. Καὶ εἶναι ἐντύχημα ὅτι ἐρέτος, μετὰ τὸν ἔορτασμόν τῆς ἐκατονταετηρίδος, εὐρέθησαν Ἑλλήνες δημοσιογράφοι ἐλεγκτοὶ καὶ πατριῶται νὰ γράψουν εἰς ἐφημερίδας περὶ Ρήγα καὶ Φεραίου, τοῦ Γιωργίου Ὀλυμπίου, τοῦ Ὑψηλάντη, τῶν Φίλικων τοῦ Κολοκοτρώνη, τοῦ Καραϊσκάκη, τοῦ Διάκου, τοῦ Μπότσαρη, τοῦ Καψάλη καὶ τῶν ὀλοκαυτόματος τοῦ Μεσολογγίου, τοῦ Σουλίου καὶ τοῦ Ζαλόγγου, τοῦ Κανάρη, τοῦ Μιαούλη, τοῦ Καποδιστρια...

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν γεωγραφίαν, αὕτη εἶναι terra incognita. Ἀγνοοῦν οἱ νέοι Ἑλλήνες—ἀτυχῶς καὶ οἱ παλαιότεροι—

ὄχι πλέον τὴν γεωγραφίαν ἄλλων χωρῶν, ἀλλ' αὐτῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἐρωτήσατε πόσοι εἶναι οἱ νομοὶ, ποῖα αἱ μεγαλιτεῖαι νῆσοι, αἱ πολυπληθέστεραι πόλεις, οἱ ἱστορικοὶ τόποι, καὶ θὰ εὐρετε παντελῆ ἀγνοίαν. Μέχρι σημείου, ὥστε Νομάρχης Ἐθβοῖας νὰ ζητήσῃ νὰ μεταβῇ ἐκ Χαλκίδος εἰς Σκύρον ἐφ' ἀμάξης, ἀνώτατος λειτουργὸς τῆς Συγκοινωνίας νὰ ζητήσῃ τὴν Λεβάνειαν μετὰ τὴν Λαμίαν, καὶ Ὑπουργὸς νὰ ἐρωτήσῃ ἂν γνωστατὴ μεσόγειος Μακεδονικὴ πόλις ἔχει συγχὴν ἀτμοπλοῖκην συγκοινωνίαν μετὰ τὸν Πειραιᾶ!

Πάντοτε θὰ ἐνθυμούμαι ποῖαν μὲρφωσιν ἔδιδεν εἰς τοὺς μαθητὰς του τὸ πρὸ ἐτῶν λειτουργήσαν εἰς Ἀθήνας πρότυπον σχολεῖον τοῦ Συλλόγου πρὸς διάδοσιν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Ὁ Σύλλογος αὐτός, ὅστις τόσας ὑπηρεσίας προσέφερεν εἰς τὸν ὑπόδουλον Ἑλληνισμόν διὰ τῆς ἀποστολῆς πρὸς μόρφωσιν ὑποτρόφων παιδαγωγῶν, διὰ τῆς ἐκδόσεως χαρτῶν τῆς Ἑλληνικῆς χειρσο-νῆσου, διὰ τῆς ἰδρύσεως σχολείων, διέτηρσεν ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν πρότυπον σχολεῖον καὶ εἰς Ἀθήνας, οἱ τρόφιμοι τοῦ ὁποίου, ὑπὸ τὴν σοφὴν ὁδηγίαν πραγματικῶν διδασκάλων, ὠδηγοῦντο κατὰ Σάββατον εἰς ἐκδρομὰς καὶ εἰς τὰ μουσεῖα καὶ ἐκεῖ ἐπὶ τόπον ἐδιδάσκοντο ὅσα ἀδύνατον ἦτο νὰ μάθουν ἀπὸ τὸ μόνον ὀλοκλήρους συγγραμμάτων. Διὰ τὸ μάθημα τῆς γεωγραφίας τοὺς ἐπεβάλλετο—καὶ ποῖος νεαρός μαθητῆς δὲν ἔδεχετο μὲ ἐνθουσιασμόν τὴν ἐπιβολὴν ταύτην;—ὅπως εἰς καθὲ νέαν χώραν πού ἐδιδάσκοντο, κατασκευάζουν χάρτας γεωγραφικοὺς ἔχοντες ὑποχρεωτικῶς καὶ ἓνα κοῦτί με μπουγιές, ἀπὸ ἐκεῖνα πού ἐνθουσιάζουν πάντοτε τὰ παιδιὰ. Ἐκτὸς τούτου οἱ διδάσκαλοι συνεβούλευον τὴν συλλογὴν γραμματῶν, ὅπως οὕτω μηχανικῶς μαθάνουν οἱ μαθηταὶ καὶ τὰ μάλλον ἀσημῶντα κροατικά ἢ ἀποκίς, ὡς καὶ τοὺς ἱστορικοὺς ἄνδρας ἢ τὰς τοποθεσίας ἱστορικῶν τόπων, ἐκονίζομένων εἰς αὐτὰ.

Ἐνθυμῶς τῆς Παιδείας προστάται σήμερον Ὑπουργὸς ἐκ τῶν μάλλον διαπρεπῶν νεωτέρων πολιτῶν, πλήρης ζωῆς, θηλήσεως καὶ ἐνεργητικότητος, δώσας κατὰ τὰ βραχὺ μίαν τοῦδε διάστημα τῆς ὑποχρέωσιν τοῦ δειγμάτος προόδου καὶ συγχρονιστικοῦ πνεύματος. Ἄς ἐλπίσωμεν ὅτι θὰ ἐπιμενῇ μέχρι τέλους, ὥστε ἡ ὑποχρέωσις τῶν νῦν σημειωθῇ ὡς ἐποχὴ προόδου καὶ ἀναγεννήσεως διὰ τῆς βελτιώσεως τῆς διδασκαλίας τῆς μέσης ἐκπαίδευσως.

ΠΕΡΙΚΛΗΣ Ι. ΜΑΖΑΡΑΚΗΣ

ΑΙ ΜΕΤΑΦΡΑΣΕΙΣ ΤΩΝ ΚΛΑΣΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

B'

Αἰ ἴδωμεν τώρα καὶ τὰς ἀρνητικές ἀφελείας τὰς ὁποίας θὰ ἀποκομίσουν μαθητὴς καὶ διδάσκαλος ἀπὸ τὴν γνῶσιν τοῦ κλασικοῦ μας πολιτισμοῦ.

Λαμβάνοντες πλήρη εἰκόνα αὐτοῦ ἐκ τῶν μεταφράσεων θὰ εὐρεθοῦν ἐντὸς ἐνὸς κοινωνικοῦ περιβάλλοντος ὅλως διαφορετικοῦ ἀπὸ τὸ σημερινόν. Ἦθη καὶ ἔθιμα, πολιτεία, ἔννοια ἐλευθερίας, ἠθικῆς καὶ δικαίου, οἰκονομικαὶ συνθήκαι, τέχνη, βιομηχανία, ἐμπόριον, θρησκεία, ὅλα εἶχαν ὅσιν ἄλλοιαν ἐκείνης τὴν ὁποίαν ἔχουν σήμερον.

Εἰς τὴν λεπτομερῆ γνῶσιν τοῦ τοιοῦτου περιβάλλοντος ὄντες ὑπόχρεοι μετὰ τὸ σύστημα ἐκεῖνο τῆς κλασικῆς μορφώσεως νὰ διατρέβουν ὡς εἰς κύριον μάθημα, ὁ μαθητὴς καὶ ὁ διδάσκαλος θὰ ἦσαν ἡναγκασμένοι νὰ καλλιεργοῦν ὅλως δευτερευόντως ἄλλας γνώσεις καὶ μάλιστα ἐκεῖνας αἱ ὁποῖαι, ἀπαιτοῦσαι ἰδιαίτεραν ἀσχολίαν, ἀφοροῦν εἰς τὰς σημερινὰς συνθήκας τοῦ βίου.

Ἀλλὰ καὶ μετὰ τὸ κρατοῦν σύστημα τῆς γλωσσογραμματικῆς διδασκαλίας ποῦ δὲν κατορθῶναι ὁ μαθητὴς νὰ εἰσδύσῃ εἰς τὸν ἀρχαῖον πολιτισμόν, εἰς τὸ αὐτὸ καταλήγομεν ἀποτέλεσμα. Διότι ἀπορροφώμενος ἀπὸ τὴν γλωσσογραμματικὴν ἐκείνην μάθησιν ὁ μαθητὴς δὲν ἔχει τὸν καιρὸν νὰ ἀσχοληθῇ μετὰ ἄλλα στοιχεῖα μορφώσεως.

Καὶ ἐφ' ὅσον μὲν ἡ ἀσχολία μετὰ τὴν κλασικὴν μόρφωσιν κατὰ τοῦτον ἡ ἐκείνων τὸν τρόπον θὰ ἦτο προσωρισμένη νὰ χρησιμεύσῃ ὡς προμόρφωσις τῶν ἀντιστοιχῶν ἀνωτάτων ἐπαγγελμάτων, καὶ δὴ κυρίως τοῦ φιλολογικοῦ, τὸ πρᾶγμα δὲν θὰ εἶχε σημασίαν ἄλλην, πλην τοῦ ἀμεθόδου τῆς γλωσσογραμματικῆς διδασκαλίας. Ὅταν ὅμως — ὅπως καὶ συμβαίνει — χρησιμεύει καὶ ὡς γενικὴ μόρφωσις ἀνωτάτων ἐπαγγελματιῶν ἀπαιτούντων ρεαλιστικὴν τοιαύτην, ἡ κλασικὴ ἀποτελεῖ προφανῶς μειονέκτημα.

Ἄλλ' ὅταν ἡ κλασικὴ προμόρφωσις χρησιμεύει, ὡς συμβαίνει πλείστακις, ὡς παραπαρασκευὴ διὰ τὴν ἄμεσον ἐξόδον εἰς τὸν βίον, τὸ πρᾶγμα κατὰ τὰ μέγα κακόν: ὁ μαθητὴς ἐξερχόμενος ἀπὸ τὸ γυμνάσιον μετὰ γνώσεις μὴ ἀνταποκρινόμενας πρὸς ὅσα ἀπαιτεῖ ὁ σημερινὸς βίος, εὐρίσκειται ἀήθης ἐντὸς ἐξέχοντος περιβάλλοντος, ἀγνοῶν τὰς συνθήκας τοῦ, ἀνίκανος νὰ προσανατολισθῇ πρὸς αὐτὸ, ἔχων ἀνάγκη κρατικῆς προστασίας διὰ τὴν ζῆσιν. Καὶ γίνεται τότε θεοσθήρας.

Τὰ τοιαῦτα κακὰ ἀποτελέσματα ἤρχισαν νὰ γίνωνται αἰσθητὰ τὸ πρῶτον ἐν Γερμανίᾳ πρὸ 55 ἐτῶν. Μέχρι τῆς ἐποχῆς ἐκείνης αἱ κοινωνικαὶ συνθήκαι ἦσαν παντοῦ τοῦ πολιτισμένου κόσμου τοιαῦτα, ὥστε ἡμποροῦσε νὰ κυριαρχῇ καὶ ἐκυριάρχει ἀπολύτως ἡ κλασικὴ μόρφωσις. Ἄλλ' ἀφ' ὅτου, ἀπὸ ἐκείνων ἐτῶν, ἤρχισαν αἱ μεγάλοι ἐφαρμογαὶ τῶν ἐπιστημονικῶν ἀνακαλύψεων

καὶ ἐφευρέσεων, (ἐφαρμογαί, αἱ ὁποῖαι ἐγέννησαν τὰ ἀτιμώπλοια καὶ τοὺς σιδηροδρόμους, τοὺς τηλεγράφους καὶ τὰ τηλέφωνα, τὰ ἀερόπλοια καὶ τὰ ἀεροπλάνα, τὴν μεγάλην βιομηχανίαν, τὴν βιομηχανοποιημένην γεωργίαν καὶ πλείστα ἄλλα καινοτομίας εἰς τὸν δημόσιον καὶ τὸν ἰδιωτικὸν βίον), προήλθον εἰς φῶς ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον νέα, ἄγνωστα τέως ἐπαγγέλματα, τὰ ἐπαγγέλματα τῶν παντὸς εἶδους μηχανικῶν, τῶν χημικῶν, τῶν γεωπόνων κτλ., διὰ τὰ ὁποῖα ἦτο ἀκατάλληλος ἡ κλασικὴ προμόρφωσις.

Κατ' ἀνάγκη λοιπὸν τότε ἰδρύθησαν ἐν Γερμανίᾳ, κοντὰ εἰς τὰ κλασικά, καὶ ἄλλα εἶδη γυμνασίων, τὰ ὁποῖα ὠνομάσθησαν ρεαλιστικά (ἐκ τοῦ λατινικοῦ res = πρᾶγμα), καὶ τῶν ὁποίων συνεπὶς βάσεις μορφώσεως ἦσαν αἱ φυσικαὶ ἐπιστῆμαι μετὰ τῶν μαθηματικῶν, κατὰ πρῶτον λόγον, καὶ αἱ σύγχρονοι γλώσσαι, κατὰ δεύτερον, ἐνὶ λόγῳ ὁ σύγχρονος πολιτισμός. Οὕτως ἐπὶ ἔρχετο ἐν Γερμανίᾳ ἐπισήμως ὁ διχασμός τῆς γενικῆς μορφώσεως εἰς κλασικὴν καὶ ρεαλιστικὴν μετὰ ἐνδιάμεσον τύπον τὴν μικτὴν, κρᾶμα καὶ τῶν δύο, ἕνας διχασμός ὁ ὁποῖος ἐγέννησεν ἐκεῖ τρεῖς τύπους μορφώσεως, ἀντιστοιχοῦντας καὶ εἰς τὰς γενικωτάτας κλίσεις τῶν μαθητῶν, τῶν ὁποίων οἱ μὲν ῥέπουσιν πρὸς τὴν φιλολογίαν, οἱ δὲ πρὸς τὴν ἐπιστήμην, οἱ δὲ δὲν ἔχουν καμμίαν ἐκπεφρασμένην ροπήν. Τοιαῦτα ρεαλιστικά ἰδρύματα, τὰ ὁποῖα ἐμμήθησαν κατόπιν ὅλα τὰ πολιτισμένα κράτη, ἐθεσπίσαμεν καὶ ἡμεῖς διὰ νόμου τῷ 1920, ἰδρύσαντες ἔκτοτε τὸ λεγόμενον «πρακτικὸν λύκειον», κρᾶμα κλασικισμοῦ καὶ ρεαλισμοῦ.

Τὸ πρακτικὸν αὐτὸ λύκειον ἡστόχησεν (οὔτε τὸ 1)10 τοῦ συνόλου τῶν γυμνασίων δὲν ἀριθμοῦν τὰ πρακτικά λύκεια), διότι οὔτε ἡ διδακτικὴ τοῦ ὕλη οὔτε αἱ διδακτικαὶ τῶν μέθοδοι εἶνε αἱ προσήκουσαι, οὐδὲ τὸ Κράτος ἐφρόντισε ποτε περὶ καταλήλου διαπαιδαγωγῆσεως τῶν καθηγητῶν τοῦ.

Ἄλλ' ἐπὶ τὸ προκείμενον. Μαθητὴς καὶ διδάσκαλος, βλέποντες, διὰ τῆς ἐμβασύνσεως εἰς τὸν κλασικὸν μας πολιτισμόν ἐκ τῶν μεταφράσεων, ὅτι ὁ πρῶτος εἰς αὐτὸν θὰ ἐξήρχετο ἀπαράσκευος εἰς τὸν βίον, ἄλλα καὶ ἀκατάρτιστος διὰ τὰ πλείστα ἀνώτατα ἐπαγγέλματα, θὰ ἠνύοντο, ὅτι ἀναγκαῖα θὰ ἦτο περισσώτερον ἡ καλλιέργεια τῆς ρεαλιστικῆς μορφώσεως, τὴν ὁποίαν ἀπαιτοῦν σχεδὸν ὅλα τὰ ἐπαγγέλματα.

Διότι ἄς σκεφθῶμεν: τὰ ἀνώτατα ἐπαγγέλματα εἶνε ὅλα 20 περίπου τῶν ἀριθμῶν. Ποῖα δὲ ἐξ αὐτῶν χρειάζονται κλασικὴν προμόρφωσιν;

Κατὰ τὰ παραβεβεγμένα, τρία μόνον: ἡ φιλολογία, ἡ θεολογία καὶ τὰ νομικά.

Καὶ ναὶ μὲν ἡ ἀναλογία τῶν τριῶν ἐκείνων πρὸς τὰ λοιπὰ δὲν εἶνε ὡς 3 : 17, ἀφοῦ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐπαγγελ-

ματοῦχων δὲν εἶνε ὁ αὐτὸς εἰς κάθε ἐπάγγελμα, ἀλλ' ἐγὼ ἀμφισβητῶ τὸ ὅτι τὰ νομικά καὶ αὐτὴ ἡ θεολογία ἀπαιτοῦν ἀπαρατήτως κλασικὴν προμόρφωσιν καὶ ὄχι ρεαλιστικὴν. Διότι ναὶ μὲν καὶ τὰ δύο ἐπαγγελματικά αὐτὰ εἶδη στηρίζονται ἐπὶ τῆς ἱστορίας, ἀλλὰ κανεὶς ποτε νομικὸς δὲν ἔμαθε τὴν ἐπιστήμην τοῦ ἀπὸ τὴν λατινικὴν γλώσσαν, καὶ κανεὶς θεολόγος ἀπὸ τὴν ἀρχαίαν ἑλληνικὴν.

Ἡ νομικὴ σήμερον προσέλαβε πολυλαχῶς σύγχρονον χαρακτήρα, ἡ δὲ θεολογία κατέστη μὲν ἡ ἱστορία τῶν θρησκευμάτων, ἀλλ' ἕνας σύγχρονος θεολόγος πρέπει νὰ σπουδάζῃ καὶ τὴν ἐπιστήμην (ὅπως τὸ κάμνουν οἱ Γερμανοί), ἂν θέλῃ νὰ ἀντεπεξέρχεται ἐναντίον τῆς ὅταν νομίζει ὅτι αὕτη συγκροῦται μετὰ τὴν ἰδικὴν τοῦ.

Ἄλλ' ἐδῶ θὰ ἐγερθῇ ἴσως ἡ ἐξῆς παρατήρησις: Θέτοντες ὡς βάσιν τὴν καλλιέργειαν τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ εἰς μεγαλειτέραν κλίμακα ἀπὸ τὴν τοῦ κλασικοῦ, δὲν θὰ ἐπεφέραμεν μίαν ποιοτικὴν μείωσιν εἰς τὴν γενικὴν ἢ γυμνασιακὴν μόρφωσιν, ἀφοῦ ἡ κλασικὴ τοιαύτη θεωρεῖται κατὰ κανόνα ἡ ἀνωτάτη πασῶν;

Ἡ ἀντίληψις περὶ τῆς κλασικῆς μορφώσεως ὡς τῆς ἀνωτάτης ὅλων εἶνε μία πλάνη τῶν ἰσχυρόντων ἐκπαιδευτικῶν κύκλων, οἱ ὁποῖοι εἶνε ὅλοι ἐξ ἐπαγγέλματος φιλόλογοι, ἀλλὰ καὶ ὅλων σχεδὸν τῶν «διανοουμένων», ἀφοῦ δὲν ἐγεύθησαν ἄλλης μορφώσεως. Ἀλλὰ μία ἐγγύτερα ἐξέτασις τοῦ ζητήματος μᾶς πείθει, ὅτι ὁ κλασικισμὸς δὲν ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην μόρφωσιν, διότι ἄλλως τε οὔτε ὁ κλασικὸς πολιτισμὸς εἶνε ἀνώτερος τοῦ σημερινοῦ. Ἀληθῶς ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς εἶνε ὑπέρτερος τοῦ κλασικοῦ εἰς ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τοῦ κοινωνικοῦ βίου. Ὑπέρτερος σήμερον κατὰ τὸ πολίτευμα (τὸ τελειότατον ἀρχαῖον πολίτευμα, ἡ δημοκρατία, ἦτο μία τυραννία καὶ ὀγκλοκρατία μᾶλλον, μὴ ἐπιτρέπον οὔτε ἐλευθερίαν σκέψεως, οὔτε ἀτομικὴν ὑπὸ περιστάσεις ἐλευθερίαν), κατὰ τὴν ἠθικὴν (ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς ἐστηρίζετο ἐπὶ τῆς δουλείας, οἱ δὲ δούλοι ἀπετέλουν τὸ ἥμισυ περίπου, ἐνίοτε δὲ καὶ περισσώτερον, τοῦ πληθυσμοῦ τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὑπὸ πολλὰς δὲ ἄλλας ἐπόμεναις ἡ ἠθικὴ τῶν ἀρχαίων ὑστερεῖ τῆς σημερινῆς μας), κατὰ τὴν τέχνην (τότε ἦσαν ἄγνωστα τὰ σημερινὰ μέσα συγκοινωνίας: ἀτμόπλοια καὶ σιδηρόδρομοι, τηλέγραφοι καὶ τηλέφωνα, ἀεροπλάνα καὶ ἀερόπλοια καὶ πολλὰ ἐφαρμογαὶ τῆς ἐπιστήμης εἰς τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον), κατὰ τὴν ἐθνικὴν οἰκονομίαν (ἡ σημερινὴ μεγάλη βιομηχανία, ἡ βιομηχανοποιημένη γεωργία, τὸ παγκόσμιον ἐμπόριον, ἦσαν τότε ἄγνωστα) κατὰ τὴν καλλιτεχνίαν (ὑπῆρξαν οἱ ἀρχαῖοι ἀνυπέρβλητοι εἰς τὰς κατωτέρας μορφάς τῆς, τὴν ἀρχιτεκτονικὴν δηλαδὴ καὶ τὴν γλυπτικὴν ὡς πρὸς τὴν ζωγραφικὴν, εἶδον τοὺς ἐφαιμύλους τῶν εἰς τὴν φλαμανδικὴν σχολὴν, ὡς πρὸς τὴν δραματικὴν τέχνην, τοὺς ὑπερέβη ὁ Σαίξπηρ, ὡς πρὸς δὲ τὴν μουσικὴν τοὺς ὑπερέτερονσαν κατὰ πολὺ οἱ νεώτεροι μετὰ τὸν Μπετόβεν, Βάγγνερ καὶ ἄλλους), κατὰ τὴν ἐπι-

στήμην (ἡ ὁποία εἰς τοὺς ἀρχαίους ἦτο ἄγνωστος καὶ μόνον σπέρματα αὐτῆς εἶδον φυτῶσαι), κατὰ τὴν φιλοσοφίαν (ὁ μεγαλειότερος τῶν τότε φιλοσόφων μόνον ὡς μαθητὴς ἐνὸς συγχρόνου θὰ ἡμποροῦσε νὰ χρησιμεύσῃ).

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς εἶνε ὑπέρτερος τοῦ κλασικοῦ, ἄς ἐξετάσωμεν τώρα ἂν καὶ ἡ σύγχρονος μόρφωσις εἰς τὰ σχολεῖα μας εἶνε ἀνωτέρα τῆς κλασικῆς.

Καὶ ὅσον μὲν ἀφορᾷ εἰς τὴν ἰδίαν μόρφωσιν δὲν θὰ ὑπάρξῃ, φρονῶ, ἀντίρρησης, συμφώνως πρὸς ὅσα ἐξέθηκα εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον. Ἀντίρρησης θὰ ὑπάρξῃ ἴσως ἐξ ὅτι πρὸς τὴν ἀγωγὴν.

Παραδείγματα φιλοπατρίας καὶ αὐτοθυσίας ἔχει βεβαίως νὰ μᾶς ἐπιδείξῃ καὶ ὁ σύγχρονος πολιτισμὸς, καὶ μάλιστα ὁ νεοελληνικὸς, ἀλλ' ἡ ἀγωγὴ τῶν ἀρχαίων, ἂν ἐξαίρεσμεν τὰ σκιερὰ σημεῖα τῆς ἠθικῆς τῶν (δουλείαν, ὁμότητα, πανουργίαν, δόλον, μίσος, κτλ.) εἶνε ἐν τῷ συνόλῳ ἀνωτέρα τῆς σημερινῆς. Ἡμποροῦμεν ὅμως νὰ τὴν χρησιμεύσῃ ὅσον πρέπει ἐπωφελῶς εἰς τὰ σχολεῖα μας;

Ὅχι. Ἡ κλασικὴ ἀγωγή, καθὼς ἄλλως τε καὶ ἡ κλασικὴ ἰδίαν μόρφωσις, ἐγαλοῦχσαν ἄλλοτε τὴν ἀνθρωπότητα, ὑπῆρξαν ὁ διδάσκαλος αὐτῆς, καὶ τῆς μετέδωκαν τὸν σημερινὸν πολιτισμόν, εἰς τὸν ὁποῖον ἐπιζῇ ὁ κλασικὸς, οὐτὶνος τέκνοντες εἶνε ἐκεῖνος. Ἀλλ' ὅπως οἱ μαθηταὶ ὑπερβαίνουν πολλὰκις τοὺς διδασκάλους, ἐπὶ τοῦ προκειμένου καὶ ἡμεῖς ὑπερέβημεν τοὺς ἀρχαίους, καὶ ὅσον καὶ ἂν εἶνε ἀθάνατα τὰ ἀρχαῖα παραδείγματα, δὲν ἀρκοῦν νὰ μᾶς ἠθικοποιήσουν. Μᾶς τὸ ἀποδεικνύει δὲ καὶ ἡ ἱστορία ὑπερδυσχλίων ἐτῶν. Τὰ πα-

ραδείγματα ἐκεῖνα, τὰ ἀποφθέγματα ἐκεῖνα, τὰ δράματα ἐκεῖνα δὲν κατάρθωσαν νὰ ἠθικοποιήσουν τὸν κόσμον, καθὼς ἄλλως τε οὐδὲ τὰ ἀπαράμυλλα παραγγέλματα τῆς χριστιανικῆς θρησκείας.

Οὕτως, ἐνῶ ἀπὸ ἀπόψεως αἰσθητικῆς καὶ πνευματικῆς ἡ ἀνθρωπότης ἐπετέλεσε μεγάλα καὶ θαυμαστά, ἀπὸ ἀπόψεως ὅμως ἠθικῆς εὐρίσκειται ἀκόμη εἰς τὰ σπάργαντα. Ὅρα καὶ πολέμους ἐξωτερικοὺς καὶ ἀγῶνας τάδεον ἐσωτερικὸς καὶ homo homini iurus. Διὰ τὴν ἀνθρώπου.

Διότι τὸ σχολεῖον τὸ ὁποῖον μᾶς μεταδίδει — σήμερον καὶ ἀνέκαθεν — τὰς ἠθικὰς ἐκεῖνας ἔννοιαι, στηρίζεται ἐπὶ τῆς διδασκαλίας ἐκ τῶν βιβλίων καὶ ἐκ τοῦ προφορικοῦ λόγου. Παραδείγματα, ἀποφθέγματα, δράματα, παραγγέλματα — ὅλα αὐτὰ διδάσκονται διὰ τῆς μεθόδου τῆς ἀπομνημονεύσεως, ζωντανὰ δὲ παραδείγματα ἀπολύτου ἠθικῆς — καθὼς θὰ ἦτο τὸ παράδειγμα διδασκάλου ὡς ἠθικὸς ὑποδεδειγμένος — τὰ ὁποῖα θὰ ἦσαν σπουδαῖος συντελεστὴς ἠθικῆς μορφώσεως, ἐλλείπουν κατ' ἀνθρώπινον ἀδυναμίαν.

Ἄλλ' ὁ τρόπος αὐτὸς τῆς ἀπομνημονεύσεως ἔχει τὸ μέγα ἐλάττωμα, ὅτι αἱ γνώσεις, πλήττουσαι κατ' ἐπιπολὴν τὸν ἐγκέφαλον, λησμονοῦνται εὐκόλως.

Καὶ ἀκριβῶς μᾶς χρειάζονται ἠθικαὶ ἔννοιαι, αἱ ὁποῖαι νὰ εἰσδύσων βαθεῖα, νὰ καθίστανται ἔξεις, ὁρμέμφυτα, τινὰ τῶν ὁποίων νὰ μεταδίδονται, εἰ δυνατόν, καὶ κληρονομικῶς, οὕτως ὥστε ἡ ἠθικὴ νὰ γίνεταί τρόπος τινὰ ἐνστικτοῦ. Κολοσσία ἀληθῶς ἀπαίτησις, τὴν ὁποῖαν οὔτε ἡ κλασικὴ ἀγωγή, οὔτε ἡ θρησκευτικὴ ἡμποροῦν νὰ ἐκπληρώσουν.

Ἄλλ' ὑπάρχει λοιπὸν κανὲν ἄλλο μέσον διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς; Ὑπάρχει, ἐν μέρει τοῦλάχιστον. Καὶ αὐτὸ εἶνε αἱ μέθοδοι αὐτενεργείας, ἰδίως πείρας καὶ συνεργασίας τῶν μαθητῶν εἰς τὸ λεγόμενον Σχολεῖον τῆς Ἐργασίας, αἱ ὁποῖαι ὅμως εὐρίσκονται ἀκόμη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ σταδίου τῶν ἐν τῇ ξένη, εἰς ἡμᾶς δὲ εἶνε ἀκόμη περιπύου ἀγνωστοί. Μέθοδοι ἰδίων καὶ ζωντανῶν ἐντυπώσεων καὶ ἀποτυπώσεων τοῦ μαθητοῦ, ὁ ὁποῖος τὰς ζῇ καὶ τὰς αἰσθάνεται, καὶ τὰς ἀφομοιώνεται σιγά-σιγά εἰς μίαν συνήθειαν καθηκόντων καὶ ὑποχρεώσεων ἀνέναντι τοῦ πληθόνος καὶ τῆς κοινωνίας. Σχολεῖον Ἐργασίας, τὸ ὁποῖον, παρ' ὅλας τὰς μεγάλας δυσχερείας τοῦ παρουσιάζει εἰς τὸν καταρτισμὸν τοῦ καὶ εἰς τὴν λειτουργίαν τὴν, πρέπει καὶ ἡμεῖς νὰ ἀρχίσωμεν νὰ θέτωμεν εἰς ἐφαρμογὴν.

Ὡς γενικὸν λοιπὸν καὶ κάπως ἀπροσδόκητον ἐκ τῆς ὅλης μελέτης τῶν μεταφράσεων συμπέρασμα θὰ ἀπεκόμίζαν μαθητὴς καὶ διδάσκαλος, ὅτι ἡ σύγχρονος μόρφωσις ὑπὸ τὴν εὐρύτεραν τῆς λέξεως ἔννοιαν ὑπερτερεῖ τὴν κλασικὴν, καὶ ὅτι θὰ ἔπρεπε νὰ περιορισώμεν εἰς τὸ ἐλάχιστον τὰ κλασικά γυμνάσια καὶ ἂν ἀκόμη ἠθέλωμεν τὰ εὐρύνη εἰς φιλολογικά, καὶ νὰ αὐξήσωμεν τὸν ἀριθμὸν τῶν «πρακτικῶν» λύκων, καταρτίζοντες ὅμως αὐτὰ γνησίως ρεαλιστικά, ἐφωδιασμένα μετὰ ὅλα τὰ ἀπαιτούμενα μέσα τῆς συγχρόνου διδασκαλίας.

Σ. ΠΑΠΑΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Γερουσιαστής

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΙΣ

τῆς 15ης Ἰουνίου 1930

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟΝ	Σύνολον	ΠΑΘΗΤΙΚΟΝ	Σύνολον
1. Χρυσός εἰς νομίσματα καὶ ὀφθαλμοὺς	592.071.569.60	11. Κεφάλαιον καταβεβλημένον	400.000.000.—
2. Ἐξωτερικὸν σίγμα εἰς χρυσόν (Καταστ. ἀφθ. 62)	3.631.141.220.60	12. Ἀποθεματικά:	
3. Ἐξωτερικὸν ἑξωτερικὸν ἀντάλλαγμα	3.869.437.26	α' Ποσὸν ἀντ. ἀφθ. 71 Καταστ.	8.510.731.60
4. Κερματικά Ἑλληνικά νομίσματα	82.116.10	β' Ταμεικὸν ἀποθεματικόν	54.900.000.—
5. Συνάλλαγμα καὶ Γραμμάτια:		γ' Ταμεικὰ Γίτια ἐν κυκλοφορίᾳ	4.551.340.025.—
1 Ἑὐκαὶ Σίκα καὶ Γίτια	102.122.924.35	13. Τραπεζικὰ Γίτια ἐν κυκλοφορίᾳ	
2 Γραμμάτια Ἀρμενίων	102.122.924.35	14. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
6. Πιστώσεις:		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	
1 Πιστώσεις εἰς ἀργυρῶν:		α' Ἀρμενίων	332.529.457.67
α' Ἀρμενίων	107.046.976.35	β' Τραπεζῶν	329.491.673.33
β' Ἐξωτερικὸν 107.046.976.35	107.046.976.35	γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
2 Πιστώσεις εἰς ἑξωτερικὸν σίγμα	34.595.118.60	β' Γίτια καὶ τραπεζικὰ ὅμοια	12.796.014.—
7. Χρὸς τοῦ Δημοσίου:		15. Καταθέσεις εἰς ἀργυρῶν ὑπὸ προθεσμίαν:	
1 Ἐκ δανείων κυκλοφορίας	2.714.111.162.45	α' Ἀρμενίων	300.000.000.—
2 Ἐκ λοιπῶν δανείων	774.651.830.70	β' Τραπεζῶν	300.000.000.—
8. Ἐπενδύσεις:	3.488.762.993.15	γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
9. Κλίμα Τραπεζῶν καὶ ἑγκαταστάσεις	55.467.239.45	16. Ὑποχρεώσεις εἰς ἑξωτερικὸν σίγμα:	
10. Ἐξωτερικὰ στοιχεῖα τοῦ ἑξωτερικοῦ	37.710.860.70	1 Ἐξωτερικὸν σίγμα εἰς χρ. (Κατ. ἀφθ. 62)	989.620.471.47
	327.533.890.07	2 Ἐξωτερικὸν ἑξωτερικὸν σίγμα	2.220.706.15
		17. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		18. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		19. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		20. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		21. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		22. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		23. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		24. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		25. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		26. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		27. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		28. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		29. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		30. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		31. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		32. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		33. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		34. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		35. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		36. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		37. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		38. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		39. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		40. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		41. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		42. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		43. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		44. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		45. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		46. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		47. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		48. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		49. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		50. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		51. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		52. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		53. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		54. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		55. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		56. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		57. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		58. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		59. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	
		α' Ἀρμενίων τρεχόντων καὶ καταθέσεων	259.560.190.37
		β' Τραπεζῶν	259.560.190.37
		γ' Ἐξωτερικὸν ἀρμ. 850.226.071.14	4.542.247.207.14
		60. Ἐξωτερικὴ ἀπορροφή εἰς ἀργυρῶν:	

ΓΥΡΩ ΑΠΟ ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ

Η ΕΛΛΕΙΨΙΣ μεθόδου εις την οικογενειακήν ανατροφήν παρουσιάζεται εις την πατρίδα μας ως ένα από τα βασικά προβλήματα. Η οικογένεια στην Ελλάδα δεν στερείται καλῶν διαθέσεων, ἀπ' ἐναντίας δὲ μὴ μποροῦσε κανεὶς νὰ βεβαιώσῃ ὅτι οἱ Ἕλληνες γονεῖς, καὶ ἰδίως ἡ Ἑλληνὶς μητέρα, εἶνε εἰς τὴν πρώτην γραμμὴν ὑπὸ ἐποπὴν ἀφουσιώσεως καὶ αὐτοθυσίας. Ἄλλ' ὅσον ἀφορᾷ τὰς μεθόδους συστηματικῆς ἀνατροφῆς καὶ καθοδηγήσεως τῶν παιδιῶν μας, πρέπει νὰ δηλώσωμεν ὅτι ὑστεροῦμε ἀπελπιστικά. Γι' αὐτὸ καὶ τ' ἀποτελέσματα κάθε ἄλλο εἶνε παρὰ ἱκανοποιητικά.

Τὴν ἄγνοια, σχετικὴ ἢ ἀπόλυτη, τῶν ἀρχῶν τῆς ὑγιεινῆς καὶ τῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἀποδεικνύει ἡ ὄψις τῶν παιδιῶν μας καὶ μάλιστα ἐκείνων πού ἔχουν τὰ ὀλίκα μέσα νὰ ἀνατραφοῦν ὑγιεινά. Κυττάζοντας προσεκτικὰ, παρατηροῦμε ὅτι τὸ εὖπορο Ἑλληνόπουλο σπάνια παρουσιάζει τὸ καλοθερμένο καὶ καλομεγαλωμένο παιδάκι μὲ τὸ ξένοιαστο ὄψος καὶ τὴν ἥρεμην ἔκφραση. Πεῖδ συχνὰ τὸ βλέπουμε καχεκτικό, κουρασμένο σωματικῶς καὶ ψυχικῶς, καὶ ἡ κοίραός του ἐκδηλώνεται ἄλλοτε σὲ μιὰ νοσηρὰ διέγερσι πού μοιάζει μὲ ζωηρότητα, καὶ ἄλλοτε σ' ἓνα ἀποκόμωμα ψυχικό. Καὶ θλίβετο ὅσο καὶ φυσικὸ ἀποτέλεσμα, ὁ γογγυλὸς ἐκφυλισμός μας. Ἀνὸς ἢ τριῶν γενεῶν ζωὴν σὴν πόλιν φθάνει γιὰ νὰ σταματήσῃ μιὰ οἰκογένεια. Τὰ παιδιά μας μαθαίνονται σὲ χέρι μας ἀπὸ τὴν ἄγνοιά μας, καὶ καταντᾷ νὰ ἔχῃ δίκην ἐξυπνοῦ λογογράφου μας πού εἶπε κάποτε, ὅτι τὰ Ἑλληνόπουλα εἶνε ἡ προστυγνόπαιδα ἢ γεροντόπαιδα δὲν προφθαίνου νὰ ἐξελεχθοῦν.

Ἐκτός τῆς ἐλλείψεως γνώσεων ὑγιεινῆς, παρατηρεῖται στοὺς Ἕλληνας γονεῖς ἄγνοια καὶ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῆς τέχνης τῆς διαπλάσεως τῆς διανοητικότητος καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ παιδιοῦ.

Πόσες Ἑλληνικὲς οἰκογένειες μποροῦν νὰ κανηφοῦν ὅτι ἔχουν τὸν τρόπο νὰ μάθουν σὲ παιδιὰ τους νὰ σκέπτονται λογικά, νὰ προσπαθοῦν νὰ βροῦναι τὴν πραγματικὴν αἰτίαν καὶ τ' ἀποτελέσματα εἰς τὰ διάφορα ζητήματα, νὰ ξεχωρίζουν τὸ ἀναγκαῖον ἀπὸ τὸ ἀπῶδες χρήσιμον καὶ ἀπὸ τὸ περιττό καὶ νὰ διαθέτουν ἀναλόγως τὴν δυνάμειν τους καὶ τὴν δυνάμειν τῶν ἄλλων;

Ὅσο γιὰ τὴν διάπλασι τοῦ χαρακτῆρος, ἄλλοτε θρυμματίζουμε τὴ θέλησιν τῶν παιδιῶν μας ἀπὸ ἄστοχην αὐστηρότητα καὶ ἄλλοτε τὴν λυώνουμε ἀπὸ ὑπερβολικὴν τρυφερότητα. Πολλὴ λίγες οἰκογένειες συνειθίζουν τὰ παιδιὰ τους ν' αὐτοκυριαρχοῦνται καὶ νὰ ὑποτάσσονται μ' εὐχαρίστησιν σ' ἓνα σοβαρὸ ρυθμὸ ἐργασίας καὶ ζωῆς, πού διατηρεῖ τὴν πραγματικὴν χαρὰ πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν ψευτικὴν ἀνάγκης πού τοὺς δημιουργοῦν καὶ πού τὰ παιδιὰ, μεγαλώνοντας, συνειθίζουν νὰ θεωροῦν ἀπαράτητες. Ἀντὶ δηλαδὴ νὰ τοὺς μάθουμε τὴν εὐχαρίστησιν τῆς δημιουργίας, τὰ συνειθίζουμε σὴν μέθην τῆς ἐκτομῆς διασκεδάσεως, καὶ ἀντὶ νὰ τὰ ζυμώνουμε μέσα σὴν ἐνδιαφέροντι πού δίνει προσφορὰ γιὰ τοὺς ὁμοίους των, τὰ καταστρέφουμε μὲ τὸ νὰ τοὺς δαίλνουμε μόνο τὴν ἀπαιτήσιν πού

μποροῦν νὰ ἔχουν ἀπὸ τοὺς ἄλλους.

Καὶ τὸ περιεχόμενον εἶνε ὅτι λησμονοῦν οἱ Ἕλληνες γονεῖς πὼς ἐπάλασαν αὐτοὶ οἱ ἴδιοι γιὰ νὰ ἐπικρατήσουν λίγο ἢ πολὺ σὴν ζωὴ καὶ πὼς αὐτὴ ἀκριβῶς ἢ πάλιν τοὺς διέτηρε τὰς σωματικὰς καὶ πνευματικὰς δυνάμεις. Μόλις ἀποκτήσουν κάποια εὐπορία, ἡσυχάζουν καὶ συνειθίζουν καὶ τὰ παιδιὰ τους σὴν ἄνεσι καί, ἀκόμη χειρότερα, σὴν ἀπατίσει τῶν ἀνέσεων. Νομίζουν ὅτι καὶ τὰ παιδιὰ τους θὰ γίνουν ὅπως ἔργων καὶ αὐτοὶ καὶ δὲν βλέπουν ὅτι γι' αὐτὰ λείπουν οἱ ὁδοὶ πού ἐδημιούργησαν αὐτοὺς τοὺς ἰδίους, λησμονοῦν ὅτι αὐτοὺς τοὺς διέπλεσε ἡ σκληρὴ ἀνάγκη τῆς βιοπάλης πού ἔξερε καλά ν' ἀνατρέφῃ καὶ νὰ διδάσκῃ, ἐνῷ ἡ εὐπορία πού ἔχουν τώρα ἐξασφαλίζει σὲ τὰ παιδιὰ τους, εἶνε πολὺ ἐπικίνδυνος σύμβουλος.

Αὐτὴ ἡ ἄγνοια τῶν γονέων εἶνε ἓνας ἀπὸ τοὺς σοβαροὺς λόγους τῆς κακοδιαμονίας μας ὡς κράτους. Διότι τὰ παιδιὰ αὐτά, πού μποροῦσαν σὲ ἐνδιαφέρον καὶ τὴν φροντίδα γιὰ τὴν εὐτυχία τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου νὰ βροῦν καὶ τὴ δική τους εὐτυχία, γίνονται τόσο ἀδιάφορα γι' αὐτό, εἶνε τόσο ἀστοιχείωτα κοινωνικῶς, ὥστε εἶνε ἀνίκανα νὰ κάμουν γιὰ τὴν δόξιν τὴν πειρὸ μικρὴ ἀτομικὴ θυσία.

Ἐάν αὐτὸ τὸ καταστρεπτικὸ ἀποτέλεσμα ἐπεδίωκε ἡ ἑλληνικὴ οἰκογένεια ὡς σκοπὸν εἰς τὴν ἀνατροφήν τῶν παιδιῶν τῆς, τὸ πρᾶγμα θὰ ἦταν ἀπελπιστικό. Ἐχομε ὅμως τὴν αἰσιόδοξην πεποίθησιν, στερεὰ ἄλλως τε στηριγμένη, ὅτι ὁ μέγας ἀριθμὸς τῶν ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν δὲν ἐπιδιώκει αὐτὸ τὸ ἀποτέλεσμα, ἀλλὰ τὸ ὑφίσταται ὡς συνέπεια ἄγνοιας. Γιατὶ εἶνε βέβαιον ὅτι ἡ τέχνη τῆς ἀνατροφῆς λείπει γενικῶς ἀκόμη καὶ ἀπὸ ἐκείνους πού νομίζουν ὅτι τὴν κατέχουν, δηλαδὴ ἀπὸ τὴς μορφωμένους τάξεις μας, ἢ ὅποιες καὶ ἂν ἔχουν κάποια ἐγκυκλοπαιδικὴ μόρφωσι (ἀμφίβολη καὶ αὐτὴ) στεροῦνται ὅμως ἀσφαλῶς τῆς εἰδικῆς προετοιμασίας πού χρειάζεται ἓνας ἀρχηγὸς οἰκογενείας καὶ μιὰ μητέρα γιὰ νὰ εἶνε καὶ καλοὶ ἀνατροφεῖς. Ἡ ἐξαίρεσις δὲν λείπουν φυσικά, ἀλλὰ τὸ ζήτημα εἶνε πὼς οἱ πολλοὶ Ἕλληνες γονεῖς, καὶ ἰδίως ἡ μητέρας, θὰ καλλιεργηθοῦν συστηματικὰ, πὼς ἡ ὑγιεινὴ καὶ παιδαγωγικὴ γνώσεις θὰ γίνουν κτῆμα τοῦ καθενός, ὥστε νὰ μὴ χάνονται ἀπὸ ἄγνοια ἀνθρώπινες δυνάμεις, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ ἡ ἀνατροφή μας τὴν πειρὸ μεγάλη δυνάμειν ἀπόδοσι.

Αὐτὴ ἡ ἀνάγκη τῆς συστηματικοποιήσεως τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς ἐγέννησε τὸ Σύλλογον Γονέων Ἀθηνῶν, πού ἐργάζεται πρὸς αὐτὴν τὴν κατεύθυνσιν ἐπὶ 5 ἡδὴ χρόνια.

Ἀλλὰ καὶ εἰς τὰ περισσότερα ἀπὸ μᾶς προωδευμένα εὐρωπαϊκὰ κράτη παρουσιάζεται ἀνάγκη τῆς συστηματικοποιήσεως τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς, καὶ γι' αὐτό, μεταξὺ ἄλλων, ἔχει ἰδρυθῇ πρὸ 25 ἐτῶν εἰς τὸ Βέλγιον διεθνὴς ἐπιτροπὴ πρὸς βελτίωσιν τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς, ἢ ὅποια καὶ ὁργανώσιν διὰ τὸν προσεχῆ Ἀύγουστον εἰς τὴν Λιέγην τὸ 4ον διεθνὲς τῆς συνέδριον.

Τὰ κράτη, τὰ ὁποῖα μετέχουν τῆς διεθνούς αὐτῆς ἀνατροφῆς, δὲν ἔχουν βέβαια

τόσο μεγάλας ἐλλείψεις σὲ τὸ ζήτημα τῆς τέχνης, τῆς ἀνατροφῆς ὅσο τὸ δικό μας, ἀλλὰ εἶνε συνειδημένα γιὰ τὰ σοβαρὰ ζητήματα νὰ κάμουν μὲ τὴν πειρὸ μεγάλη ἐντασι τὴς σκοπιμώτερας προσπάθειες καὶ νὰ εἶναι ἀκριβολόγα καὶ συστηματικά.

Οἱ ὁργανωταὶ τοῦ ἐν λόγω συνέδριον προβάλλουν ἐρωτήματα, εἰς τὰ ὁποῖα οἱ συνέδριοι θ' ἀπαντήσουν. Ἐπιζητοῦν τὸ πὼς ἐφαρμογῆς ὅσο τὸ δυνατόν περισσότερον πρακτικὸν καὶ ἀποτελεσματικόν, τὸ πὼς δοκιμασμένους. Παρατηροῦν ἔξ ἄλλου δι, ἐνῷ εἰς ὅλους τοὺς κλάδους τῆς ἐπιστήμης ὑπάρχουν εἰς τὰ μεγάλα κέντρα ἐργαστήρια μὲ σκοπὸν τὴν ἐπιστημονικὴν ἐρευναν καὶ τὴν τεχνικὴν ἐφαρμογὴν, μόνον ἡ σπουδαία ἐπιστήμη καὶ τέχνη τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς κάνει ἐξαίρεσι καὶ ἐξασκεῖται ἐμπειρικά. Ἐν τούτοις, ἐάν ἔχῃ σημασίαν γιὰ τὸ καλὸ τῆς ἀνθρωπότητος νὰ ἐκμεταλλεύεται ὁλόκληρα καὶ πειρὸ συστηματικὰ τὸν πλοῦτον τῆς φύσεως, δὲν πρέπει νὰ λησμονοῦμε ὅτι δὲν ὑπάρχει πλοῦτος τόσο ἀληθινὸς ὅσο ὁ ἐμψυχος. Καὶ ἀναφέρουν οἱ ὁργανωταὶ τοῦ συνέδριον τὰ ἑξῆς λόγια τοῦ Ruskin: «Ἡ ἀληθινὴ φλέβη τοῦ πλοῦτος δὲν ἔχουν χροῖα χρυσαφί ἀλλὰ χροῖα κόκκινον καὶ δὲν βροῦνται στοὺς βράχους ἀλλὰ σὴν σάρκα, σὴν παραγωγὴν τοῦ μεγαλυτέρου δυνατοῦ ἀριθμοῦ ἀνθρώπων ὑπάρξουν μὲ ἰσχυρὸ παλμόν, μὲ δυνατόν μᾶτι, μὲ καρδιὰ χαρούμενη, μεταξὺ τῶν ἐθνικῶν βιομηχανιῶν ἢ βιομηχανία τῶν ψυχῶν καλῆς ποιότητος μπορεῖ νὰ γίνῃ ἡ περισσότερον ἐπιμερότης». Ἀναγνωρίζουν δὲ ὅτι κυρίως εἶνε ἔργον τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς, αὐτὸν τὸν πλοῦτον νὰ τὸν ἀναδείξῃ καὶ νὰ τὸν προφυλάξῃ ἀπὸ κάθε νοσηρὰν ἀλλοίωσιν.

Σύμφωνα μὲ αὐτὰς τὰς ἀπόψεις διήρξαν τὸ πρόγραμμα τοῦ συνέδριον εἰς 5 τμήματα:

Τὸ πρῶτον τμῆμα ἀφορᾷ τὴν ἐπιστημονικὴν παρατήρησιν τοῦ παιδιοῦ καὶ πρόκειται νὰ συζητήσῃ τὰ ἑξῆς ζητήματα: διαφόρους μεθόδους μελέτης τοῦ παιδιοῦ, διάφορα συστήματα τεχνικῆς εἰς τὴν ἀνατροφήν, τὸ πὼς ἀνατροφῆς τῶν καθυστερημένων παιδιῶν σὴν οἰκογένειαν, εἰς ποίας περιπτώσεις πρέπει ἡ οἰκογένεια νὰ προτιμᾶται ἀπὸ τὰ εἰδικὰ ἰδρύματα κλπ.

Τὸ δεύτερον τμῆμα πρόκειται νὰ ἐξετάσῃ γενικὰ ζητήματα τῆς οἰκογενειακῆς ἀνατροφῆς, π. χ. πρακτικὰς μεθόδους διὰ τὴν ἡθικὴν καὶ θρησκευτικὴν ἀγωγὴν, διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ κοιντοῦ νοῦ, τῶν διαφορῶν στοιχείων τοῦ χαρακτῆρος κλπ.

Τὸ τρίτον τμῆμα ἀφορᾷ τὴν οἰκογενειακὴν ἀνατροφήν τοῦ παιδιοῦ κατὰ τὴν προσχολικὴν ἢ ἡλικίαν (σωματικὴ, διανοητικὴ καὶ ἡθικὴ ἀγωγή, ἀπασχολήσεις τῶν παιδιῶν κλπ.).

Τὸ τέταρτον τμῆμα εἶνε προωρισμένον διὰ τὴν ἀνατροφήν κατὰ τὴν σχολικὴν καὶ μετασχολικὴν περιόδον καὶ περιλαμβάνει μεταξὺ ἄλλων τὸ ζήτημα τῆς συνεργασίας σχολείου καὶ οἰκογενείας, τὸ ζήτημα τῆς ἀναπτύξεως τῆς κοινωνικότητος εἰς τὰ παιδιὰ καὶ τοὺς ἐφήβους, τῆς προετοιμασίας τῶν ἐφήβων διὰ τὰ μέλλοντα καθήκοντα τῶν ὡς γονέων κ.λ.π.

Τέλος τὸ πέμπτον τμῆμα θὰ μελετήσῃ τὴν ἐκκαίκεσιν τῆς οἰκογενειακῆς μεθόδου ἀνατροφῆς διὰ τῶν κοινωνικῶν ἔργων, ἰδρυμάτων, συλλόγων, μουσείων, βιβλίων, περιοδικῶν κ.λ.π.

Διὰ τὰς ἀπαντήσεις καὶ σχετικὰς μελέτας τῶν ἐδικῶν ἀπαιτοῦν οἱ ὁργανωταὶ

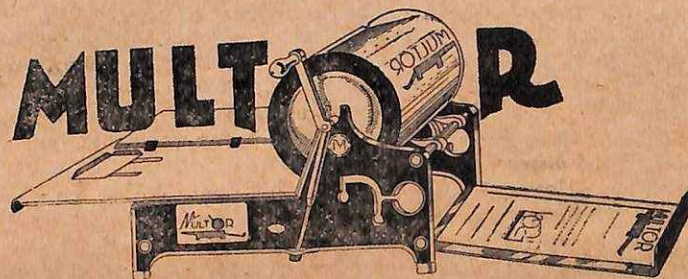
ΔΙΑ ΤΟΥΣ ΠΑΡΑΘΕΡΙΖΟΝΤΑΣ

Δύνασθε ν' ἀπολαμβάνετε κινηματογράφον καὶ σὴν ἐσχῆν σας, εἴτε διαθέτετε εἴτε ὄχι ἡλεκτρικὸν ρεῦμα, ἀρκεῖ νὰ προμηθευθῇτε ἓνα Προβολέα Super Pathé—Baby 6 m J m 5. Κοστίζει φθηνά. Ἐχει ἐξαιρετικὴν ἀπόδοσιν. Προβάλλει τ' αὐτὰ ἔργα τῶν δημοσίων κινηματογράφων, παιζόμενα μὲ τοὺς αὐτοὺς ἡθοποιούς.

Διαθέτομεν ἐπὶ ἐνοικίῳ ἢ πρὸς πώλησιν πλουσίαν συλλογὴν ταινιῶν, ἥτοι κωμικὰς, κωμωδίας, δράματα, παιδικὰ, διδασκτικά, ἐπιστημονικά, εἰς τιμὰς ἀπολύτως λογικὰς. Διασκεδάσατε τὴν οἰκογένειαν σας, τὰ παιδιὰ σας, τοὺς φίλους σας. Ζητήσατε τιμοκαταλόγους δωρεάν.

ΑΠΟΚΛΕΙΣΤ. ΑΝΤΙΠΡΟΣ. ἐν ΕΛΛΑΔΙ

ΡΑΤΗΕ — CINEMA Ἐρμού 54



ΠΕΡΙΣΤΡΟΦΙΚΟΣ ΠΟΛΥΓΡΑΦΟΣ ΜΟΥΛΤΟΡ

Ἀπλούστατος, ὠραιότητης ἀποδόσεως. Χωρὶς κόπον ἀποδίδει 1800 ἀντίτυπα τὴν ὥραν. Τιμὴ διαφημίσεως 3.000 δραχ. ἐλεύθερος πλῆρης. Ζητήσατε ἀμέσως ἐπιδείξιν καὶ τιμοκατάλογον.

ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ — ΠΑΡΑΚΑΤΑΘΗΚΗ

ΑΔΕΛΦΟΙ Π. & Χ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΠΟΥΛΟΙ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ: ΑΘΗΝΑΙ, Στοκ Περμαζόγλου.

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ: ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, ΠΕΙΡΑΙΕΥΣ, ΠΑΤΡΑΙ.

ΙΔΕΩΔΗΣ ΕΠΙΣΤΡΩΣΙΣ ΔΑΠΕΔΩΝ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΩΝ, ΑΠΟΘΗΚΩΝ, ΣΤΡΑΤΩΝΩΝ, ΠΕΖΟΔΡΟΜΙΩΝ,

ΔΙΑΔΡΟΜΩΝ, ΠΡΟΑΥΛΙΩΝ, ΤΑΡΑΤΣΩΝ, ΥΠΟΓΕΙΩΝ Κ. Α. Π.

ΕΙΝΕ Η ΔΙΑ ΧΥΤΗΣ ΑΣΦΑΛΤΟΥ "ΒΙΟ", ΔΙΟΤΙ ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΕΙ

ΤΑ ΕΞΗΣ ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ:

1. — Εἶναι ἀπολύτως στεγανὴ καὶ ἀδιάβροχος
2. — Εἶναι ἐλαστικὴ καὶ δὲν σφίγγεται
3. — Ἀντέχει εἰς πᾶσαν καιρικὴν ἐπίδρασιν, ψυχρὸς, καύσωνα, βροχὴν
4. — Εἶναι δυσθερμαγωγός, κακὸς ἀγωγὸς ἡλεκτρισμοῦ καὶ ἤχου
5. — Δὲν χρειάζεται καμμίαν συντήρησιν

ΓΡΑΦΕΙΑ & ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΑ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΩΣ 181

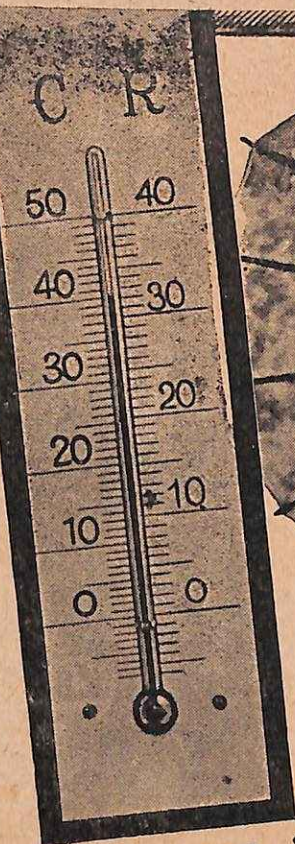
Τηλέφ. 234 καὶ 235

ΣΟΛΩΝ ΒΕΡΑΣ

ΠΑΙΔΙΑΤΡΟΣ

ΜΑΓΕΡ 17Α ΤΗΛ. 55-74

ΔΕΧΕΤΑΙ 3 — 5 μ. μ.



Όταν τὸ δερμόμετρον ἀνέρχεται... ἡ ἐνεργητικότης μᾶς κατέρχεται

Διὰ τὰ μὴν εἶμεθα δύσθυμοι μετὰ τὸν ἀφόρητον καύσωνα δὲν ὑπάρχει τίποτε τὸ πλέον ἐνδεδειγμένον, τὸ πλέον εὐχάριστον, ἀπὸ τὴν Ὁβομαλτίνη παρασκευαζομένην ἐν ψυχρῷ.

Διὰ τῆς τοιαύτης παρασκευῆς, μαζὶ μετὰ τὸ εὐχάριστον καὶ ἀπολύτως δροσιτικὸν ποτὸν προσφέρετε εἰς τὸν ὀργανισμόν σας καὶ τὰ θρεπτικὰ συστατικὰ τὰ εἰς ὑψηλὸν βαθμὸν περιεχόμενα εἰς τὴν Ὁβομαλτίνη.

Ἡ Ὁβομαλτίνη τονώνει τὸν ὀργανισμόν.

σμὸν προσφέρουσα εἰς αὐτὸν τὴν ἀπαράιτητον ἐνεργητικότητα τὴν ἐξουδετερώνουσιν τὴν δυσθυμίαν καὶ τὴν ὑπερκόπωσιν, ἀποτέλεσμα τοῦ ὑπερβολικοῦ καύσωνος.

Διὰ τὴν ταχεῖαν καὶ εὐκόλον παρασκευὴν τῆς Ὁβομαλτίνης ἐν ψυχρῷ σᾶς προσφέρονται ἐν εἰδικὸν κύπελλον ἀντὶ δραχ. 35.

Τρόπος παρασκευῆς:

- 1 — 2 κουταλάκια Ὁβομαλτίνης
- 1 κύπελλον γάλα ψυχρὸν
- Ζάχαρι καὶ πάχος κατὰ βούλησιν.



Ἡ ΟΒΟΜΑΛΤΙΝΗ ΕΝ ΨΥΧΡῷ

δροσίξει, ἀλλὰ καὶ ὀδυναμώνει!

Dr A. WANDER S. A.

ΓΕΝΙΚΟΣ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ Γ. ΣΙΔΕΡΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΘΗΝΑΙ — 1α' Ζωοδόχου Πηγῆς — ΑΘΗΝΑΙ



B 85